

OTDK-DOLGOZAT

2015

NYEREGBE A FEJLŐDÉSÉRT
REMOUNTIG FOR DEVELOPMENT

Kézirat lezárva: 2015.január 06.

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS.....	1
1. A KINCSEM - NEMZETI LOVAS PROGRAM	3
1.1.ALAP ADATOK.....	3
1.2. A PROGRAM CÉLRENDSZERE.....	3
1.3. A LOVASÁGAZAT MEGHATÁROZÁSA, SZEREPE.....	4
1.4. A LOVASÁGAZAT ÖSSZEFÜGGÉSEI.....	5
1.4.1. Kapcsolódó alprogramok.....	6
1.4.2. Kapcsolódás más területekhez, multiplikátorhatás.....	6
2.A NEMZETI LOVAS PROGRAM TERÜLETEI.....	7
2.1.LOVASTURIZMUS	7
2.1.1. Fő célkitűzések és a célok érdekében szükséges intézkedések	8
2.1.2. A tevékenység leírása, szakmai tartalma.....	13
2.1.3. Statisztikai mutatók	16
2.1.4. Prioritás, ütemezés, akciók, források.....	20
2.1.5. Lovastúra-útvonalak kapcsolata a kiemelt fejlesztendő létesítményekkel	21
2.2.KIEMELT LÉTESÍTMÉNYFEJLESZTÉSEK.....	23
2.2.1.Fő célkitűzések és a célok érdekében szükséges intézkedések	24
2.2.2. A tevékenység leírása, szakmai tartalma.....	25
2.2.3. Prioritás, ütemezés, akciók, források.....	25
2.2.4. Az négy kiemelt létesítmény bemutatása	26
3.HELYZETELEMZÉS	43
3.1. A LOVASÁGAZAT HELYZETE	43
3.2. SWOT-ELEMZÉS A KIEMELT TERÜLETEKEN.....	45
3.2.1. A lovasturizmusra vonatkozólag	45
3.2.2. A kiemelt létesítményfejlesztésekre vonatkozólag.....	46
3.3. EGYSEGES, HATÉKONY ÁLLAMI VAGYONGAZDÁLKODÁS.....	46
3.4. A MARKETING SZEREPE A LOVASTURIZMUSBAN	47
3.4.1. Lovaságazati marketing a Nemzeti Lovas Program alapján.....	51
3.5. A KUTATÁS MÓDSZERTANA	53
3.5.1. Szekunder kutatási módszerek	54
3.5.2. Primer kutatási módszerek	54
3.5.3. Eredmények és javaslatok	56
ÖSSZEGZÉS.....	66

Táblázatjegyzék:

1. TÁBLÁZAT: LOVASTURIZMUS - PRIORITÁS, ÜTEMEZÉS, AKCIÓK, FORRÁSOK.....	4
2. TÁBLÁZAT: KIEMELT LÉTESÍTMÉNYEK - PRIORITÁS, ÜTEMEZÉS, AKCIÓK, FORRÁSOK.....	5

Ábrajegyzék:

1. ÁBRA: EREDMÉNYES LOVASÁGAZAT	4
2. ÁBRA: LOVASTÚRA ÚTVONALAK ALAKULÁSA	22
3. ÁBRA: KIEMELT LÉTESÍTMÉNYEK ELHELYEZKEDÉSE	23
4. ÁBRA: SZILVÁSVÁRADI LOVAS ÉS KULTURÁLIS RENDEZVÉNYKÖZPONT	28
5. ÁBRA: SWOT-ANALÍZIS: LOVASTURIZMUS	45
6. ÁBRA: SWOT-ANALÍZIS: KIEMELET LÉTESÍTMÉNYFEJLESZTÉSEK.....	46

Diagramjegyzék:

1. DIAGRAM: MINŐSÍTETT LOVARDÁK SZÁMÁNAK VÁRHATÓ ALAKULÁSA MAGYARORSZÁGON.....	16
2. DIAGRAM: AKTÍV LOVASTURISZTIKAI SZOLGÁLTATÁSOKAT IGÉNYBEVEVŐK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA.....	17
3. DIAGRAM: PASSZÍV LOVASTURISZTIKAI SZOLGÁLTATÁSOKAT IGÉNYBEVEVŐK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA...	18
4. DIAGRAM: LOVASTURIZMUSBAN RÉSZTVEVŐ LOVAK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA.....	19
5. DIAGRAM: LOVASTÚRA ÚTVONALAK HOSSZÁNAK, MINŐSÉGÉNEK ALAKULÁSA	20
6. DIAGRAM: KERESKEDELMI SZÁLLÁSHELYEK FÉRŐHELYEI SZILVÁSVÁRADON	29
7. DIAGRAM: VENDÉGEK SZÁMÁNAK MEGOSZLÁSA SZILVÁSVÁRADON	30
8. DIAGRAM: VENDÉGÉJSZAKÁK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA SZILVÁSVÁRADON	30
9. DIAGRAM: ÁTLAGOS TARTÓZKODÁSI IDŐ ÉSZAK-MAGYARORSZÁG RÉGIÓBAN	31
10. DIAGRAM: ÖSSZES KERESKEDELMI SZÁLLÁSHELY FÉRŐHELYSZÁMA BUDAPESTEN	36
11. DIAGRAM: VENDÉGEK SZÁMÁNAK MEGOSZLÁSA BUDAPESTEN.....	36
12. DIAGRAM: VENDÉGÉJSZAKÁK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA BUDAPESTEN.....	37
13. DIAGRAM: ÁTLAGOS TARTÓZKODÁSI IDŐ ALAKULÁSA BUDAPESTEN.....	37
14. DIAGRAM: ÖSSZES KERESKEDELMI SZÁLLÁSHELY FÉRŐHELYSZÁMA LOVASBERÉNYBEN.....	41
15. DIAGRAM: VENDÉGEK SZÁMÁNAK MEGOSZLÁSA LOVASBERÉNYBEN	41
16. DIAGRAM: VENDÉGÉJSZAKÁK SZÁMÁNAK ALAKULÁS LOVASBERÉNYBEN	42
17. DIAGRAM: ÁTLAGOS TARTÓZKODÁS IDŐ ALAKULÁSA A KÖZÉP-DUNÁNTÚLI RÉGIÓBAN.....	42
18. DIAGRAM: EZER FŐRE JUTÓ LOVAK SZÁMA 2009-BEN	44
19. DIAGRAM: LOVAGLÁSI SZOKÁSOK	57
20. DIAGRAM: MI AZ OKA, HOGY A KÉRDEZETT NEM LOVAGOL?	58
21. DIAGRAM: CSALÁDTAGOK LOVAGLÁSI SZOKÁSAI	58
22. DIAGRAM: VÉLEMÉNYEK MAGYARORSZÁG LOVASKULTÚRÁJÁRÓL	59
23. DIAGRAM: NEMZETI LOVAS PROGRAM ISMERETE	59
24. DIAGRAM: JÁRT-E MÁR VALAMELYIK LÉTESÍTMÉNYBEN A VÁLASZADÓ?	60
25. DIAGRAM: IDŐTÖLTÉS ARÁNYA EGY LÉTESÍTMÉNYBEN.....	61
26. DIAGRAM: BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK EGY LÉTESÍTMÉNY KIVÁLASZTÁSÁNÁL	62
27. DIAGRAM: PATKÓS MINŐSÍTÉSI RENDSZER HASZNOSSÁGA	63
28. DIAGRAM: MILYEN PROGRAMOK KAPJANAK HELYET EGY LOVAS LÉTESÍTMÉNYBEN?	64
29. DIAGRAM: LOVASTURIZMUS FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEINEK ESZKÖZEI	64
30. DIAGRAM: MEGFELELŐ REKLÁMOT KAPNAK-E A LOVAS PROGRAMOK?.....	65

BEVEZETÉS

Témaválasztásunk azért esett a lovasturizmusra, mert mindkettőnk életében kis korunktól kezdve jelentős szerepet tölt be a lovaglás. Ezáltal a téma is közel állt hozzánk.

Manapság a turizmus egyik fejlődő gazdasági ágazata a lovasturisztika. Rengeteg lehetőséget rejt magába, de nincsenek kihasználva. Az idegenforgalom jelentősége is megnőtt napjainkra és lenne kereslet a kikapcsolódás ezen formájára.

Magyarországon az utóbbi évek során rengeteg újonnan alakult lovas intézménnyel találkozhatunk, melyek a széleskörű szolgáltatásokkal várják az érdeklődőket. Az országnak minden lehetősége és adottsága megvan hozzá, hogy – mint a korábbiakban is – újra felkerülhessen Nyugat-Európa vezető lovasturisztikai régiói közé. Ehhez azonban szükséges, hogy a szolgáltatók nagyobb figyelemmel kövessék a vendégek igényeit, melyek folyamatosan változnak és szélesednek. Szükséges egy bizonyos szemléletváltás a részükről ahhoz, hogy nagyobb vonzerőt jelentsen az ágazat hazai és nemzetközi tekintetben is.

Különösen nagy szükség van a lovas létesítmények korszerűsítésére, a megfelelő szakemberképzésre, a lovak felkészítésére, kiegészítő szolgáltatások nyújtására, megfelelő környezet biztosítására, rendezvények, bemutatók szervezésére és nem utolsósorban a kiegészítő szolgáltatások megteremtésére.

A különböző fejlesztésekre több kezdeményezés jött már létre. Vizsgálatunk tárgyaként a Kincsem – Nemzeti Lovas Program által felvetett lehetőségeket vizsgáljuk, különös hangsúlyt fektetve a létesítményfejlesztésekre. Fontos, hogy ehhez milyen források szükségesek, ezekből mit kaptak meg az előbb említettek, valamint eddig mi valósult meg a korszerűsítésekből. Felmerül a kérdés, hogy ez milyen mértékben járul hozzá a térség turizmusához.

Kutatásunk módszertanában a következőket alkalmazzuk: szekunder irodalmi anyagok, SWOT - analízis a kiemelt területekre, feltáró kutatás (Kormányprogramok, Fejlesztési Stratégiák, Központi Statisztikai Hivatal adatai) illetve primer módszerként saját készítésű kérdőíves lekérdezés, valamint a négy kiemelt létesítmény elemzése (Szilvásvárad Lovasközpont, Nemzeti Lovarda, Ludovika Lovarda, Lovasberény – Cziráky – kastély). A programban foglaltak szerint azért választották e négy központ fejlesztését, mert ár-érték arányban a leginkább érdemesek a lovaságzatban szereplő stratégiai célok megvalósítására. Szintén mellettünk szól, hogy nem, vagy csak minimális mértékben terhelik meg a költségvetést, tehát a leginkább megvalósíthatóak belátható időn belül.

Az eredmények alapján átfogó képet kaphatunk a létesítmények adottságáról és a helyi turizmusról is.

Tanulmányunk során szeretnénk bizonyítani, hogy miért érdemes e kitűzött célok megvalósítása, mennyire fontos a magyarországi lovasturizmus magasabb szintre emelése, és ez által Magyarország minőségi turisztikai kínálatának szélesítése. Továbbá, rámutatunk arra, hogy a lovaságazat fejlesztésével összefüggésben, lehetségessé válik a gazdaság más területeinek fellendülése is.

Célok megfogalmazása

Célunk: az irodalmi kutatásra épülő, általunk kidolgozott kérdőív eredményein keresztül bizonyítani, hogy

- lovasturizmus jelentős szerepet tölt be még napjainkban is,
- így igény van a léte, fenntartására, ezáltal a minőségi fejlődés biztosítására.

A kutatás kérdései:

Az általunk kiértékelt kérdőívek eredményeként bontakozik ki a hipotézis, mely arra ad választ: mi a háttere annak, hogy a lovasturizmus kevesebb figyelmet, érdeklődést kap, mint az általánosan elterjedt pihenést adó szolgáltatások.

Bizonyítási tételeink:

- a lovasturisztika hazánkban nem nyújt megfelelő tájékoztatást
- az információk nem jutnak el az érdeklődőkhöz.
- a lovas létesítmények korszerűtlenek, fejlesztésre szorulnak mind állagukat, mind szolgáltatásaik sokrétűségét és színvonalát tekintve,
- a lovasturizmusban hiába van megfelelő potenciál, ha nincs kihasználva.

Az eredmények tükrében válnak láthatóvá azok az okok, elvárások, melyek a probléma hátterében húzódnak meg.

1. A KINCSEM - NEMZETI LOVAS PROGRAM

A Kincsem – Nemzeti Lovas Program a hazai lovaságazat fellendítése végett jött létre. A program magába foglalja az ágazat és az ahhoz kapcsolódó területeket, melyek fejlesztésével elérhető a magyarországi lovasturizmus színvonalának visszaállítása. Így meghatározó elemei a lótenyésztés, a lovasturizmus, a lovassportok és versenyzés, a hagyományőrzés, a lovasterápia, a szabadidős lovaglás és a lótartás; valamint az ezekhez kapcsolódó területek, mint pl.: lovasmesterségek, takarmánytermesztés, állategészségügyi szolgáltatások, és az ágazatot működtető intézményrendszer.

A program alapelve, hogy ezen területek egymáshoz illesztésének lehetősége és egymást erősítő fejlesztése hozhat csak megfelelő eredményt. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

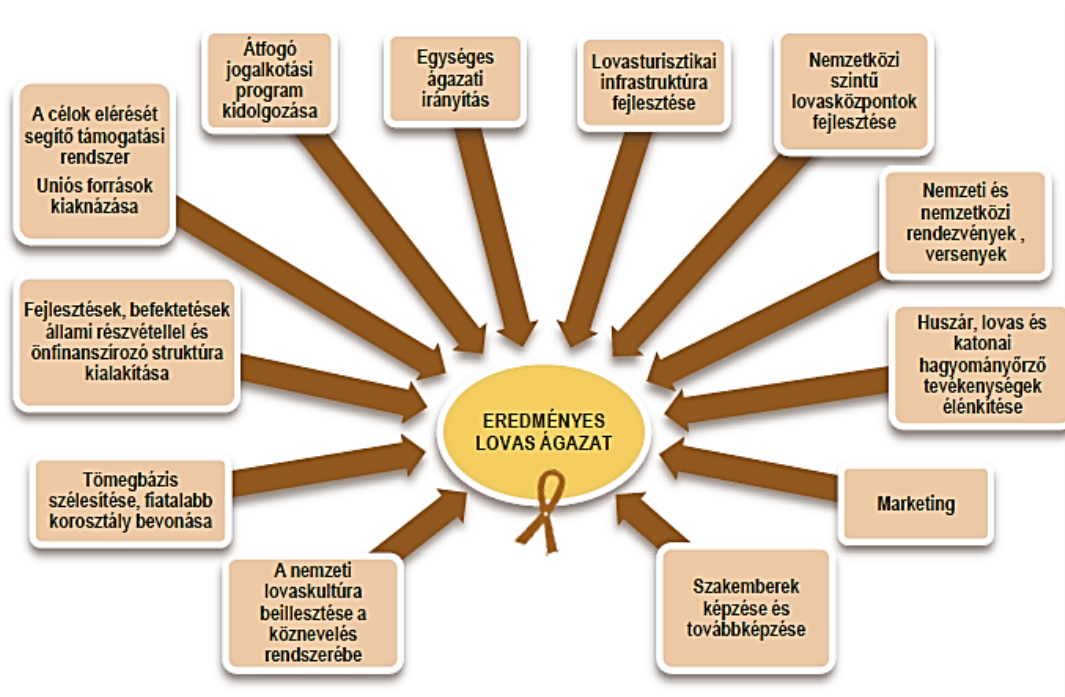
1.1.ALAP ADATOK

A Nemzeti Lovas Program elkészítése és végrehajtásának koordinálása 2011. november 16-án Magyarország miniszterelnökének megbízásából indult. A Magyar Kormány 2012. február 29-én fogadta el. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

1.2. A PROGRAM CÉLRENDSZERE

A program célja, hogy a múltban magas színvonalat nyújtó hazai lovasturizmus hanyatlását megállítsa, és különböző intézkedések kezdeményezésével újra fejlődésnek indítsa. Ez által egy olyan biztos alapot hozzon létre az ágazat számára, mely lehetővé teszi a kívánt állapot fenntartását. Az elérni kívánt jövőkép tehát egy olyan komplex szolgáltatáscsomag, amely az egymást kiegészítő kínálati szegmensek összehangolásból jön létre, és lehetővé teszi a széles társadalmi igények kielégítését. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

A következő ábra azokat az eszközöket mutatja, amelyek elősegítik a lovaságazat fenntartható fejlődésének elérését.

1. ábra: Eredményes lovaságazat

Forrás: Kincsem – Nemzeti Lovas Program (2012)

1.3. A LOVASÁGAZAT MEGHATÁROZÁSA, SZEREPE

A lovaságazat szűkebb értelemben különböző területek összefogó eleme, melynek hajtóeleme a ló. Magába foglalja a lótenyésztéssel és lóhasználatával foglalkozó tevékenységeket. Meghatározó elemei tehát: a lótenyésztés, lótartás, lovasturizmus, lóversenyzés, lovassport, szabadidős lovaglás, hagyományőrzés, lovasterápia, valamint az oktatás területe.

Tágabb értelemben tartalmazza mindazon kapcsolódó tevékenységeket, melyen nélkül az ágazat működése elképzelhetetlen lenne, mint pl.: lovasmesterségek, takarmánytermesztés, állategészségügyi szolgáltatások, valamint az ágazatot működtető intézményrendszer.

A program alapgondolata, hogy ezen részterületek megfelelő összehangolásával érhető el csak jó eredmény a fejlődés területén. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

1.4. A LOVASÁGAZAT ÖSSZEFÜGGÉSEI

Magyarország kormánya fontos feladatnak tartja a vidéki élet minőségének javítását. Ehhez létrehozta a Nemzeti Együttműködés Programját, melybe kiemelt szerepet kap a mezőgazdaság és a turizmus.

A Vidékfejlesztési Minisztérium csatlakozva a közös célok eléréséhez, megfogalmazta a Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégiát. A Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtási programja a Darányi Ignác Terv, amely a mezőgazdaság és a vidékfejlesztés minden területére kiterjed. Célja, hogy 5 intézkedési területen hozzon döntő változást a magyarországi vidék életbe. Az ötödik terület a nemzeti programok kidolgozását, elindítását és folytatását képviseli. E terület egyik alprogramja a Nemzeti Lovas Program.

A Nemzeti Lovas Program célrendszere a Nemzeti Vidékstratégiát és a hozzá illeszkedő nemzeti programot figyelembe véve készült el, ezzel alátámasztva az előbbiben megfogalmazott hosszú távú jövőképet és alapelveket. Támogatja az állattenyésztést- és tartást, amivel elősegíti a vidéki munkahelyek teremtését valamint fenntartását. A program jelentős mértékben kapcsolódik a Térségi komplex nemzeti programokhoz is, különösen a Tanyás térségek átfogó fejlesztési programját tekintve. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

A Nemzeti Lovas Program megfelel a Nemzeti Vidékstratégia számos kulcsfontosságú pontjának, így láthatjuk a következő kapcsolódási pontokat:

1. A Vidéki turizmus, falusi vendéglátás program, melyhez a lovasturizmus fejlesztése ugyancsak hozzájárul, hiszen segítségével több vidéki munkahely teremthető, megerősíthetővé válik a helyi közösség, és a vidéki gazdaság képessé válhat arra, hogy több lábon álljon egyszerre.
2. A Helyi gazdaságfejlesztés, szociális gazdasági program céljait is szem előtt tartja, vagyis támogatja a nem mezőgazdasági tevékenységeket, és az ezekre irányuló mikro-, kis- és középvállalkozásokat.
3. Kézműves programokkal is közvetlen kapcsolatban áll a lovasmesterségek végett.
4. A Génmegőrzés, biológiai alapok fejlesztése programjában megfogalmazásra került, hogy milyen lényeges az őshonos magyar lófajták védelme. Ezek a fajták olyan tulajdonságokkal bírnak, amelyek más fajtában nem találhatók meg ilyen összetételben.
5. A gyepre alapozott és őshonos állattartási program azzal foglalkozik, hogy az ország területének kb. 10%-a alkalmatlanná vált a gazdaságos hasznosításra. A Nemzeti Lo-

vas Program hozzájárul az újrahasznosítás lehetőségéhez, a megnevezett területek ló-állománnyal való benépesítése során. Ezzel elérhetővé teszi a megvalósítani kívánt gazdasági célokat, miszerint többek között erősíti az állategészségügy helyzetét és az elmaradt térségek gazdasági aktivitásának fokozását.

6. A föld- és birtokrendezési program az állami ménesek önfenntartó képességének javulását segíti elő. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

1.4.1. Kapcsolódó alprogramok

Továbbá a Nemzeti Lovas Program részterületei a korábban említett nemzeti programok közül a következők:

- Földhasználat szerkezetátalakítási, tájgazdálkodási program
- Demográfia földprogram, „fiatal gazda életpályamodell”
- Hungarikum program
- Oktatás, szakképzés, környezeti nevelés program
- Térségi komplex nemzeti programok

A Nemzeti Lovas Program összhangban áll még a 2007-2013-ra elkészült Lovas Turizmus Fejlesztési Stratégiájával, különös tekintettel a lovasturizmussal és az országmarketinggel foglalkozó részegységre.

Tehát láthatóvá vált az általunk elemzett program célrendszere, továbbá hogy összefüggéseiben az ország számos gazdasági területét segítve képes meghozni a kívánt fejlődést. Bár a programban jelentős szerepet kap a lovasturizmus fejlesztése, ezzel összhangban a magyar gazdaság egészében előrelépés következhet be. A hatékony fellépéshez viszont szükségessé válik a lovaságazat egységes kezelése. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

1.4.2. Kapcsolódás más területekhez, multiplikátorhatás

Az ágazat összehangolt fejlesztése különböző területeken multiplikátor - hatást eredményez.

Ez azt jelenti, hogy a fejlesztésre fordított pénzköltés a gazdasági körforgásba kerülve újabb és újabb területekre jut el, s e közben – optimális esetben – újabb és újabb jövedelmeket generál, tehát multiplikálódik, azaz megsokszorozódik.

„Ezek a területek a következők:

- agrárgazdaság
- vidékfejlesztés

- turisztika
- sport
- oktatás
- kultúra, hagyományőrzés, nemzeti értékek
- egészségügy
- környezetvédelem
- foglalkoztatás, munkahelyteremtés
- költségvetési bevételek
- közbiztonság
- szociális ellátás” (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

2.A NEMZETI LOVAS PROGRAM TERÜLETEI

2.1.LOVASTURIZMUS – „Magyarország, a szabad tereplovaglás európai régiója” (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

A lovasturizmus az idegenforgalmi szolgáltatások körében kiemelt helyet foglal el, hiszen az ország adottságai, lovas hagyományai, a ló szeretete és a szakértelem rövid időn belül magasabb szintre emelkedhet.

Fontos kiemelni, hogy Magyarország természeti- és éghajlati adottságait tekintve is fontos vonzerőt jelent. Meghatározó, hogy a magyar táj kiváltképp alkalmas a lovaglásra és lovastúrák lebonyolítására. Nem rendelkezik magashegység jellegű tájegységekkel, kevés a nehezen járható, sziklás terep, a települések viszonylag távol esnek egymástól, valamint nem feledkezhetünk meg a magyar puszták által kínált lehetőségekről sem. Kedvező időjárásunk is, hiszen a kontinentális, sőt helyenként szubmediterrán klíma lehetőséget nyújt, hogy az ide látogatók tavasztól késő ősziig hódolhassanak szenvedélyüknek.

A turizmus kialakulásához és fejlődéséhez szorosan kötődik a lótenyésztés is. Hazánk kiváló fajtákkal rendelkezik, s így számos nagy múltú ménest tud felmutatni, pl.: Bábolna, Mezőhegyes, Szilvásvárad és a Hortobágy is. Továbbá rengeteg létesítmény várja országsszerte a lovaglás iránt érdeklődőket a legkülönbözőbb szolgáltatásokkal.

Múltunkra visszatekintve elmondható, hogy a lovasturizmus kialakulása a két világháború közötti időre tehető vissza. Az első tudatos programot 1932-ben dolgozták ki. A puszták felfedezése után közel tízezren látogattak Bugacra. Az első igazi lovastúrára 1934-ben került sor, melyen 60 holland vendég vett részt. Az Ibusz ekkor kezdett a külföldiek igényei alapján hoz-

záláttni a szervezéshez. Az első túra 1962-ben jött létre Tihanyban, majd a Mátra-Bükk térségben, Gyöngyös és Szilvásvár között. 1970-ben 32, két év múlva már 40 lovastúrát indított. A hetvenes évek végére új iroda jelentkezett lovas kínálatokkal, a Pegazus Tours. Fontos előrelépést jelentett, hogy nem kellett a vendégeket utaztatnia szálloda és az istálló között, mivel már egy helyen megtalálható volt mindez. A szervezett lovasturizmus fénykora tehát a nyolcvanas évek első felére tehető.

Pár érdekes adat, mely jellemzi az ágazat akkori jelentőségét:

Az Ibusz lovascsoportjának forgalma 1967-ben meghaladta a 100 ezer USA-dollárt. 1972-ben 1318 lovas vendég látogatott hozzánk, ami 12 386 vendégéjszakát és 4242 nyeregben töltött napot jelentett. (Gyórfy-Villám, 2001)

A magyarországi lovasturizmus éveken keresztül az egyik legszínvonalasabb szolgáltatásokat nyújtotta Európában, azonban a '80-as évek közepétől változások következtek be, melyek a lovasturizmus hanyatlásához vezettek. Az okok között szerepel többek között a hirtelen árnövekedés, a szolgáltatások színvonalának romlása, a képzetlen lovak, a kevésbé képzett szakmai munkaerő, a nem megfelelő infrastruktúra, stb. Továbbá egyre gyakoribbá vált, hogy a magánszemélyek önálló lovas vállalkozásokba kezdtek. Ehhez semmilyen engedély valamint szakmai előképzettség nem volt szükséges, így bárkinek lehetősége nyílt lovasturisztikai szolgáltatások nyújtására. Ebben a folyamatban résztvevők többnyire az idegenforgalmi szakmában is járatlanok voltak, ami ahhoz vezetett, hogy a magyar lovasturisztikai szolgáltatások hírneve jelentősen megromlott, - mind belföldön és mind külföldön is, - így ez a vendégforgalom csökkenését is eredményezte.

A hazai lovasturizmus romlásához hozzájárult a tény is, hogy egyre több vendég vásárolt saját lovat, és már a saját országában hódolt lovas szenvedélyének.

A magyar utazási piac átalakulása is meghatározó szerepet töltött be a folyamatban, hiszen a külföldi képviselők megszűnésével egy időben a szervezeten érkezett lovas turisták száma is csökkent. Napjainkba sem létezik e fajta megrendelési lehetőség. (Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium, 2007)

Mindezek mellett a hazai lovasturizmus a hagyományos turisztikai vonzerők kiemelkedő területe.

2.1.1. Fő célkitűzések és a célok érdekében szükséges intézkedések

A hosszú távú célok közé tartozik Magyarország a szabad tereplovaglás európai régiójává tétele. Ehhez szükséges az egységes külső és belső marketing megvalósítása, lovastúra-

útvonalak és kapcsolódó szolgáltatások hálózatos rendszerének kiépítése, összehangolt fejlesztése, illetve a helyi jogalkotás segítségül hívása a terephasználati korlátok lebontásához.

A felelős Nemzetgazdasági minisztérium által korábban megjelent Turizmusfejlesztési Stratégiában már megfogalmazták a turizmusfejlesztési koncepció célrendszerét, mely szerint a lovasturizmus céljai közé tartozik a belföldi lakosság körében a lovasturizmus iránti igény felkeltése, tartós keresletbővítés, turistafogadás feltételeinek javítása, nemzetközi szinten is érdekes túraútvonal kialakítása és a magyar lovaskultúra népszerűsítése. Ezt továbbgondolva és részletesebben kidolgozva vetették papírra a Kincsem - Nemzeti Lovas Programban a lovasturizmussal kapcsolatos gondolatokat. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

A program célja, hogy Magyarország Európa vezető lovasbarát turisztikai régiójává váljon. Hazánk kifejezetten alkalmas a cél megvalósítására, sokkal inkább, mint akár Németország, mivel itthon mind az állami és önkormányzati erdőkben, mind a magánerdőkben (bizonyos feltételek mellett) szabadon lehet lóval is túrázni, ellentétben más Európai országokkal. Kijelenthető tehát, hogy a lovasturizmus szempontjából Magyarország terepviszonyai és tulajdonviszonyai kedvezőek, lóállománya, az ország lakóinak hozzáállása a lovakhoz egyedülálló. A helyzetelemzések alapján a célok hosszú távon a magyarországi kínálat egyedi, a versenyképességet javító elemei lehetnek. Ehhez azonban folytatni kell a megkezdett minőségjavító fejlesztéseket, illetve ki kell egészíteni a lovas szolgáltatások kínálatát új, csak Magyarországra jellemző sajátosságokkal. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

További cél a lovasturisztikai mutatók adatainak pozitív irányú változása. A Kincsem - Nemzeti Lovas Program segítségével 2017-re minőségi lovas szolgáltatók száma megnőhet, kiszolgálva ezzel mind a hazai, mind a nemzetközi vendégeket. Így jelentős mértékű növekedés várható a szolgáltatást igénybevevő vendégek, valamint az ágazatban résztvevő lovak létszámát tekintve. Fontos célkitűzés, hogy a lovak létszámának emelkedését minőségbeli változás is kövesse. A Programban foglaltak szerint szorgalmazzák a hagyományos magyar lófajták (Shagya arab, Kisbéri félvér, Gidrán, Furioso – North Star, Nóniusz, Lipicai, Magyar hidegvérű, Hucul) előtérbe helyezését, ezzel is hangsúlyozva a szolgáltatás különlegességét és egyediségét. A Programnak munkahelyteremtő hatása is van, mivel a megnövekedő vendég létszám minőségi kiszolgálása érdekében több szakképzett embert foglalkoztatnának az adott célnak megfelelő létesítmények. (Dr. Szajkó István, 2014)

A program megvalósulásával kialakulna egy olyan lovastúra - útvonal is, mely Magyarországról indul és döntően a Kárpát – medencére terjed ki. Az útvonal egységes minőségbiztosítással bíró, hálózatszerűen működő, más turisztikai attrakciókkal összefonódó, a világ leghosszabb összefüggő túraútvonalaként (kb. 10 000 km) emlegethető kitűnő terület lehetne. Ezzel létrejön majd a lovasturizmus területén a világon egyedülálló magyar modell. A lovastúra-útvonal hálózat kialakításán belül meg kell tervezni a koncepciót, a hozzá tartozó kritériumrendszert felállítani, majd ki kell jelölni az útvonalat lóhátán, GPS koordináták szerinti térképes jelöléssel. Végül az információs pontok, pihenőhelyek, induló és célállomások, szálláshelyek, istállók kijelölése, egységes táblák, logók kialakítása. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

A célok érdekében szükséges intézkedések összetettek és szerteágazóak.

Elsőként a Kormányzat részéről szükséges intézkedések a Programban megfogalmazottak szerint fontos lenne a szabad terephasználatra vonatkozó önálló jogszabály megalkotása, így biztosítva az alapot a túrák útvonalának kialakítását. Mindemellett a meglévő jogszabályok áttekintésére is szükség lenne és az esetleges módosításokra (pl. erdőtörvény, állatvédelmi szabályozás területén) is sort kell keríteni. Az állatvédelembe beletartozik többek között a természetvédelem, amelynek feladata a faj- és fajtagazdaság megőrzése, az élőhelyek védelme. Ide sorolható az állategészségügy, melynek célja az állatbetegségek, járványok leküzdése, megelőzése. Továbbá természetesen beletartozik a haszonállatoknak indokolatlanul okozott szenvedés és fájdalom elkerülése, kínszások megakadályozása is. (Dr. Mentés Katalin, 2009)

További szükséges intézkedések a Program célrendszerének megvalósításához, hogy az előbb említett minőségbiztosítási rendszer továbbfejlesztését pályázati úton is támogassák és az infrastrukturális fejlesztések pályázati feltételeit megteremtsék. A 2010-ben kiadott Lovaságazati Stratégia Alapjai szerint az infrastruktúra elavult, amortizálódott, szűkös. Javasolt lépés a könnyű, vonzó infrastruktúra kialakítása állami részvétellel. Várható eredmények nemzetközi szintű sport, szabadidős és versenyhelyszínek kialakítása és eredményes működtetése, amely a siker jelképének is tekinthető. A marketing tevékenység támogatása a kormányhoz tartozó szervezeteken keresztül (pl. Magyar Turizmus Zrt., Agrár Marketing Centrum) elengedhetetlen, illetve a tevékenység pályázati úton történő támogatási feltételeinek megteremtése szintén szükséges a célok megvalósítása érdekében. Ide tartozik az országimázs is, mely szerint jelenleg a múlt lovas hagyományaiból élünk, Európa középmezőnyébe csúszunk vissza az elmúlt évtizedekben. Javasolt intézkedések közé tartozik a PR egységesítése, egy kézben való összefogása, megfelelő stratégiai kampány kialakítása. Ennek következtében kézzel fogható várha-

tó eredményeket tapasztalhatnánk úgy, mint a nemzetközi rendezvények szervezésének jogát megkapjuk és sikeresen végrehajtjuk. A turisztikai szolgáltatások fejlődéséhez is nagyon fontos lenne a marketing középpontba helyezése, és hogy ne csak a magyar lakosok lehessenek büszkék a lovas hagyományokra, mint nemzeti kincsünkre, de a külföldi emberek is megismerjék. (Lovas Szakmai Munkacsoport, 2010) (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

Az értékesítési rendszer (klaszter) támogatási feltételeinek megteremtése is fontos célkitűzés. A lovas klaszter meglehetősen szerteágazó. Nyolc fő részre oszlik:

1. Lovassportok szervezetei és résztvevői
2. Ló – versenyzés szervezetei és résztvevői
3. Szabadidős lovaglás szervezetei és résztvevői
4. Lótenyésztés szervezetei és résztvevői
5. Lovasturizmus szervezetei és résztvevői
6. Hagyományőrzés szervezetei és résztvevői
7. Az ágazat beszállítói környezete
8. Oktatás és képzés szervezetei és résztvevői

Ezek közül kettő – a szabadidős lovaglás és a lovasturizmus szervezetei és résztvevői – közvetlenül kapcsolódik témánkhoz. Természetesen nem lehet az említett nyolc területet teljesen szétválasztani, mivel szorosan fűződnek egymáshoz. A támogatásukkal egységesíthető lenne a rendszer és a pozitív, Nyugat – Európához közelítő minőségbeli változás is fontos cél. A Lovaságazati Stratégia Alapjai c. dokumentumban lévő adatok (2010) szerint a szabadidős lovasok létszámát tekintve kb. 4000 főre tehető (becsült adat), résztvevői az egyéni lovasok és lovas klubok. A lovasturizmus szervezeteire és résztvevőire már kézzel foghatóbb adattal szolgáltak, legfelsőbb szervezte a Magyar Lovas Turisztikai Szövetség, emellett turisztikai vállalkozók és beszállítók is ide tartoznak, számuk 2010-ben 300 körüli volt. (Lovas Szakmai Munkacsoport, 2010)

Másodikként a lovaságazat oktatási intézményeire is kiterjed a Program, mely szerint a három alapvető célkitűzés: szakemberképzés és továbbképzés, más kapcsolódó idegenforgalmi szakemberek képzése és továbbképzése és a tananyagfejlesztés. Az oktatás területén is találkozunk az életben problémákkal, például a szakmunkások, lovasoktatók, lovasturisztikai szakemberek nem megfelelő szintű képzése, színvonalas gyakorlati oktatóhelyek hiánya vagy a közoktatásnak jelenleg nem része a „lovastudás”. A Lovaságazati Stratégia Alapjai szerinti szükséges intézkedések a lovaglás, felelős állattartás beillesztése a közoktatásba, szakemberek képzése és továbbképzése minden területen, minden szinten akkreditált, egységes, egymásra épülő

tanterv, valamint felvételi és vizsgarendszer. Várható eredmények ezek alapján a nemzetközi szintű kompetenciákkal rendelkező szakemberképzés, mintaértékű általános tudatformálása, mentális higiéne fejlődése, illetve a testi-lelki egészség javulása. (Lovas Szakmai Munkacsoport, 2010) (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

Harmadikként a lakossági, társadalmi szervezetek feladata a patkós minősítési rendszer továbbfejlesztése, szakmai szervezetek bevonásával, illetve a felmérések, minősítések elvégzése az új rendszer szerint. Lovasturisztikai szolgáltatók minősítése lovasturizmusához kapcsolódik. A „patkós minősítési” rendszer segítséget biztosíthat az eligazodás a szolgáltatások minőségét tekintve. A Kincsem Nemzeti Lovas Program célja, hogy a Magyar Lovas Turisztikai Közhasznú Szövetség (MLTKSZ) - a rendszer hazai bevezetője és működtetője - és a Magyar Lovassport Szövetség együttműködésében valósuljon meg a fejlesztés. A minősítési rendszer továbbfejlesztése érdekében megindult a lovasturisztikai minőségi klub kialakítása, melynek értelmében minősítési kategóriánként a legjobb szolgáltatók a Magyar Lovas Turisztikai Szövetség támogatását élvezik majd, és jogosultságot kapnak a minőségtanúsító védjegy használatára. A védjegy piaci alapon fog működni, vagyis a megkülönböztető jellel ellátott szolgáltatások kiemelt marketingben részesülnek. A lovasturisztikai adatbázisok kezelése is a szervezetek feladatai közé tartozik. A Magyar Lovas Turisztikai Szövetség (MLTKSZ) aktívan közreműködött a Nemzeti Lovas Program előkészítésében, kidolgozták a Lovasturizmus Fejlesztési Programot, a Széchenyi terv lovasturizmus fejlesztési alprogramját, pályázatok révén több száz lovarda korszerűsítésével segítették a hazai lovas élet fellendülését, és kulcsszerepet játszottak az erdőtörvény lovasok számára kedvező módosításában. Az MLTKSZ jelenleg gőzerővel folytatja a lovas szolgáltatásokba bevont lovak vizsgáztatását 17 szakember közreműködésével, akik eddig mintegy 68 lovarda 515 lovát vizsgáztatták már le - bár az adatok NÉBIH Lovasturisztikai adatbázisába, illetve az MKEH szolgáltató listájába való bevezetése még várat magára. Címek adományozása, ehhez szükséges feltételrendszer kialakítása nagyon fontos a vendégek bizalmának elnyerésében. Mind hiábavalóak a marketingtevékenységek, amik a vendégek bevonását szolgálják, ha a lovas szolgáltatás igénybevételekor nem kapja meg a megfelelő, elvárt körülményeket, programokat és csalódottan távozik. Manapság amúgy is nehéz olyan embereket találni, akik meglátogatnak egy lovas létesítményt és ott akár több napot is eltöltenek. Ezért a Családbarát Lovarda, Lovasbarát Település és a Lovasbarát Szálláshely címek mind a vendégek bizalmának elnyerését és megtartását hivatottak szolgálni. (lovasok.hu, 2014) (Pécsi Tudományegyetem, 2011)

2.1.2. A tevékenység leírása, szakmai tartalma

A lovasturizmus gazdasági jelentősége, versenyképességre gyakorolt kedvező hatásai közül kiemelkedik az átlagosnál magasabb költési hajlandóság és a területi- és szezonális koncentrálttság. Egy átlagos magyar lakost megkérdezve nagy valószínűséggel a lovaglást azon sportolási lehetőségek és szabadidős tevékenységek közé fogja sorolni, ami az átlagnál több költséget igényel. A szegmentálásnál ezt a tényezőt mindenképp figyelembe kell venni a tevékenységet végző egyénnek, szervezetnek. Ám nem minden a pénz, a magyar lovaskultúra és lovas hagyományok ápolása rendkívül fontos kérdés a lovasturizmus körében is. Nem kizárólag a lovaglás technikájának tanításáról kell beszélnünk, hanem mindenről, amely a lovaskultúra és a lovas hagyományörzés körébe tartozik.

A magyarországi lovas hagyományok fajtái szerint lehetnek:

1. Népies hagyományörzés, például csikós bemutató, népies fogatok, gazdaversenyek, rönkhúzás hidegvérű lovakkal, pünkösdi királyválasztás, szüreti felvonulások, lovas játékok (pl. székfoglaló)
2. Katonai hagyományörzés, például huszár karusszel lovaglása, nemzeti lovas díszegység, tavaszi hadjárat, nemzeti ünnepeken részvétel (1848-as huszárruházat), csatajelenetek, lovagi játékok, lovas íjászat, lovas tűzéréség
3. Úri hagyományok, például a vadászlovaglás, lovaspóló, lovas jöring, agarászat, lovas solymászat

A szabad tereplovaglás feltételeinek jogi rögzítésével Európában egyedülálló monopolhelyzet jön létre. Az új Erdészeti törvény alapján a túralovasok szabadon lovagolhatnak állami és önkormányzati erdőkben, magánerdőkben pedig a kijelölt útvonalakon.

A Program szerint kialakított magyar modellben nő a patkós minősítéssel ellátott lovas szolgáltatók (lovas panzió, lovas iskola, lovas tanya, lovas udvar) száma. A vendégkör igényeihez igazodva vagy a rendelkezésre álló lehetőségek ismeretében jelentkező vendégek elszállásolására kiemelt figyelmet kell fordítani, mert a hosszú távú, sikeres működtetéshez elengedhetetlen a korrekt, a célnak legmegfelelőbb szállás biztosítása a szolgáltató részéről. Ebben nyújt segítséget lovas létesítmények és szolgáltató helyek pontos behatárolása.

A patkós minősítési rendszerben vizsgált területek:

1. Környezeti szempontok, ezen belül a természeti adottságok, parkosítás, a környezet rendje, az épületek stílusossága és állapota, a lovas szolgáltatásra használt terület alkalmassága és rendje, higiéniai feltételek biztosítása

2. Lovak tartásával, alkalmasságával kapcsolatos szempontok alapján beszélhetünk a tartástechnológiai körülményekről, a lovak kiképzettségi fokáról, kezelhetőségéről, kapcsolatteremtési képességéről, a szolgáltatásnak megfelelő alkalmasságáról, erőnléti állapotáról és egészségügyi állapotáról.
3. Lovas szolgáltatásokkal kapcsolatos szempontok szerint fontos a lovas szolgáltatások körét, színvonalát, a szerszámok állapotát, megfelelő számát, tisztaságát, biztonságát, kényelmét és a helyi marketingjét (kiadványok, információs médiák használata, stb.) figyelembe venni. Itt megjelenik a szolgáltatások ár – érték aránya is.
4. Személyi tényezőknél figyelembe kell venni a lovas szakember (vezető) alkalmasságát, mint például a szakmai felkészültség, lóállomány ismerete és fizikai és pszichés alkalmasság. Emellett szolgáltatást végző személyzet alkalmassága is fontos, például a kísérő lovas legyen jó lovas, ismerje a lovak természetét, jó munkabíró, aktív, állatszerető, segítőkész és tudjon segítséget hívni szükség esetén. Vagy egy másik példa a szerviz gépkocsivezető, akinek alkalmasnak kell lenni a szakszerű, célszerű málházásra, a felszerelések megóvására, megbízható legyen, megfelelő térképismerettel rendelkezzen és a lószállító utánfutó vezetése esetén ló szállítási ismeretekkel is tisztában legyen. Napjainkban elengedhetetlen a nyelvtudás is ezen a területen. Végül a baleset megelőzés, védelem és biztonság sem elhanyagolható.
5. Egyéb programok, lehetőségek szerint felméri a helyben lévő és a telepen kívül lévő lehetőségeket, a garantált, állandó rendezvényeket és programokat, az étkezés minőségét és a szállás minőségét (helyben vagy közelben) (Perei Gábor, 2011) (Pécsi Tudományegyetem, 2011)

Az egyes szempontok értékelése után a megszerzett pontszámok alapján 1-től 5 patkóig kerül sor a szolgáltatók minősítésére, hasonlóan a szállodák megszokott csillagos jelöléséhez. 1-től 25-ig terjedő pontozással értékelik, végül a pontozásban elért eredmény alapján a következő lehetőségek adóttak a létesítményeknek:

22 pont: 5 patkó

19 pont: 4 patkó

17 pont: 3 patkó

15 pont: 2 patkó

12 pont: 1 patkó (Perei Gábor, 2011)

A rendszerre épülve, felfűzhetően biztosítható a lovasturizmus további fejlődése, szolgáltatóinak átgondoltan, tervszerűen és fenntartható módon történő fejlesztése.

A kiépítendő több ezer kilométer hosszúságú lovastúra–hálózat lehetővé teszi, hogy az útvonalon a lovas túrázók szakképzett lovastúra vezetővel (vagy akár vezető nélkül is) lovagolhassanak. A Programban említettek alapján a hálózatszerűen működő útvonalon GPS–szel fogják jelölni az útvonalat, így minimálisra csökkentve az eltévedés lehetőségét, illetve baleset vagy bajba jutás esetén a segítségkérésnél (mentőszolgálat, ismerős lovas csapat) pontos koordinátákat tud adni a túravezető a helyzetükről. A speciális turisztikai információs rendszer segítségével, tájékoztatást kapnak a lovasok a túraútvonal közelében lévő egyéb szolgáltatásokról, idegenforgalmi jelentőségű programokról, attrakciókról, a nemzeti lovaskultúrához tartozó értékek bemutatásáról. A meghatározott információs pontokon mérhetővé teszik majd a lovas útvonalhálózatot használók létszámát és egyéb adatok mérésére is alkalmas lesz a rendszer.

(Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

A kiépített pihenőhelyek és fogadók nemcsak a lovas, hanem a gyalogos és a kerékpáros turisták számára is használhatók. A legmegfelelőbb példa rá a Kincsem – Nemzeti Lovas Program egyik kiemelt fejlesztése, a lovaskultúra központ és a kerékpáros turizmus fejlesztéséhez kapcsolódó turisztikai attrakciófejlesztési projekt megvalósítása a Közép – Dunántúli Régióban (Lovasberény – Cziráky kastély). A témáról részletesebben később fogunk említést tenni. Az önkormányzatok területén található pihenőhelyek nem csak általános rendeltetésükre, hanem egyéb közösségi rendezvények rendezésére is szolgálhatnak, így a közelében elhelyezkedő szálláshelyek, valamint az egyéb idegenforgalmi lehetőségek kihasználtsága is növekedésnek tud indulni.

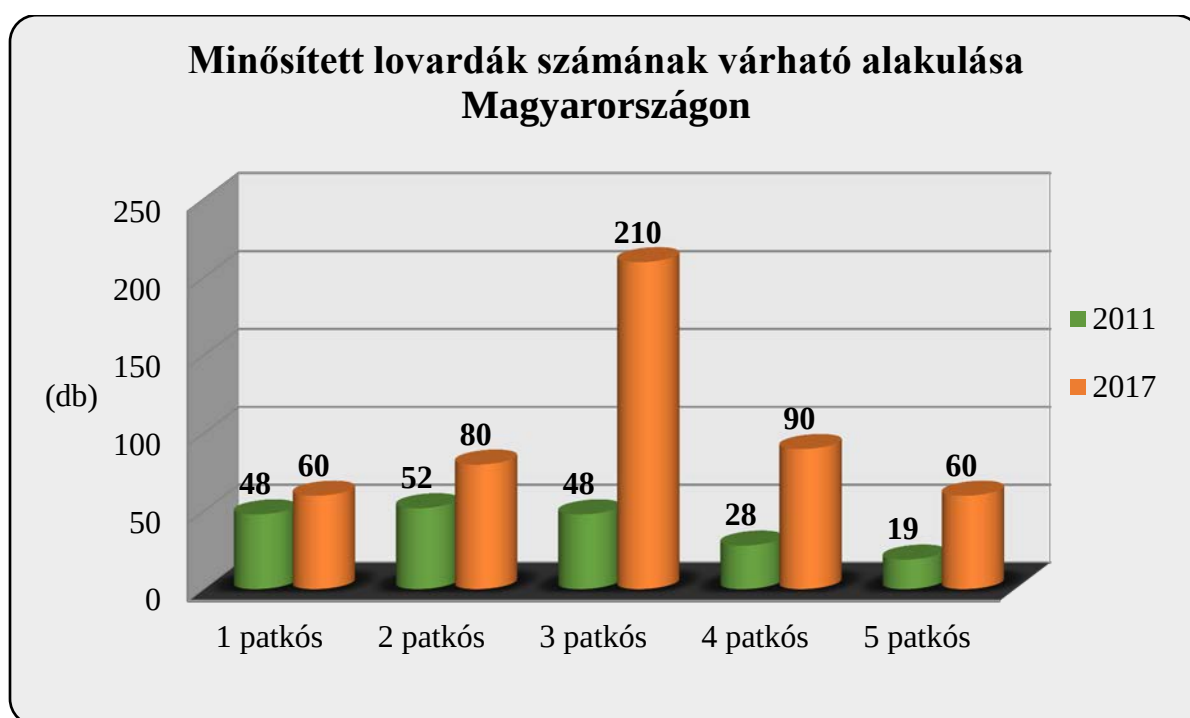
A hálózat működését kiegészítő klaszter programban fontos tényező a közreműködők összefogása és a szolgáltatások egységbeli minőségének biztosítása. A rendszert működtető személyzet felkészítése és a lovak kiképzése minden jól képzett túravezető lapfeladatai közé tartozik, azonos szempontrendszer alapján teszik ezt meg és így biztosítani lehet a rendszeres ellenőrzést is, ami tovább növeli a vendégek bizalmának elnyerését és megtartását. A projekt további terjeszkedése elképzelhető az állami szerepvállaláson túl a kis- és középvállalkozások, civil szervezetek és más érintettek részvételével. Irányultságukat tekintve lehetnek kapcsolódó szolgáltatások, történeti, hagyományőrző vagy új lovasközpontok. Ma Magyarországon a lovas szolgáltatók egymástól elszigetelten működnek. A turistafogadás leglényegesebb eleme lenne ezeket egy komplex lovasturisztikai terméké formálni, amelyek kiegészítő szolgáltatások biztosításával, időjárástól független lovaglási lehetőségeket nyújthatnak. Utolsó gondolatként meg kell említeni a lovasterápiát, mint közvetlenül a lovas létesítményekhez kapcsolódó tevékenységet is. A lovasterápia szolgáltatásainak bővítésével és a módszer alkalmazásának elterjesztésével a magyar lovaskultúra tovább népszerűsíthető. A lovasterápia

magas igény szintű szolgáltatási forma, a szakterület komoly felkészültséget igényel, amelyhez speciális képzettségű lovas oktatóra van szükség. Hazánk az egyéb alternatív gyógy módokban nemzetközi szinten is elismert, így bár ez az egészségturizmussal összekapcsolva szakértők szerint fejleszthető ágazat lehet.

(Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

2.1.3. Statisztikai mutatók

Minősített és regisztrált lovasturisztikai szolgáltatást nyújtó létesítmények számának és minőségi összetételének alakulása

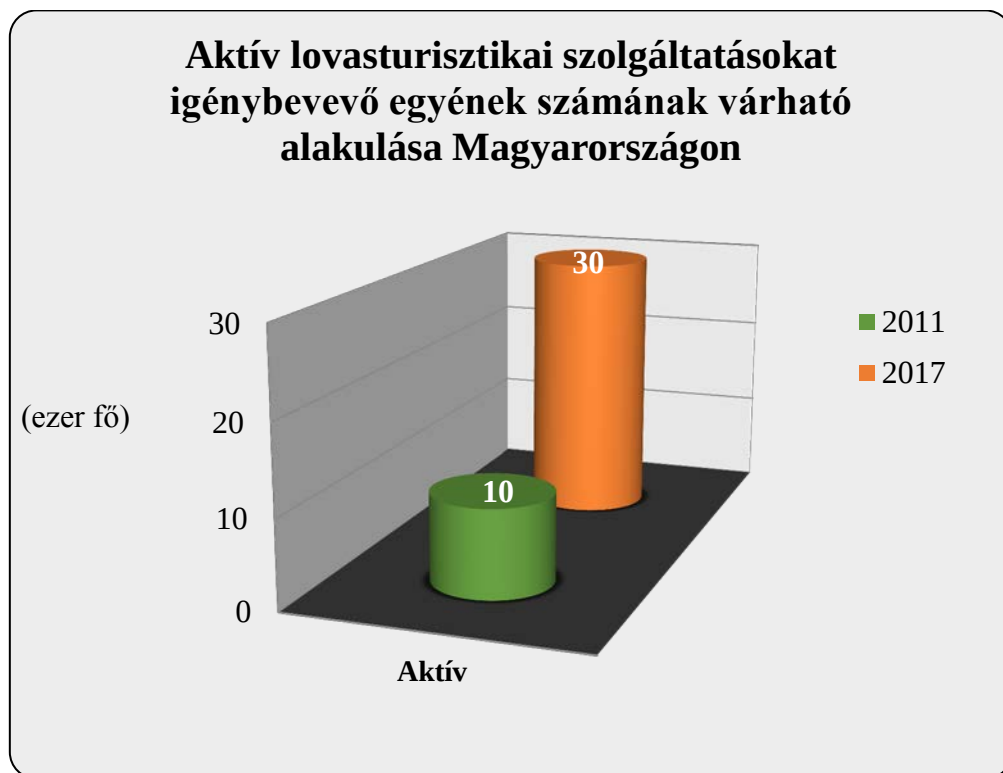

1. diagram: Minősített lovardák számának várható alakulása Magyarországon

Forrás: Kincsem – Nemzeti Lovas Program (2012)

Az alábbi diagramról leolvasható a minősített lovardák számának várható alakulása Magyarországon. Mind az öt minősítési szintet figyelembe véve a Kincsem – Nemzeti Lovas Programban foglalt előrejelzések szerint 2017-re növekedés lesz tapasztalható. Ez nagy részben a Program kidolgozásán, elfogadtatásán és a kitűzött célok megfogalmazásán keresztül jósolható fejlődésnek köszönhető. A patkós rendszer hasonlít a szállodák csillagos minősítéséhez. Az meglévő adatokat 2011-ben gyűjtötték össze, ehhez mérten ábrázolja a diagram a várható változást. Magyarországon az elmúlt években emelkedésnek indult a patkóval rendelkező lovas

szolgáltatások száma, ez a folyamat tovább fog folytatódni várhatóan, miszerint az egy patkós lovardák száma 48 darabról közel 60 darabra, a két patkós lovardák száma 52 darabról közel 80 darabra fog emelkedni a megszabott 6 év alatt. Az előrejelzések szerint a legnagyobb mértékű emelkedés a középkategóriás lovardáknál lesz megfigyelhető, amelyeknél a 2011-ben mért adatok (48 darab) kb. 4,5 – szerezést fogják elérni, ami 210 darab három patkós lovardát jelent. A magasabb kategóriájú lovas szolgáltatóknál már nem lesz ekkora mértékű a növekedés. 2011-ben mindössze 28 darab négy patkós lovarda volt regisztrálva, mely értéke a 2017-es évre kb. 90 darabra lesz tehető. A legkisebb szám a legnagyobb minősítési faktorral rendelkező, öt patkós lovas szolgáltatásoknak van, amelyek 2011-ben 19-en voltak, viszont 2017-re elérheti az egy patkós lovardák számát, ez kb. 60 darabra tehető.

2. diagram: Aktív lovasturisztikai szolgáltatásokat igénybevevők számának alakulása

Forrás: Kincsem – Nemzeti Lovas Program (2012)

Az aktív lovasturisztikai szolgáltatásokat igénybevevő egyének számának várható alakulása 2011-ről 2017-re a fenti diagramról leolvasható, miszerint a vizsgált évben csupán 10 000 fő vett aktívan részt bármilyen olyan tevékenységben, ami a lovas szolgáltatások körébe tartozik. Ebbe beletartozhat a lovaglás karámban, lovardában, futószáras munka, sétalovaglás, tereplovaglás, csillagtúra, vándor (vonali) túra, emléktúra (történelmi, katonai, vallási), tájékoztató

lovaglás, vadászlovaglás, lovaspóló, lovas íjászat, lovas hagyományőrzés (népies és katonai), hajtókiképzés, szekerezés, lovas szánkózás, lovas jöring, stb.. A Program egyik fő célja minél több olyan embert bevonni a lovak világába, akik valamilyen módon aktívan részt kívánnak venni a lovaglásban, legyen szó sportolásról vagy akár csak a szabadidő természetben való eltöltéséről és testmozgásról, társas kapcsolatok építéséről. A becsült létszám 2017-re 30 000 fő körülire tehető a Program szerint, ami egy nagyon nagy emelkedés lenne és mindenképp hozzásegítené a lovaságazatot a fejlődéshez és így további hosszú és rövid távú célok is ki-tűzhetőek lennének a Nyugat Európához való közelítés érdekében.

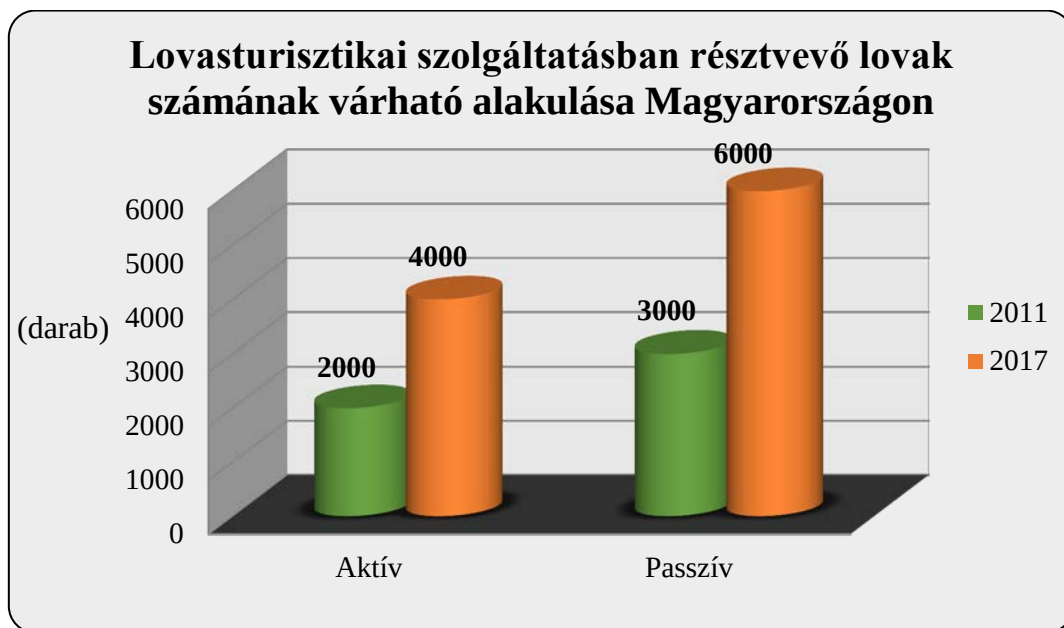

3. diagram: Passzív lovasturisztikai szolgáltatásokat igénybevevők számának alakulása

Forrás: Kincsem – Nemzeti Lovas Program (2012)

A magyarországi passzív lovasturisztikai szolgáltatásokat igénybevevő egyének számának várható alakulása kiegészíti az előbb említetteket. Számuk jóval meghaladja az aktív résztvevőkéét, 2011-ben elérték az egymillió főt. Ebbe a kategóriába tartoznak azok a helyek, ahol nézőként van jelen az egyén, például szemlék (kanca, mén, csikó, fajta), ló árverések, versenyek, show műsorok, huszártalálkozók, western és csikós bemutatók, lovagi torna, várjátékok, rendőrlovas bemutató, lovas színház, stb.. A passzív résztvevők ugyan úgy tudnak jelentkezni egy lovastúrára, de mivel nem ülnek lóra, így szerviz gépkocsin vagy lovaskocsin tudják követni aktív társaikat és a szálláshelyeken, pihenőhelyeken ugyan úgy ki tudják venni a részü-

ket a munkából, programokból. A Kincsem – Nemzeti Lovas Program előrejelzései alapján azok az egyének, akik passzív módon veszik igénybe a lovasturisztikai szolgáltatásokat, egy növekedést fognak mutatni a 2017-es évre, számukat kb. kétmillióra teszik. Az előző diagramnál említettük az aktív résztvevők és számuknak várható emelkedése mennyire fontos a lovaságazat fejlődés szempontjából. Itt ugyan ez elmondható, a passzív résztvevők ugyan úgy részt vesznek mindenfajta szolgáltatás igénybevételében, kivételt tesz a lóra felülés.

4. diagram: Lovasturizmusban résztvevő lovak számának alakulása

Forrás: Kincsem – Nemzeti Lovas Program (2012)

A következő diagram a lovasturisztikai szolgáltatásban résztvevő lovak számának várható alakulását mutatja Magyarországon. A 2011-es felmérés szerint az aktív munkában résztvevő lovak összesen 2000-en voltak, míg a passzívak 3000-en. Az aktív és passzív kategóriák a lovasokat és a lovakat tekintve megegyeznek, a korábban említett példákkal azonosakat lehet itt is felsorolni.

5. diagram: Lovastúra útvonalak hosszának, minőségének alakulása

Forrás: Kincsem – Nemzeti Lovas Program (2012)

A Magyarországon lévő, lóval is bejárható túraútvonalakat 2017-re összesen 10 000 km-re tervezik kibővíteni, 2011-ben a jelenleg már használatban lévő túraútvonal hossza összesen 4000 km volt, ennek több, mint a duplájára szeretnék bővíteni a hálózatot 6 év alatt. Amennyiben a terveket sikerülne megvalósítani, beteljesülne az az elképzelés, hogy hazánkban lenne Európán belül a leghosszabb, szabad lovastúrázásra alkalmas útvonalhálózat. Természetesen ez nem csak a lovas embereket érinti, hanem ezeket az utakat ugyan úgy tudják használni a kerékpárosok és a gyalog túrázók is. A Kincsem – Nemzeti Lovas Program tervei szerint ki fognak dolgozni egy olyan rendszert, mely lehetővé teszi, hogy GPS alapján az egész túraútvonal hossza bemérhető legyen és térkép segítségével pontos koordináták legyenek megadva. Mivel ez a jövőbeli tervekben szerepel, így jelenleg még nem indult el a projekt megvalósítása, jelenleg még nincsenek ilyen jellegű adatok, de reméljük, hogy 2017-re sikerül megvalósítani és mind a 10 000 km pontosan be legyen mérve.

2.1.4. Prioritás, ütemezés, akciók, források

Egy elindult projektről már beszámolt az sajtó 2014. októberében. Az Európa-kapu ETT munkatársai egy több napos szakmai rendezvényeken vettek részt, melyeket több magyarországi leader illetékességi területen, térségek közötti együttműködés keretében az Equus Tour Turisztikai Nonprofit Kft. koordinálásával valósították meg. A pályázat a Kincsem Nemzeti

Lovas Program egyik fő intézkedésének megvalósulásához járul hozzá. A tervezett tevékenységek szerint cél, hogy „Magyarország Európa vezető lovasbarát turisztikai régiójává váljon.” Fő feladataik közé tartozik, hogy térségenként egy-egy digitális lovastúra-útvonal hálózatot létrehozzanak. Ehhez az egyes területek útvonal kijelöléseit lóháton, GPS-el történtek eddig. Az útvonalak és a kapcsolódó szolgáltatások megjelenítésére térségi online portálrendszer kialakítását tervezik. Előnye, hogy nem csak magyar, hanem angol és német nyelven is elérhetőek lesznek, ami a külföldi vendégek megnyerésében egy nagy előnynek számítana. Ismeretterjesztő filmek és szakmai kiadványok is rendelkezésre fognak állni, amik lehetőséget adnak az új vendégek figyelmének felkeltésére, illetve a meglévő vendégek is könnyebben tudnak választani a szolgáltatások, programok közül. Az együttműködés másik legfontosabb pontja az úgynevezett tudástranszfer, melyben nagy múltú, lovastúra-szervezési tapasztalattal és külföldi elismertéggel rendelkező Equus Utazási és Kereskedelmi Kft nyújtott szakmai képzést (Lovas vendéglátó). A jelentkezők megtanulhatják a lovastúra szervezés, lebonyolítás elméleti és gyakorlati alapjait. Valamint biztosítanak nekik egy olyan lehetőséget, melyben elsajátíthatják az online portál használatát, egy lemodellezett túra alapján. Equus Tour Nonprofit Kft, mint a projekt koordinátora, megbízta a Salgó Tour Turisztikai Nonprofit Kft-t az egyes térségek tanulmányútjának megszervezésével. A hazai és külföldi médiának és utazási iroda képviselőinek lehetőséget kell adni a térségek megismerésére, ez is a projekt része. (europakapu.eu, 2014)

A Kincsem – Nemzeti Lovas Program pontos tervei a mellékletben található 1. táblázatban szerepelnek.

2.1.5. Lovastúra-útvonalak kapcsolata a kiemelt fejlesztendő létesítményekkel

A lovastúra fogalma: „Ha a pihenést, természetjárást lóval, vagy ló - vontatású járművel végezzük, akkor veszünk részt lovastúrán. Ez a néhány órás kilovaglástól akár több naposig is terjedhet. Ide sorolhatjuk a történelmi emléktúrákat is, amelyek országokat szelhetnek át. Az ilyen túrák már átlépik a hétköznapi lovasturizmust, ezek különleges felkészültséget igényelnek ló, lovas, szervező, és minden érintett részéről.” (Perei Gábor, 2011)

A túrák szervezése kapcsán beszélhetünk csillagtúráról, körtúráról és vonaltúráról. A Kincsem – Nemzeti Lovas Programban megtalálható tervezett túraútvonal hálózat összességében vonaltúrákból áll, de a másik kettő is megszervezhető úgy, hogy a Program szerinti útvonalakat is igénybe vegyék a túrázók. Vonaltúráról akkor beszélünk, amikor kiindulunk a bázis helyünkről és a túra befejezése egy másik helyen történik. Tehát a vonaltúra megszervezése

sokkal nagyobb szervezettséget igényel, mint a csillagtúra vagy a körtúra. Minden egyes napra külön kell gondoskodni az étkezési helyekről, pihenőhelyekről. (Perei Gábor, 2011)

Lovastúra-útvonalak

2. ábra: Lovastúra útvonalak alakulása

Forrás: Kincsem – Nemzeti Lovas Program (2012)

2013. június 21-én hatályba lépett az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvény azon módosítása, amely megteremtette a lovasok számára a szabad terephasználatot. Ennek fényében már megvalósítható lesz a Kincsem – Nemzeti Lovas Programban tervezett 10 000 km hosszú túraútvonal hálózat. Szilvásvárad Állami Ménesgazdaság szerencsés helyzetben van ebből a szempontból, mert az egyik tervezett útvonal, név szerint az „Attila nyomában”, érinti Szilvásváradot. Emellett az Eurohorse1. egy szakasza is a település közelében lesz. A két budapesti lovasközpont, a Nemzeti Lovarda és a Ludovika Lovarda városi székhelyének és adottságainak okán nem érintett a tervezett hálózatban és az általa nyújtott előnyöket sem tudja majd kihasználni. A negyedik, egyben utolsó kiemelt terület a Lovasberényben található Cziráky – kastély. Szerencsés helyzetben van, mert a négy fő útvonalból kettő, az Eurohorse2 és az Eurohorse3 áthalad a térségen. Az Eurohorse2 pontosan itt (Fejérmegyében) ér véget, az Eurohorse3 pedig Lovasberényen át vezet.

2.2.KIEMELT LÉTESÍTMÉNYFEJLESZTÉSEK

Ebben a részben azon lovas létesítmények fejlesztését részletezi a Program, amelyek belátható időn belül megvalósíthatók. Ez a négy kiemelt terv a költségvetést nem vagy csak minimális mértékben terhelik meg a költségvetést és az ágazat stratégiai céljai közül ár – érték arányban a leginkább érdemes megvalósítani. Ezek mellett olyan fejlesztési tervek is készültek, amik jelenleg nem aktuálisak, a hosszú távú tervek között szerepel, mint például a Nemzeti Lóverseny és Szabadidős Központ, a Kincsem Lovaspark tervei vagy a Mezőhegyesi Állami és Bábolnai Ménesbirtok megújítása. Sajnos kivitelezésük a jelen gazdasági helyzetben nem elképzelhető, viszont arra számítanak az ágazat vezetői, hogy az önfinanszírozó képesség és a nemzetközi gazdasági helyzet javulása esetén új lehetőségek fognak megnyílni a célok teljesülése érdekében. (lovakprogram.kormany.hu, 2012)

3. ábra: Kiemelt létesítmények elhelyezkedése

Forrás: www.u-szeged.hu

A Programban kiemelt négy létesítmény a Szilvásvárad Lovasközpont, a Nemzeti Lovarda, a Ludovika Lovarda és a Lovasberény – Czirák-kastély. A Szilvásvárad Állami Ménesbirtok Heves - megyében, a Nemzeti Lovarda (Tattersall) és a Ludovika Lovarda Budapesten, a Czirák - kastély pedig a Fejér megyei Lovasberényben található.

2.2.1.Fő célkitűzések és a célok érdekében szükséges intézkedések

A Program alapján a rövid távú stratégiai célok között a sport-, rendezvény- és oktatási infrastruktúra fejlesztése szerepel. A célok érdekében szükséges intézkedésekre a Kincsem – Nemzeti Lovas Programban foglaltak szerint általánosan jellemző, hogy a Kormányzat, az oktatási intézmények, a lakosság és a társadalmi szervek egységes támogatására tartanak igényt. A Kormányzat részéről szeretnék elérni a jóváhagyásra ajánlott beruházási elemek támogatását, a Minisztériumok és állami tulajdonú intézmények érdekeinek összehangolását, az Uniós és kormányzati források, támogatások rendelkezésre bocsátását és az előkészítés és megvalósítás szakmai támogatását. Oktatási intézmények, lakossági, társadalmi szervezetek részéről a tervezett célkitűzések az egyes helyszínekkel való együttműködési lehetőségek felkutatása és megvalósítása (rendezvények, oktatási programok, szakoktatási együttműködés stb.). (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

A sport és egyéb rendezvények szervezésére támogatás vehető igényben, amihez pályázat benyújtása szükséges. A lovasok.hu internetes portálon megjelent egy cikk evvel kapcsolatban is 2014. márciusában a lovasok.hu Budai Gyulát - a Vidékfejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkárát – kérdezte a Darányi Ignác Terv részét képező Nemzeti Lovas Program végrehajtásáról, a pályázati lehetőségekről, a kiemelt lovas rendezvényekről és a lóversenyfogadás jövőjéről. Ebben az évben új, hét éves uniós költségvetési ciklus indul.

Dr. Budai Gyula:

„2014 és 2020 között vidékfejlesztésre korábban még soha nem látott források érkeznek, ezért csak biztatni tudok mindenkit, hogy pályázzon. Ha jó a pályázat, egyértelműen meg fogja tudni valósítani az elképzeléseit. Mivel az Európai Unió úgy döntött, hogy a vidékfejlesztés ennek az időszaknak a prioritása, magasabb a támogatási intenzitás, kisebb a szükséges önrész, mint más pályázatoknál.” (lovasok.hu, 2014)

A Kormány továbbá idén négy kiemelt lovas rendezvény (CSIO, Nemzeti Vágta, Egyesfogathajtó VB, Lovas Világkupa) megszervezését összesen 320 millió forinttal támogatja. Ez ösztönzésül szolgálhat más létesítményeknek is, hogy pályázatot nyújtsanak be és a támogatás elnyerésével további fejlesztéseket tudjon véghezvinni. (lovasok.hu, 2014)

2.2.2. A tevékenység leírása, szakmai tartalma

Hazánkban számos lovarda és lovasiskola található, sok közülük jó színvonalon működik. Ezek a létesítmények részben magán, részben pályázati forrásokból tudják a jövőben fejleszteni alap infrastruktúrájukat. A magyar lovaságazat szempontjából elengedhetetlen, hogy minél magasabb színvonalú oktatási- és versenyhelyszínekkel rendelkezünk. A Kincsem Programban megjelölt kiemelt fejlesztések csak alapkövei a rendszernek, amennyiben sikerül a tervezett időre megvalósítani a kitűzött projekteket, abban az esetben a fejlődés útjára léphetnek a hasonló nagy múltú lovardák és a lovas oktatás színvonalát így magasabb szintre emelhetik. Jelenleg a lovagoltatás, lovas oktatás és a turizmus közvetlen bevételei nem elégségesek, hogy a kiemelt beruházások megvalósuljanak, ezért mindenképp szükség van állami segítségre. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

2.2.3. Prioritás, ütemezés, akciók, források

A Kormány tavaly döntött arról, hogy 1,6 milliárd forintot fordít az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad felújítására. A Kincsem – Nemzeti Lovas Programmal összhangban a vidékfejlesztési tárca látja el 2014. január 1-jével az állami ménesek feletti tulajdonosi jogokat.

A lovasok.hu internetes oldalon 2014. márciusában megjelent cikkben Dr. Budai Gyulát, a Vidékfejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkárát kérdezték a lovas létesítményfejlesztések aktuális helyzetéről. Dr. Budai Gyula említette, hogy jelenleg két nagy intézményt érint a kapott állami támogatás, 4 milliárd forintból megújul a Nemzeti Lovarda és a Szilvásváradi Lovas Centrum. Emellett elhangzott, hogy egy harmadik nagy intézmény is kap támogatást, Bábolnai Ménesbirtok, ahol szükség van a hazai és nemzetközi versenyeket megrendezésére alkalmas fedeles lovardára. (lovasok.hu, 2014)

„A két nagy hagyományos lovascentrum egy-egy szakág fellegvára. A budapesti Nemzeti Lovarda a díjlovasok és díjugratók központja, míg Szilvásvárad elsősorban a fogathajtók bázisa. Elengedhetetlen volt ezen állami tulajdonú létesítmények fejlesztése – olyan állapotban voltak, hogy mindenképp szükség volt erre.” (lovasok.hu, 2014)

Szilvásváradon már márciusban, az alapkölététel után megkezdődtek a munkálatok. A Nemzeti Lovardában pedig júliustól indultak el az intézkedések. Mindkét lovas létesítménynél fontos szempont, hogy olyan lovasközpontok jöjjenek létre, amik több szakág igényeit is kielégítik mind sport-, rendezvény és oktatás szempontjából megfelelőek legyenek. A kormány szükségesnek tartja az állami ménesek egységes állami irányítását. 2014. január 1-től a szil-

vásvárad ménes mellett már Bábolna és Mezőhegyes is a Vidékfejlesztési Minisztérium szakmai irányítása alá és tulajdonosi kezelésébe került. A cikkben továbbá olvasható, hogy egy olyan állami méneskart hoztak létre, amely a ménesek egységes állami irányítására szolgál a Minisztériumon belül. (lovakok.hu, 2014)

A Kincsem – Nemzeti Lovas Programban szereplő pontos terveket továbbá a mellékletben található 2. táblázat tartalmazza.

2.2.4. Az négy kiemelt létesítmény bemutatása

2.2.4.1. Szilvásvárad Lovasközpont fejlesztése

A Szilvásvárad Lipicai ménes kiemelkedően híres Magyarországon. A Szilvásvárad Állami Ménesgazdaság feladata a fajta jegyeinek, nemességének és híres múltjának, ezáltal a magyarországi lipicai törzstenyészet fenntartása. Mintegy 80 fajtiszta kancával 15 kancacsaládot tart fent és valamennyi törzset tenyészt. A fajta karakterének megőrzése érdekében 1950-ben épült Csipkés-kútra, a csikónevelő telep és megindult a lipicai fajta áttelepítése Bábolnáról a Bükk-hegységbe, illetve Szilvásváradra. Ez a térség a mai Magyarországon belül az a tájegység, mely természeti adottságaiban leginkább hasonlít a kitenyésztés eredeti helyéhez, így hosszú távon tudja garantálni e tradicionális fajta jellegének megőrzését. Az észak-magyarországi régió egyik legismertebb turisztikai nevezetességének továbbfejlesztése, valamint hírének megfelelő színvonalú lovas infrastruktúrával való ellátása kiemelt feladatnak tekinthető. Szilvásvárad a lipicai ló, a fogathajtás és a lovassportok otthona is egyben. (szilvasvarad.hu)

Dallos Andor, a Szilvásvárad Állami Ménesgazdaság igazgatója 2014. márciusában nyilatkozott alovakok.hu oldalnak, melyben elmondta, hogy a jelenlegi lovascentrum 1976-ban épült, s 1984-re nyerte el mai formáját. Azóta azonban eljárt felette az idő – fogalmazott. Hangsúlyozta, hogy a jelenlegi lovas stadion 1976-ban, a lovarda 1980-ban épült. A több mint 30 éves épület mára elavultnak számít, elhasználódott. Ennek negatív következménye, hogy már 20 éve nem lehetett a helyszínen díjugrató versenyt rendezni, de a többi szakág sem volt jobb helyzetben. Dallos Andor kiemelte, hogy az új Lipicai Lovas- és Rendezvényközpont egyik fő alapelve a multifunkcionalitás, hogy ne csupán a fogathajtó versenyek, de más szakágak is helyet kaphassanak. (lovakok.hu, 2014)

A beruházás fő célja egy olyan komplex rendezvényközpont kialakítása és működtetése, amely nemzetközi színvonalú sport-, idegenforgalmi és kulturális szolgáltatásokat tud nyújtani.

ni. A nemzeti kulturális örökségünk megismertetése, terjesztése, népszerűsítése és a magyarországi lovas hagyományok megőrzése kiemelt fontosságú Szilvásvárad esetén. Ahhoz, hogy az ide látogató hazai és külföldi vendégek létszáma növekedjen, tartózkodási idejük hosszabb legyen és ezáltal a térség kereskedelmi szálláshelyeinek kihasználtsága emelkedni tudjon, innovatív, magas színvonalú, egyedi, önálló vonzerővel bíró turisztikai termék kialakítására van szükség. A turisztikai szolgáltatások körének bővítésével és minőség javulásával elérhető a térség turisztikai jellegének erősödése és a szezonális mérséklése. Mindezek figyelembe vételével létrejöhet egy, a természeti és kulturális örökségen alapuló nemzetközi jelentőségű turisztikai attrakció. A település turisztikai pozíciójának megőrzéséhez szükség van a meglévő szolgáltatások fejlesztésére, új szolgáltatások kialakítására. A célok érdekében szükséges intézkedések értelmében az új Lovas- és Rendezvényközpont megvalósulásához nem csak a kormányzati támogatásra van szükség, hanem a megfelelő pályázatok elkészítéséről is, amik alapjául szolgálnak majd a megújuláshoz. Emellett a cél eléréséhez szükséges közbeszerzések lebonyolítása is a rövid távú stratégiai célok között szerepel. A Kormány 2013. októberében hozott döntést a Nemzeti Lovas Programban meghatározott feladatokról és a kiemelt feladatok végrehajtásához szükséges intézkedésekről. Az európai léptékű szilvásvárad Lovas- és Rendezvényközpont felépítéséről, szakmai alapokon nyugvó anyagi támogatásáról is döntöttek. A fejlesztés természetesen a meglévő kulturális- és lovas értékekre, természeti szépségekre, gasztronómiára és a méltán híres, évszázados hagyományokkal rendelkező lipicai ménre támaszkodik. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

A fejlesztések tervei közt szerepel egy új fedett lovarda építése, a régi pedig bemelegítő pályaként fog funkcionálni. A most kezdődött fejlesztés részeként egyebek mellett épül egy új, 800 székes nézőtérrel rendelkező fedetes lovarda és egy 8000 néző befogadására képes fedett-nyitott stadion, amely négyévszakos talajt kap. Készül még egyebek mellett mobil sátorrendszer a lovaknak, lesz sétálóutca és épülnek új parkolók is. A létesítményben helyet kap a három olimpiai szakág – a díjugratás, a díjlovaglás és a military – valamint a fogathajtás.

A fenti okok miatt, az európai uniós források felhasználásával célszerű a lovas szakágak nemzetközi szintű versenyének lebonyolítására, valamint egyéb rendezvények (koncertek, kiállítások, egyéb sportok) szervezésére és kiszolgálására alkalmas infrastruktúra létesítése is. A lovasok.hu internetes felületen olvasható volt 2014. márciusában Lázár Vilmos, a Magyar Lovas Szövetség elnökének beszámolójában, hogy ismét négyesfogathajtó - világbajnokságot rendezhet Szilvásvárad 2016-ban. Mindenképp el fogják készíteni a pályázatot és be is fogják adni. Amennyiben a pályázat elbírálásáig a Szilvásvárad meg tud újulni, abban az esetben nagy esélyekkel indulhat. (lovasok.hu, 2014)

4. ábra: Szilvásvárad Lovas és Kulturális Rendezvényközpont

Forrás: internet: www.horvathlaszlo.hu

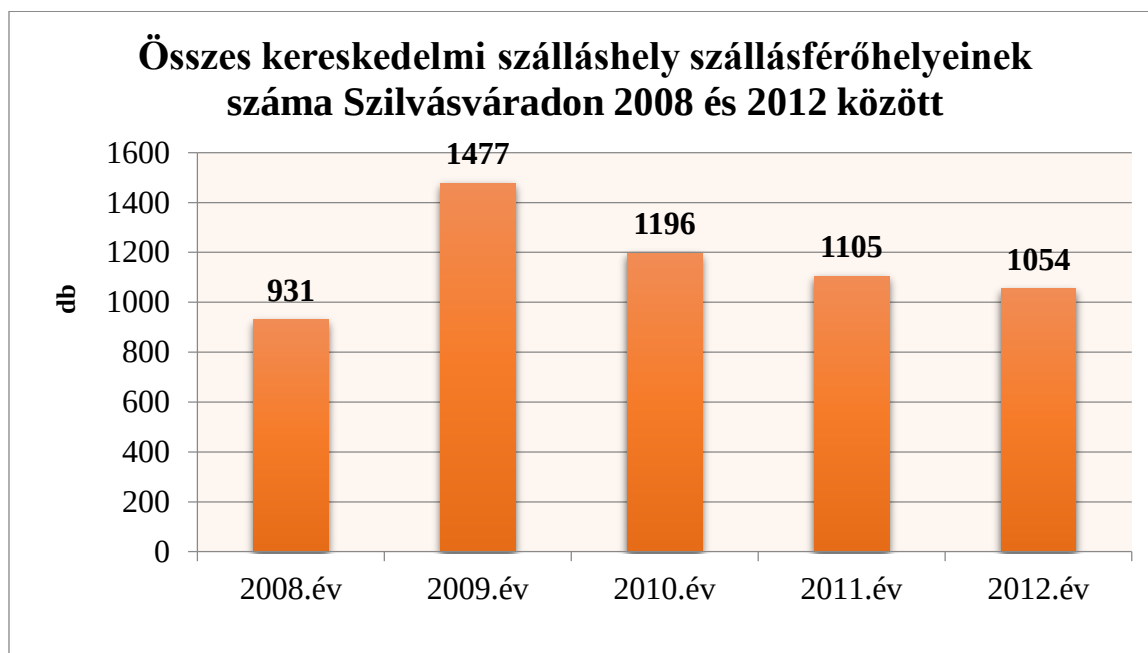
Lázár Vilmos emlékeztetett arra, hogy az 1984-es fogathajtó világbajnokság is nagy lökést adott a térségnek. Ez a beruházás is méltó Magyarországhoz, és nem csak Szilvásvárad lesz a nyertese. Hozzátette, a beruházással egy időben megújul a Szalajka-völgy és az itt futó kisvasút is. „Gazdasági hozadéka is lesz a fejlesztéseknek: nő a szálláshelyek, a vendéglátóhelyek kapacitás-kihasználtsága, nőnek az adóbevételek, több lesz a munkahely” – fogalmazott a kormány megbízott. (lovakok.hu, 2014)

A fejlesztés forrása ÉMOP 2.1.1/A-11 Kiemelt turisztikai termék- és attrakciók fejlesztése konstrukcióban kiemelt projektként. A projekt célja teljes mértékben illeszkedik az Észak-Magyarországi Operatív Program társadalmi-gazdasági céljaihoz. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

A Vidékfejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkára november 13-án, Szilvásváradon, a felújítás előtt álló lovascentrumban tartott sajtótájékoztatóján emlékeztetett rá: a szilvásvárad centrum fejlesztése kiemelt beruházás, amelyre közel 1,6 milliárd forintot fordít a kormány, a

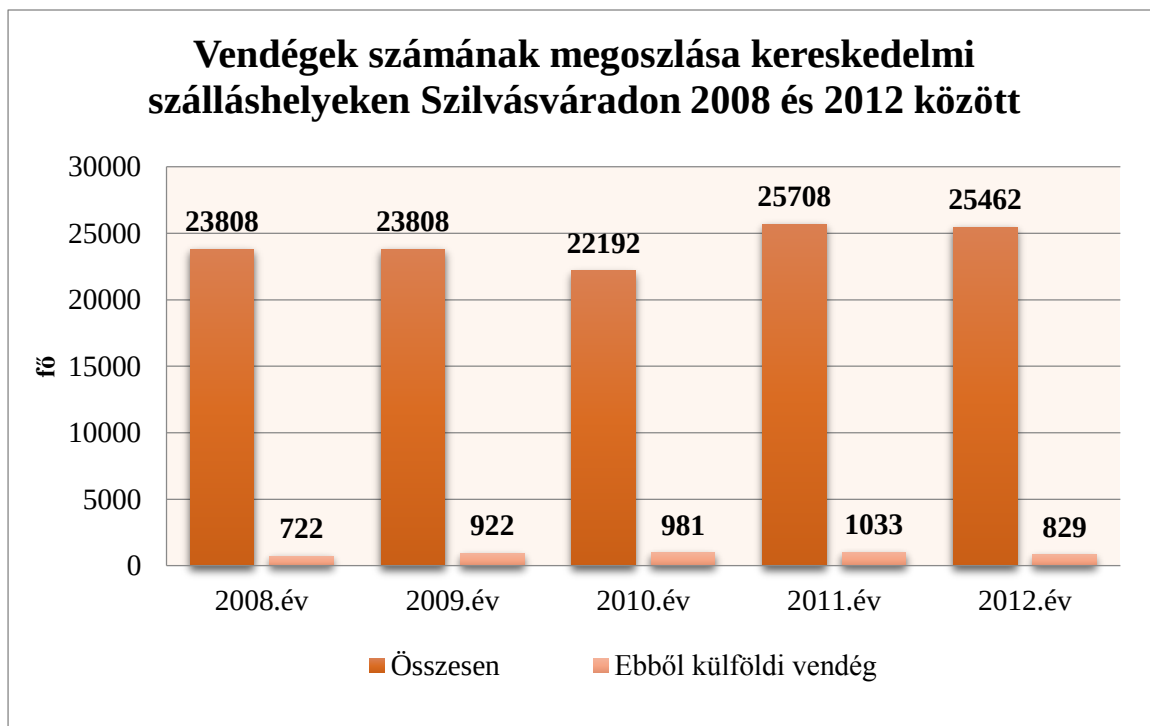
Nemzeti Lovarda fejlesztésére pedig további kétmilliárd forintot biztosítanak. A szilvásvárad lovacentrumnál az idén az előkészítő lépésekre 181 millió forintot szánnak, egyebek mellett területvásárlásra, közműkiváltásra. (2010-2014.kormany.hu, 2013)

Idegenforgalmi statisztikai mutatók a településről:

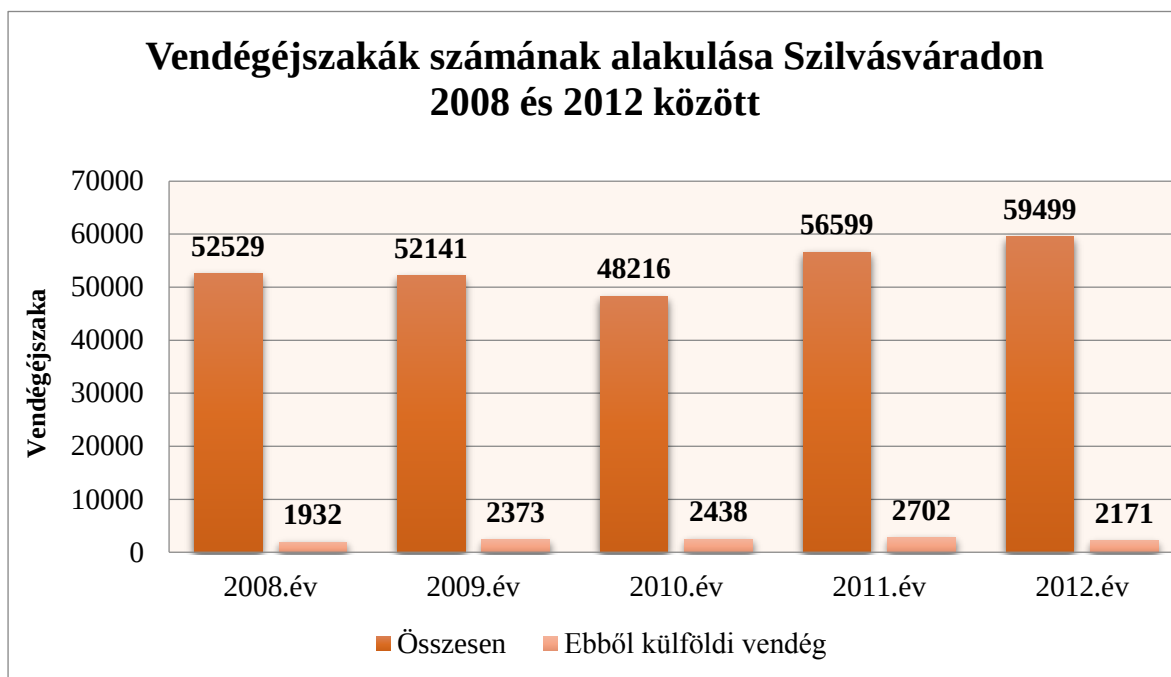
6. diagram: Kereskedelmi szálláshelyek férőhelyei Szilvásváradon

Forrás: www.ksh.hu

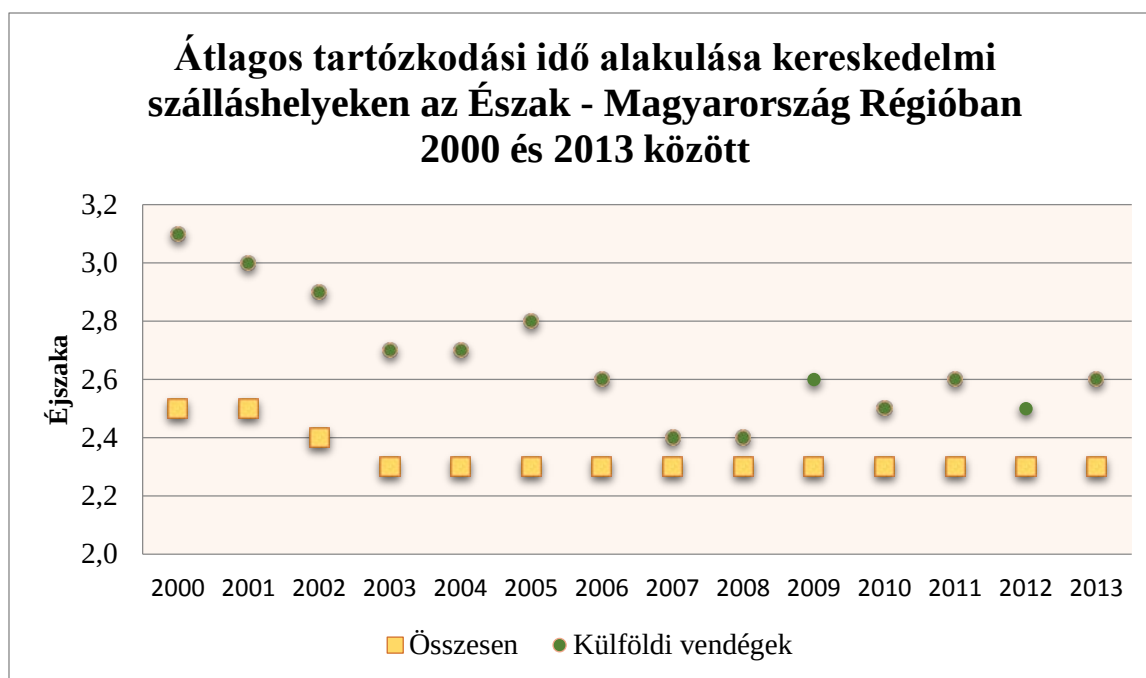
7. diagram: Vendégek számának megoszlása Szilvásváradon

Forrás: www.ksh.hu

8. diagram: Vendégéjszakák számának alakulása Szilvásváradon

Forrás: www.ksh.hu

9. diagram: Átlagos tartózkodási idő Észak-Magyarország Régióban

Forrás: www.ksh.hu

Szilvásvárad statisztikai mutatóit tekintve (www.ksh.hu) eltérő adatokat tapasztalunk. Az összes kereskedelmi szálláshely szállásférőhelyeinek számát 2008. és 2012 között vizsgáltuk. E szerint 2008-ról 2009-re egy nagy emelkedés figyelhető meg, viszont a következő évek számai ettől messze elmaradnak. Az utolsó adat 2012. évről van, ekkor összesen 1054 darab szállásférőhelyet számláltak. A vendégek számának megoszlása a kereskedelmi szálláshelyeken 2008 – 2012. év között egy kismértékű emelkedést mutat, kivétel a 2012.év, ekkor 25462 fő érkezett összesen Szilvásváradra, ebből 829 fő külföldről (összes vendég 3,3%-a). A vendégéjszakák számának alakulása hasonló tendenciát mutat, míg 2008-ban 52529 vendégéjszakát regisztráltak, addig ez a szám 2012. évre 59499-re nőtt. A külföldi vendégek száma itt 2171 volt, ami az összes vendégéjszaka 3,6%-át jelenti. Az átlagos tartózkodási időt az Észak – Magyarországi Régióban vizsgáltuk meg, hiszen itt nem csak Szilvásvárad, hanem az egész régió szempontjából is fontos lehet. 2000 és 2013. év között sajnos egy folyamatos csökkenés látható mind a hazai, mind a külföldi vendégek tekintetében. 2013-ban az átlagos tartózkodási ideje kereskedelmi szálláshelyeken az 2,3 éjszaka, míg a külföldiek tekintetében 2,6 éjszaka volt.

2.2.4.2.Nemzeti Lovarda

Jelenleg a Nemzeti Lovardáért Közhasznú Alapítvány fennhatósága alatt az általa alapított gazdasági társaság, a N. L. Sportlétesítmény Kft. üzemelteti. A patinás, történelmi hangulatú és nagy múltú Tattersallt a maga nemében egyedülálló, központi fekvése, hagyományai, a lovassportban betöltött helye mind hozzájárul ahhoz, hogy a mai igényeknek mindenben megfelelő, nemzetközi szintű versenyközpont lehessen a Magyar Lovas Szövetség olimpiai szakágaiban, valamint az öttusában is. A Nemzeti Lovarda 133 éve a magyar lótenyésztés egyik magyarországi központja, ezért a lótenyésztési tradícióink ápolásához és – részben védett hagyományos – lófajtáink fejlesztéséhez hozzájárul, ami nélkül nem számíthatunk sem sportsikerekre, sem értékesítési lehetőségekre a bel- és külföldi piacokon. A lovarda a fővárosban nem csak a sportolók, hanem a szabadidő-lovasok igényeit is kiszolgálja. Lehetőséget teremt minden érdeklődő állampolgár számára, hogy megismerkedhessen a lovassportágakkal és hagyományokkal, a belváros szívében biztosít hozzáférést a lovas rekreációs és rehabilitációs tevékenységekhez. A mozgáskorlátozottak számára az egyetlen hely Budapesten, ahol lehetőség nyílik a terápiás és rehabilitációs gyógylovagoltatásra. Központi elhelyezkedése ellenére infrastruktúrája elhanyagolt, a sport és az oktatás színvonalas kiszolgálására csak komoly kompromisszumokkal alkalmas. Fejlesztése elengedhetetlen. A Nemzeti Lovardáért Alapítványt a Nemzeti Lovardához kötődő személyek 2006-ban hozták létre, az 1878-ban alapított közszolgálati intézmény megmentésére. 2009. áprilisától vette át a Tattersall üzemeltetését. Fő célként tűzték ki, hogy Nemzeti Lovardából egy olyan értéket, kulturális, szakmai, oktatási és versenyközpontot hozzanak létre, valamint az évszázados történelemmel rendelkező intézmény megérdemelt rangját visszaadják, így soha többé ne merülhessen fel újra a bezárása. (nemzetilovarda.hu)

A Parlamentben bemutatott Kincsem - Nemzeti Lovas Program egyelőre csak elméleti keretet nyújt a hosszú távú célok megvalósulásához, de a Tattersallnak jelentős szerepet szán a hazai lovaságazat fejlesztésének területén. 2013. novemberébe olvasható volt a lovasok.hu egyik cikkében: Lázár Vilmos, a Magyar Lovassport Szövetség elnöke emlékeztetett arra, hogy az elmúlt húsz évben sok tanulmány készült a lovarda felújítására, az előző kormány terveinek jelentős részével egyet is értett, ám a korábbiakhoz képest az a nagy különbség, hogy most a program a megvalósítás fázisába lépett. Az új Nemzeti Lovarda a hagyományőrző szerepe mellett multifunkcionális lesz, több lovas szakágnak otthont ad, emellett nyit is: rendezvény- és oktatási központként is működik majd, valamint ideköltözhethet a lovas szín-

ház. Kis Péter építész szerint a legfontosabb céljuk a tervezéskor az volt, hogy a lovarda egykori bejáratát visszaállítsák, ezzel "nyissanak a város felé", valamint a versenyhelyszínek mellett megteremtsék az egykori klubélet tereit is. A Nemzeti Lovarda megújulásának első lépéseként felújították a két fedeles lovarda talaját, a régi homokot új, korszerű geotextiles talajra cserélték. A talajcserével a téli versenyek résztvevőinek száma ugrásszerűen megemelkedett, így biztosítva az értékes verseny és hobbilovak egészségének megőrzését. Az átalakulás révén 2012-ben a Nemzeti Lovarda 9 év után ismét alkalmassá vált arra, hogy helyet adjon a legmagasabb nemzetközi díjugrató versenynek (CSIO). Ez egy nagyon fontos lépés volt a rendezvény- és versenyek szervezése szempontjából, mert a 2012-es sikeres lebonyolítással vissza tudta nyerni a szervezők bizalmát. Ahhoz azonban, hogy Magyarországot újra felhelyezzük a nemzetközi lovassport térképére, elkerülhetetlen a lovarda infrastruktúrájának fejlesztése, amellyel biztosítható a fenntartható üzemeltetés. A jövőbeni, hosszú távú fejlesztések érdekében a Kincsem Parkkal stratégiai együttműködést és feladatmegosztást fognak kialakítani. Így remélhetőleg a jövőben is együtt tudnak működni és egymást erősíteni. (lovasok.hu, 2013)

A Nemzeti Lovas Programban célkitűzéseiben a Nemzeti Lovarda az iskolai lovas oktatás regionális központjaként, illetve a programhoz nélkülözhetetlen tudásközpontként jelenik meg. Több felsőoktatási intézmény hallgatói számára nyújt jelenleg lehetőséget a ló körüli gyakorlati ismeretek elsajátítására, a lótarás technológiájának megismerésére, így szolgálja a felnövekvő generációk környezettudatos és egészséges életmódra való nevelését. A „nemzetközi” jelzõt méltán viselheti a létesítmény, hiszen mára már három nyelven (angolul, németül és oroszul) is igénybe vehetők az edzések. Ennek köszönhetően a világ több földrészéről és közel 30 országából fogadnak már lovasokat. A Nemzeti Lovarda több funkciót is ellát, helyet biztosít a lovas rendőrség állományának kiképzéséhez és utánpótlás-neveléséhez is. A Program tervei szerint megfelelő lehet az új Közzolgálati Egyetem lovas gyakorlati helyszíneként is. Ez az együttműködés teremti meg az Örkénytábori Lovaglótanárképző Intézet hagyományaira épülő Némethy Bertalan nevét viselő Equitációs Iskola alapjait is. Az intézmény feladatai között kiemelten szerepel az új tehetségek felkutatása, nevelése, a lótenyésztés hagyományainak megőrzése és egyben fejlesztése a régi, nagy múltú szakemberek segítségével. Ennek keretében olyan tudásközpont jöhetne létre, amely a minőséget és eredményességet zászlójára tűzve leghatékonyabban viheti lovas nemzetünk jó hírét. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

A Nemzeti Lovarda fejlesztésében való állami szerepvállalással az ágazati vagyon gyarapodik, a működési költségekhez való hozzájárulás révén az ágazat kiszolgáltatásának nemzetközi

színvonala biztosítható, és a versenyzésre fordított kiadások egy jelentős része itthon tartható, sőt a külföldi résztvevők befizetései is az országba vonzhatók. Megfelelő központi források biztosítása a fejlesztéshez, valamint a közcélok ellátásával és a sporthoz kötődő szolgáltatásokkal kapcsolatos fenntartáshoz szükséges. A lovaságazatra fordított állami források racionális koncentrálásával, illetve európai uniós fejlesztési források bevonásával lehetne a Program szerint tovább emelni a Nemzeti Lovarda színvonalát. Az állami feladatokra szánt működési költségek biztosításával az intézmény kiegyensúlyozott és fenntartható módon, hosszútávon üzemeltethető maradna. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

Budai Gyula, a Vidékfejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkára elmondta, hogy a kormány döntése értelmében közel 2 milliárd forint fordítható összesen a lovarda megújítására, s a munkálatokat másfél év alatt be kell fejezni, hogy a létesítmény Budapest és Európa egyik legszebb lovascentrumává váljon. Az összegből idén 60 millió forintot használtak fel közbeszerzésre és egyéb költségekre, 2014-ben 600 millió forint, 2015-ben pedig 1,3 milliárd áll rendelkezésre. (lovak.hu, 2013)

2.2.4.3.Ludovika lovarda

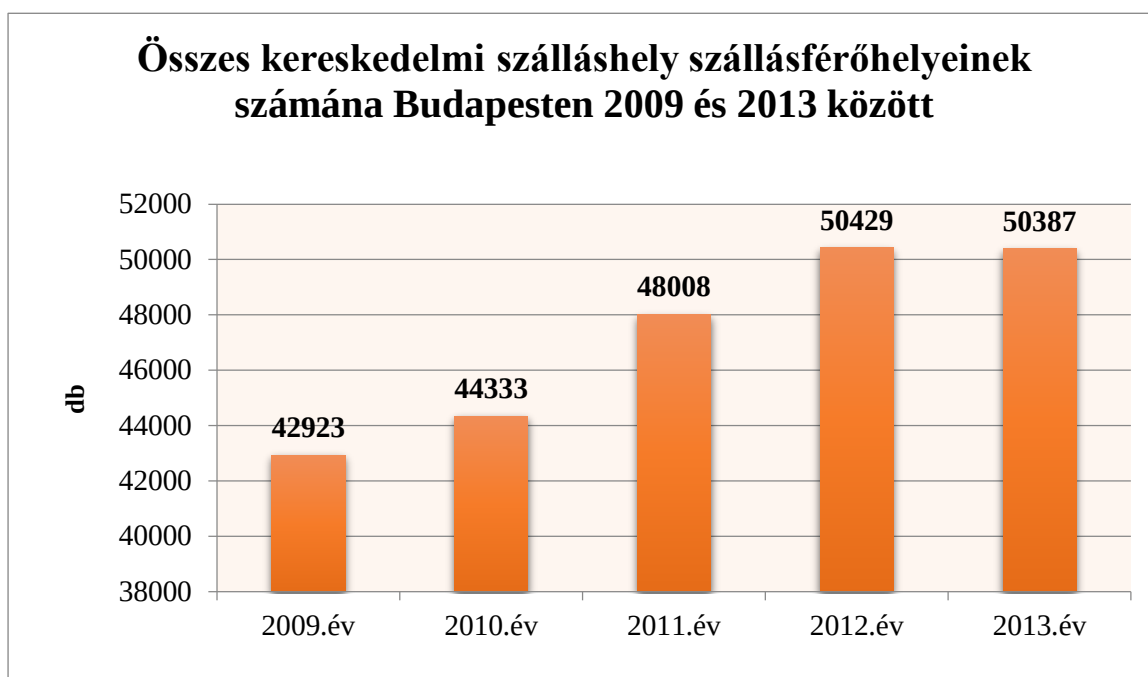
A Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia a magyar katonai felsőoktatás legmagasabb képzési szintjét nyújtó intézménye volt az 1945 előtti Magyarországon. Az intézmény 1836-ban elkészült monumentális főépülete Budapest VIII. kerületében, a Ludovika téren áll, Pollack Mihály tervei alapján épült. A Ludovikában kétféle oktatás zajlott: a tisztképzés és a felsőfokú képzés. Az évtizedekig üresen álló épületet az elmúlt évtizedekben ismét jórészt üresen, alulhasznosítva, mintegy a Természettudományi Múzeum melléképületeként működött. A Múzeum a kiállításokat részben a Lovarda épületében (1996.) alakították ki.

1997-99 között elkészült a tetőtér-beépítés, a teljes kapacitásra méretezett kazánházi és hűtőközponti terek kialakításával, az alagsori szinten pedig elkezdődött a szintén teljes ellátási igényre méretezett központi ellátó egységek kiépítése. A Lovarda és a Főépület között, szintén terepszint alatt közönségforgalmi összekötő épület szolgálja ki az általános közönségigényeket. A műemlék épületben 2001-ig az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanszékei működtek, kizárólag az Ásványtár területe szabadult fel ezt megelőzően. A Ludovika Akadémiát évről évre folyamatos rekonstrukciók követték, jelenleg a Nemzeti Közszerződési Egyetem 2012. január 1-étől a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem (NKE), a Rendőrtiszti Főiskola és a Budapesti Corvinus Egyetemből kiváló Közigazgatás-tudományi kar (BCE KIK) átalakításával jött létre, a felsőfokú közszerződési szakemberképzés bázisintézményeként, az érintett

intézmények általános jogutódjaként. Az egyetem székhelyeként a Budapest VIII. kerületben fekvő Orczy Kert területét jelölte meg a kormányhatározat. Ludovika Lovarda (Campus) ezáltal szervesen kapcsolódik a Nemzeti Közszerológati Egyetemhez, amely működésével biztosítható az egyetem hallgatói részére a magyar lovaskultúra, a lovas hagyományok bemutatása, a lovaglás technikájának elsajátítása és gyakorlása. Az Egyetem szervezeti felépítésében lovarda, Orczy kert és funkciói, kültéri sportterületek speciális részleghez tartozik. Mind a fedeles lovarda, mind az újonnan létesítendő kültéri pálya lehetőséget nyújt továbbá arra, hogy a lovarda hallgatói klubjának lovasai, illetve más külső neves lovas szereplők a nagyközönség számára bemutatót tartsanak. Ez az elképzelés a lovarda központi helyzetére épít, látványszerűen tudná népszerűsíteni a lovaglást, erősítse a városi ember lóhoz kötődését. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012) (wikipedia.org) (epiteszforum.hu, 2014)

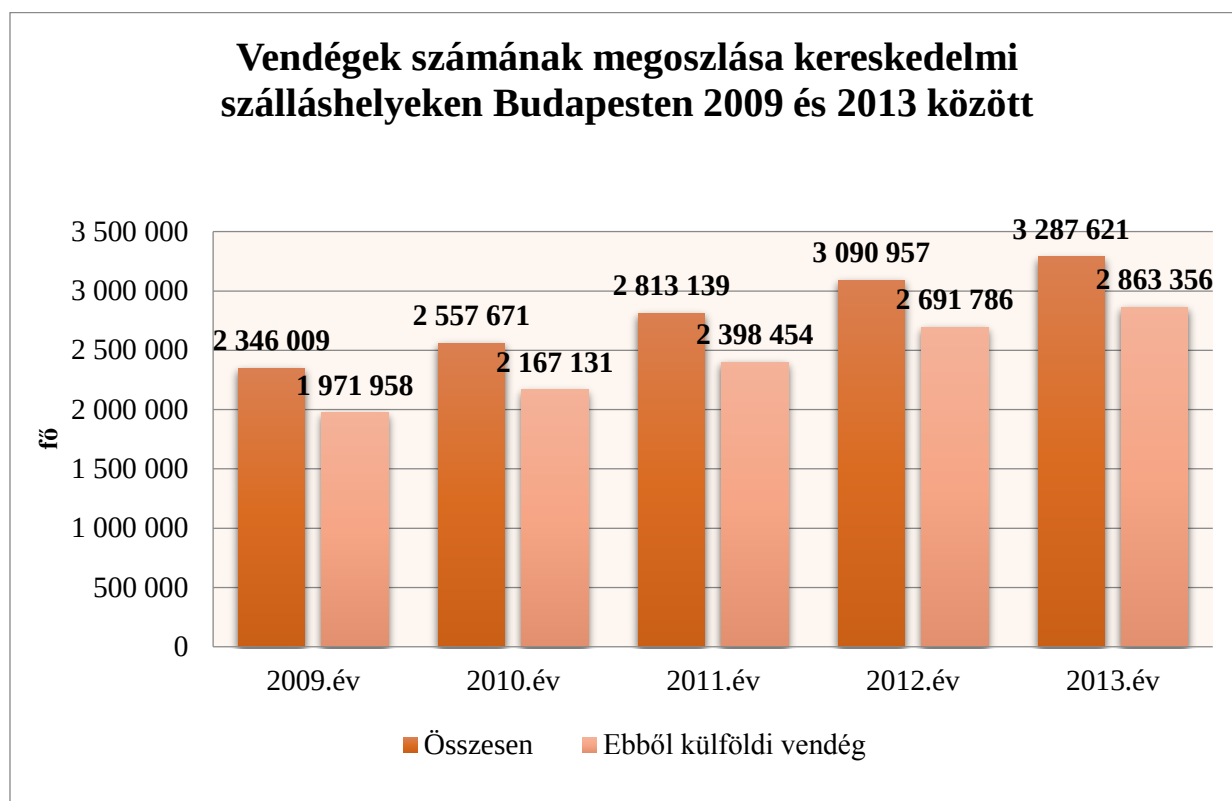
A Kincsem – Nemzeti Lovas Programban megfogalmazott fő célkitűzések szerint az egyik kiemelt cél, hogy a Közszerológati Egyetem hallgatóinak aktív szabadidő eltöltésére szolgáló lovas létesítményt hozzanak létre és klubszerűen működtessék a lovaglás kedvező pedagógiai és fejlesztő hatásának figyelembe vételével. Emellett a magyar lovas hagyományok népszerűsítése, bemutatása, nemzeti öntudat erősítése is a célok között van. Fontos szempont az Orczy Kert egészének revitalizációja. A fejlesztés eredményeként helyre kell állítani a történeti kert funkcióját, reprezentatív jellegét, a mai igényeknek megfelelő közpark funkciókkal kiegészítve. A város szívében kialakított létesítmény turisztikai vonzerőt is képvisel hazánk lovas tradícióinak méltó bemutatására. Az Orczy – kert funkcióinak bővítése (lovasút kiépítése) is a tervek része, így lovak behozatalával az Orczy – kert népszerűsítését, fényének emelését lehetne elérni. A kitűzött célok megvalósításához Kormány szintű döntés szükséges a támogatásról és emellett Projekt-előkészítő tevékenységeket is véghez kell vinni. A megvalósítás tervezett szakmai tevékenységei is említésre kerültek, valamint a Közszerológati Egyetem intézményrendszeréhez való csatlakozás is előnyös lenne. Új, a lovaglást szolgáló létesítmények építése révén megvalósulhatna az Orczy – kert népszerűsítése. Mindezen intézkedések hozzájárulnak ahhoz a végső célhoz, hogy a lovarda fenntartható legyen és egy megfelelően működő üzemeltetést tudhasson magáénak. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

Idegenforgalmi statisztikai mutatók a településről:

10. diagram: Összes kereskedelmi szálláshely férőhelyszáma Budapesten

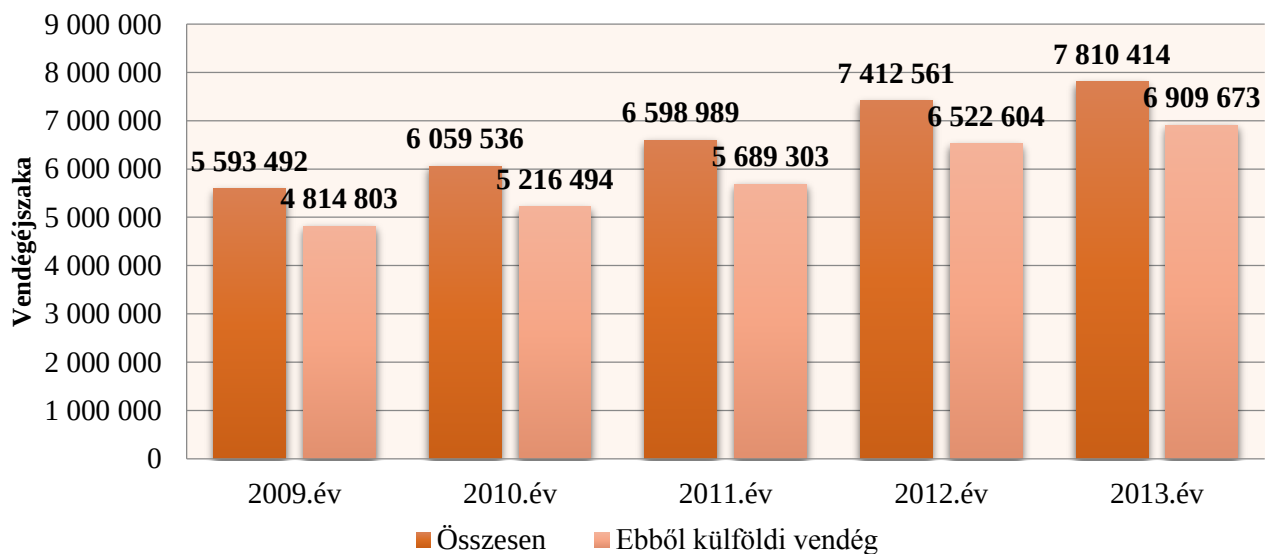
Forrás: www.ksh.hu

11. diagram: Vendégek számának megoszlása Budapesten

Forrás: www.ksh.hu

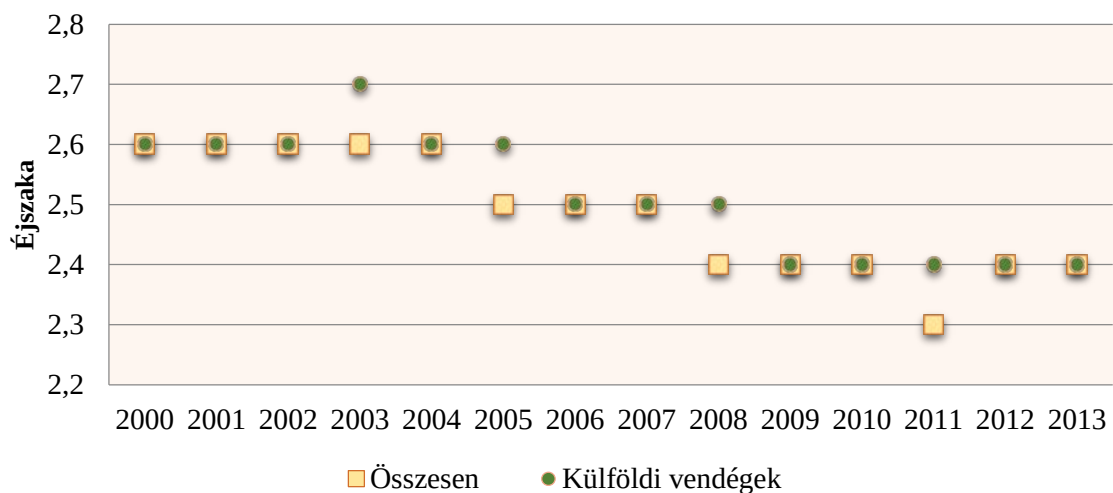
Vendégéjszakák számának alakulása Budapesten 2009 és 2013 között

12. diagram: Vendégéjszakák számának alakulása Budapesten

Forrás: www.ksh.hu

Átlagos tartózkodási idő alakulása kereskedelmi szálláshelyeken Budapesten 2000 és 2013 között

13. diagram: Átlagos tartózkodási idő alakulása Budapesten

Forrás: www.ksh.hu

A Nemzeti Lovarda és a Ludovika Akadémia esetében is fontos beszélni Budapest turizmus statisztikai adatairól. Természetesen ennél a létesítmény sokkal több tényező alkotja a működését, mint egy vidéki esetben, ahol sokkal inkább a turizmusra építenek. Mégis fontos megemlíteni a Tattersall és az Akadémia esetében is, mert a helyi szolgáltatásokat igénybe vevők nem csak a budapesti lakosokból állnak, hanem a Budapestre látogatókból is. Az összes kereskedelmi szálláshely szállásférőhelyeinek számánál sokkal nagyobb számokról beszélünk, mint Szilvásváradnál és Lovasberénynél. A vizsgált időszak 2009. évtől a 2013. évig terjed, mely alatt egy folyamatos, nagymértékű emelkedés látható. 2013-ban a számuk 50387 volt. A második diagram a vendégek számának megoszlását mutatja a budapesti kereskedelmi szálláshelyeken 2009-től 2013-ig. Hasonlóan az előző trendhez, itt is fejlődés figyelhető meg, közel 3 millió fő érkezett 2013-ban Budapestre, melynek 87 %-a külföldi volt. Ezekkel az adatokkal szoros kapcsolatban lévő vendégéjszakák számának alakulás is nőtt 2009-óta. A tavalyi évben 7,8 millió vendégéjszakát regisztráltak, melyből 6,9 millió külföldiek által eltöltött éjszaka volt. Az átlagos tartózkodási idő a kereskedelmi szálláshelyeket tekintve viszont évről évre csökkenő tendenciát mutat, kivétel a 2003. évi külföldi vendégeket tekintve. 2013-ra mind a külföldiek mind a belföldiek átlagos tartózkodási ideje 2,4 éjszaka volt.

2.2.4.4. Lovasberény – Cziráky–kastély

„Ilyen hatalmas épület helyrehozásához nagyon sok pénz kellett és egyre több kell. Így tovább alussza álmát, míg valami csoda nem történik.” (Sterhardt Lászlóné)

Székesfehérvár irányából beérve a faluba, bal kéz felől két zord kőoroszlán fogadja az ideérkezőket. Ezek őrzik a kastélyhoz vezető bejáratot. 1730-ban a Cziráky család úgy döntött, hogy ideköltöznek és megfelelő nagyúri lakhelyet építtetnek maguknak. 1763 és 1767. között az új balszárnyat a vendégeknek tartották fenn és fedett kocsibejárás szakította meg, elválasztva az emeletes résztől. A jobbszárnyon alakították ki a konyhát és a cselédség lakásait. A kastély mai képét 1804–1810 között gróf Cziráky Antal Mózes idején nyerte el, az épület klasszicista stílusban újjult meg. Ekkor készült el a kastély körüli nagy kiterjedésű angol tájképi park is. A homlokzat gyönyörű, a gazdagon kiképzett római ion oszloprend díszíti, fölötte a timpanonban a Czirákyak és Cziráky Antal Mózes feleségének, Illésházy Júliának családi címerei vehetők szemügyre. A kastély épületegyüttesének utolsó jelentős átalakítását Ybl Miklós végezte, kinek hagyatékában megtalálhatók a kastély átépítésének tervrajzai. A kastély a gondnoknál való helyszíni jelentkezés után látogatható. (lovasbereny.hu)

A kastély jövőjének alakulása pozitív fordulatot vett, mikor a Kormány által támogatott Kincsem – Nemzeti Lovas Program a szárnyai alá vette. „Lovas kultúra központ és a kerékpáros-turizmus fejlesztéséhez kapcsolódó turisztikai attrakciófejlesztési projekt megvalósítása a Közép–Dunántúli Régióban” címet viseli az a fejezet, amely a Cziráky kastély felújításával foglalkozik. Cél a kastély komplex fejlesztése a turisztikai kínálat bővítése érdekében munkahelyteremtéssel, a kerékpáros- és lovasturizmushoz kapcsolódó szakmai fejlesztésekkel. Mint már korábban említettük (2.1. Lovasturizmus c. fejezetben) a lovaglás előnyei között, hogy mivel szabadban, természetben végezhető tevékenység, így akik hasonló, ebbe a kategóriába eső sportokat kedvelnek, mint például a kerékpárosok, őket könnyedén meg lehet nyerni és így a természetet kedvelők közös célja érdekében lehet ezt a fejlesztést véghezvinni. A kiemelt projektek turisztikai kínálatban nemzetközi versenyelőnyt biztosíthatnak a régió számára. Megvalósulásuk hozzájárul egy olyan komplex vonzerő-, termék és infrastruktúra - fejlesztéshez, melynek célja az régió, mint turisztikai desztináció jelentős újrapozicionálása. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

A kastéllyal kapcsolatos célkitűzések középpontjában a műemléki kastélykörnyezet látogatóbarát fejlesztése, kiállítóterek kialakítása és kapcsolódó interaktív tartalmak fejlesztése áll. Alapfejlesztésként tekintenek a honlap, audio–guide stb. megújítására is. Az oktatás megfelelő környezetének megteremtése természetesen ennél a létesítménynél sem maradhat el, módszertani központi jelleg kialakításával a lovas- és kerékpáros országos programok módszertani és képzési központjának, valamint a kapcsolódó oktatási funkciók oktatási környezetének megteremtésével kívánják elérni, hogy a térség kiemelt intézménye lehessen.

A célok elérése érdekében a Kormány szintű támogatást célozza meg a Kincsem – Nemzeti Lovas Program, ezen belül említene Projekt előkészítő tevékenységeket, melyek az alábbiak:

- o részletes igény-, helyzetfelmérésen alapuló megvalósíthatósági tanulmány készítése
- o a projekt szakértői háttérének, valamint a szakmai partnerség kiépítése
- o döntés a pályázó szervezettől
- o engedélyes tervek elkészítése
- o szükséges jogszabály módosítások előkészítése

Másodikként a megvalósítás tervezett szakmai tevékenységeiről tesznek említést:

- o építési tevékenység előkészítése: kiviteli tervek elkészítése, rehabilitációs szakmérnöki vélemény elkészítése, közbeszerzési tevékenység
- o építési tevékenység megvalósítása
- o eszközbeszerzési tevékenység előkészítése (részletes specifikáció, versenyeztetés és közbeszerzés) és megvalósítása (beszerzések és installáció)

A megvalósításhoz kapcsolódó további tevékenységek pedig a következők:

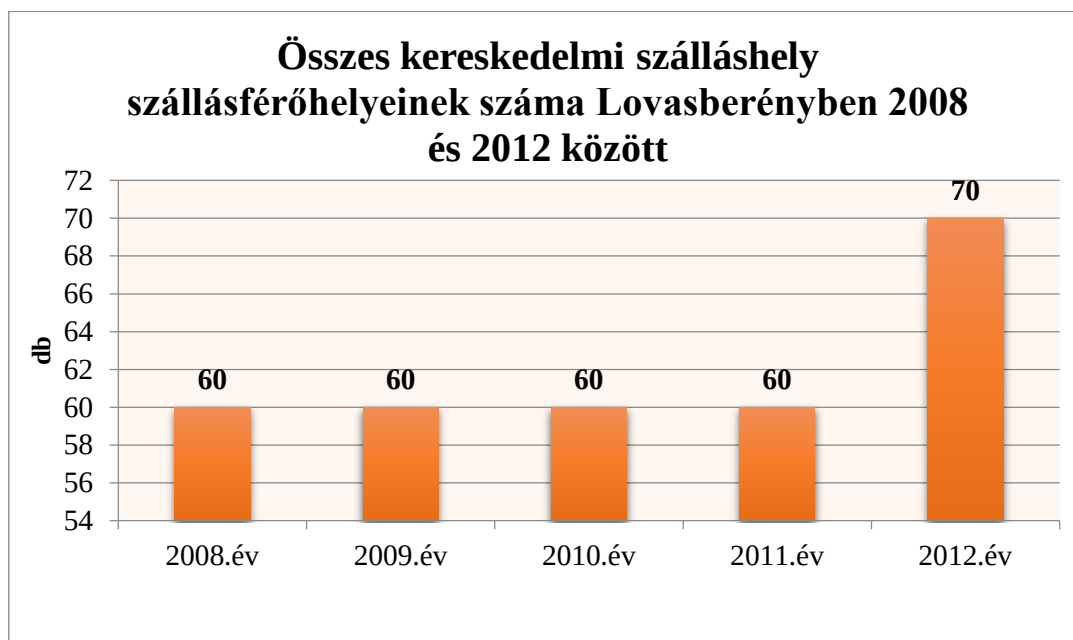
- o menedzsment szervezet felállítása és működtetése
- o közbeszerzési eljárások lefolytatása
- o kommunikáció és kötelező disszeminációs feladatok
- o rendszeres belső szakmai– és pénzügyi monitoring
- o teljes körű projektzárás, könyvvizsgálat (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

Projektfenntartáshoz pedig a kastély turisztikai célú üzemeltetése szükséges.

Tevékenységében, funkciójában és szakmai tartalmában a Lovasberényi Lovas Központ hasonlít a másik három létesítményhez. Kiemelt jelentőségű a lovas szakemberek képzése Magyarországon, mert ebben nagy lemaradásunk van. A lovasturizmus szakembereinek felsőfokú képzése sem hazánkban, sem Európában nincs megoldva. Lovasberény egyszerre lenne a szakember–utánpótlás képzési bázisa (szakmai gyakorlati helyek biztosításával), illetve a turisztikai szakterület egyik kiemelt desztinációja. Korábban említettük (2.1.5.Lovas túraútvonalak kapcsolata a kiemelt fejlesztendő létesítményekkel), hogy Lovasberény abban a szerencsés helyzetben van, hogy a tervezett 10 000 km hosszú lovastúra-útvonalak közül két fő vonal is kötődik hozzá. Amennyiben a tervek szerint sikerülne igényesen kialakítani a környezetet és magas szintű lovasturisztikai szolgáltatásokat nyújtani, abban az esetben kiemelt lovas bemutatóhelyként, a magyar lótenyésztést és lovaskultúra fellegváraként beszélhetnénk róla. Az egykoron nagy hírű alagi Diplomata Lovarda hagyományai sem téveszthető szem elől, számos híres magyar versenylovat képeztek ki itt, a legfrissebb példaként Overdose-t lehet említeni, aki versenypályafutása alatt szintén edzett az alagi galopp pályán. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

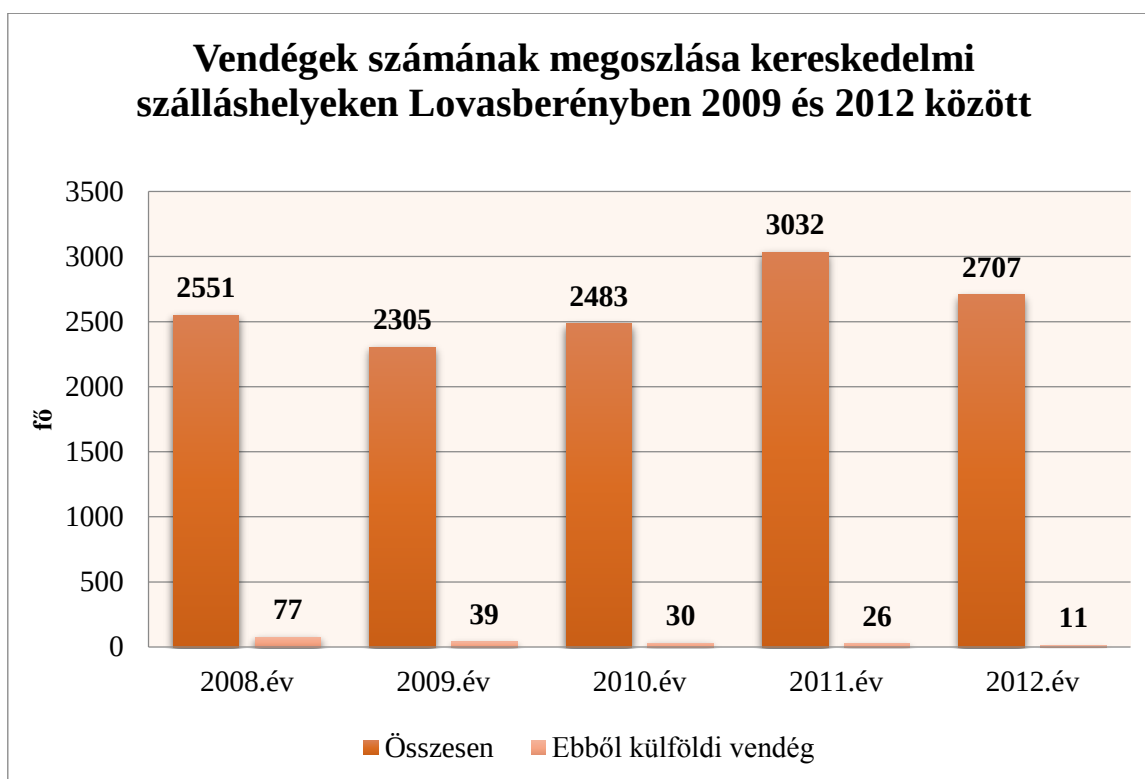
A fejlesztés forrása a Programban említettek szerint: „KDOP 2. prioritás turisztikai attrakciók fejlesztése, TÁMOP 2.2.1 a szakképzés és a felnőttképzés minőségének és tartalmának fejlesztése /a megjelölt forrás tényleges felhasználhatósága további döntés kérdése”. Lehetséges kedvezményezett: A Kormány döntése értelmében az üzemeltetés megnyerésében kedvezményezett lehet olyan, az üzemeltetésre létrehozott 100%–os állami tulajdonban lévő vagyonkezelő korlátolt felelősségű társaság. A pályázat benyújtásának időpontjában ennek a társaságnak még nem feltétlenül kell működnie. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

Idegenforgalmi mutatók a településről:

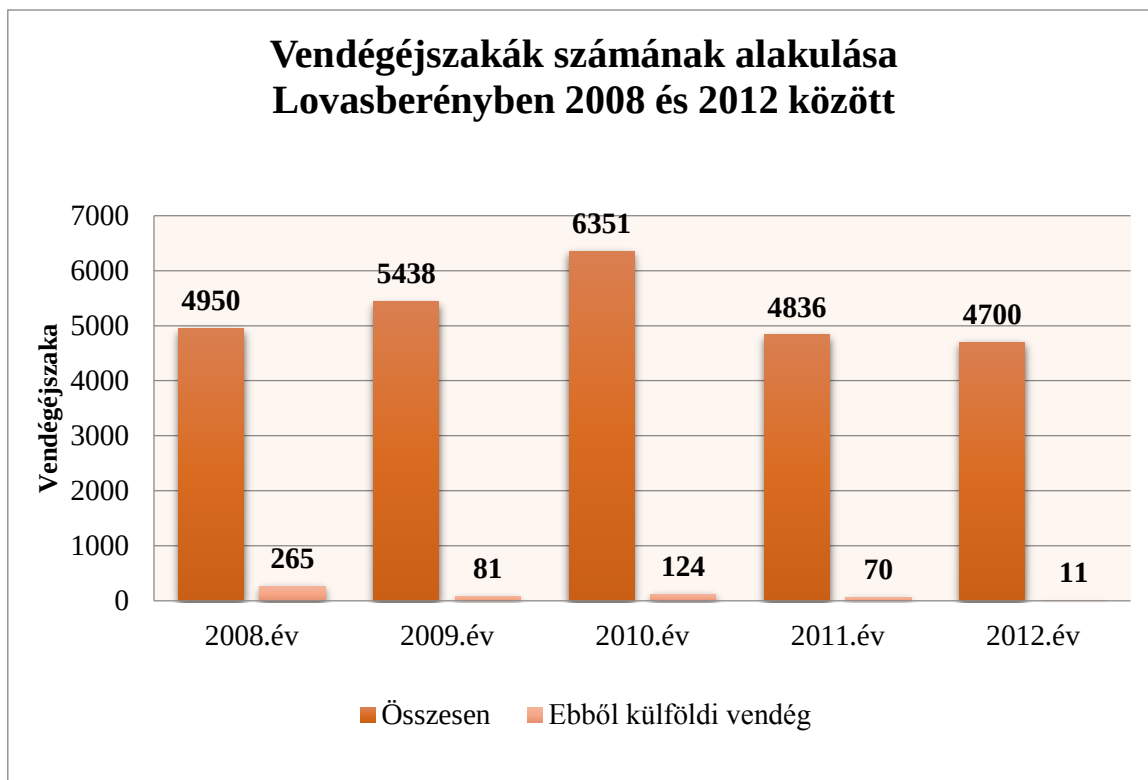
14. diagram: Összes kereskedelmi szálláshely férőhelyszáma Lovasberényben

Forrás: www.ksh.hu

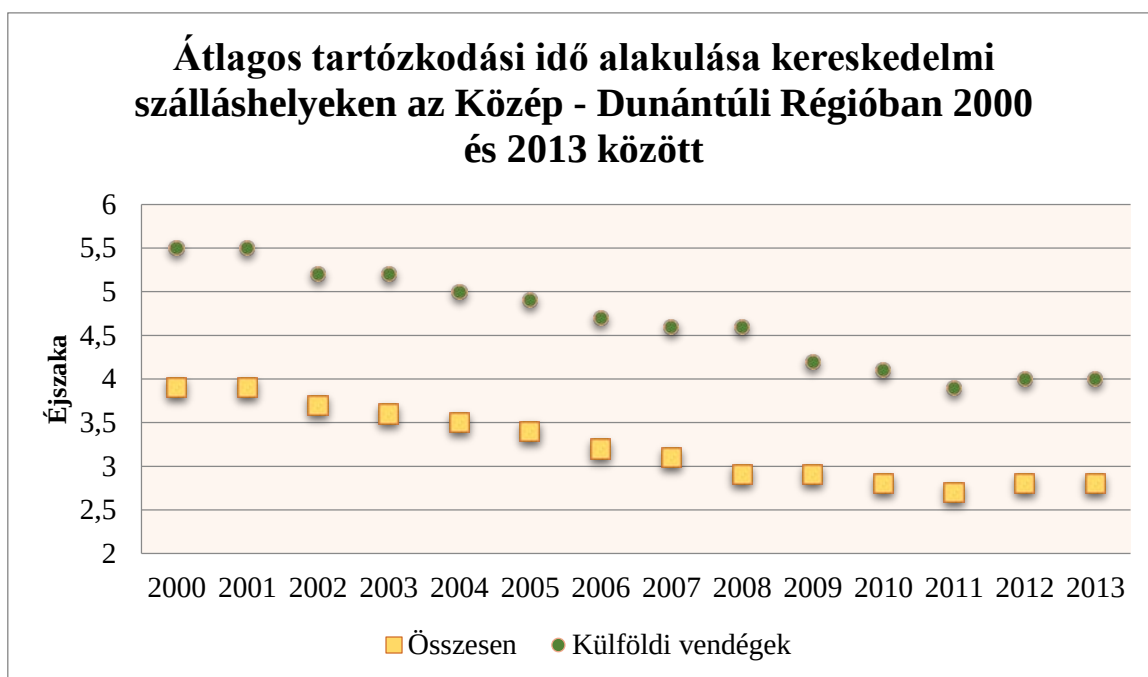
15. diagram: Vendégek számának megoszlása Lovasberényben

Forrás: www.ksh.hu

16. diagram: Vendégéjszakák számának alakulás Lovasberényben

Forrás: www.ksh.hu

17. diagram: Átlagos tartózkodás idő alakulása a Közép-Dunántúli régióban

Forrás: www.ksh.hu

A Lovasberényi Cziráky – kastélynál szereplő adatok arra mutatnak rá, hogy a település látogatottságban messze elmarad a másik három kiemelt létesítménytől. Ez nagymértékben köszönhető annak, hogy az épület és környezete nagyon régen lett felújítva, illetve a marketing is messze elmarad a többi lovasközponttól. Az összes kereskedelmi szálláshely szállásférőhelyeinek száma 2008. és 2011. között 60 darab volt, az elmúlt évben ez a szám 70-re emelkedett. A vendégek számának megoszlása kereskedelmi szálláshelyeken Lovasberényben 2013-ban 2707 fő volt, amelyből csupán 11 fő érkezett külföldről. A vendégek száma ugyan emelkedett a korábbi évekhez képest, viszont a külföldi vendégek aránya 2008 óta egy folyamatos csökkenő tendenciát mutat. 2008-ban még 77 külföldi vendéget regisztráltak, ám ez a szám mára nagyon lecsökkent. Ehhez mérten a vendégéjszakák számának alakulása is hasonló arányokat mutat a külföldiek tekintve, 2013-ban összesen 11 vendégéjszakát töltöttek el, ami a 2008-as adathoz képest (265) nagyon alacsony. A összes eltöltött vendégéjszakát tekintve 2008. és 2010. között egy pozitív irányú változás volt tapasztalható, viszont a tavalyi évben ez a szám már csak 4700 volt, ami még az öt évvel korábban megjelölt adattól is elmarad. Az átlagos tartózkodási idő alakulását vizsgálva a kereskedelmi szálláshelyeken a Közép – Dunántúli Régióban elmondható, hogy magasabb, mint a másik két említett régióban (Észak – Magyarország és Budapest). Bár a csökkenő tendencia itt is megjelenik, a 2013. évben az összes vendéget tekintve 2,8 vendégéjszaka volt, a külföldiek pedig enné jóval többet 4,0 vendégéjszakát töltöttek el kereskedelmi szálláshelyeken Lovasberényben.

3.HELYZETELEMZÉS

Tanulmányunk ezen fejezetében a lovasturizmus jelenlegi helyzetének vizsgálatával foglalkozunk. Felmérjük az ágazat helyzetét, a vagyongazdálkodással kapcsolatos lehetőségeket és forrásokat. Továbbá SWOT - elemzés alkalmazásával elemezzük a lovasturizmust és a kiemelt létesítményeket.

3.1. A LOVASÁGAZAT HELYZETE

Nemzetközi hírünket múltunknak és lovas hagyományainknak köszönhetjük.

A lovasturizmusnak nagy szerepe volt az országban és nemzetközi szinten is, de a két világháború hatása visszavetette az ágazatot. Az itt élő oktatók, versenyzők és szakértők kénytelenek voltak külföldön munkát vállalni a háború okozta károk miatt. Ezzel Magyarországon megszakadt a tudáslánc, melynek visszaépítése nemzeti érdek.

Magyarország az európai színvonal alatt teljesít az utóbbi évtizedek folyamatos hanyatlásának eredményeként.

Az ország a legtöbb mutatóban, így az ezer főre jutó lovak számában is elmaradást mutat, mely fele a nyugat-európai átlagnak, így ez az EU mérések eredményétől is jelentősen eltér. A legmagasabb értékkel Svédország és Hollandia rendelkezik.

18. diagram: Ezer főre jutó lovak száma 2009-ben

Forrás: Kincsem – Nemzeti Lovas Program (2012)

Az 1930-as években a magyar lóállomány száma közel 1 millió ló volt, mely 1945-ben már csak közel 330.000, ami 1980-ra 100.000-re csökkent. Ma a hazai lóállományt 60 ezer lóra becsülik.

Az elmúlt időszakban az ágazat maradandó károkat szenvedett mind a gazdaságot, mind a szakmát tekintetbe véve. A folyamatos tőke és forrás kivonás végett lehetetlen, hogy önerőből megújuljon. Azonban a hírünk, mint lovas nemzet mai napig megbecsült a világban, így az eddig kialakított hagyományaink felélesztésével e cím kivívása újra elérhetővé lesz.

Nemzetközi példák mutatják, hogy a ló szerepének megváltozása komoly gazdasági növekedést jelent a világban:

- Hollandia 50%-al több bevételt ért el lótenyésztésből és versenyzésből, mint virágkeresetből.
- Írország 20 évvel ezelőtt még Európa szegény országai közé tartozott, mára a világ egyik lótenyésztő központjává vált.
- A lósport Európában több mint 310.000 embernek ad munkalehetőséget, és a mezőgazdasági területek 4%-án természetnek lótakarmányt.

- Németországban közel 2,5 millióan lovagolnak, ennek jelentős része szabadidőlovas, és 5-10 % között van az igazolt versenyzők száma.
- A világon több mint 100 millió embernek, Európán belül pedig 45 milliónak van kapcsolata a lovaglással.
- A nemzetközi tapasztalatok alapján 3 ló egy munkalehetőséget teremt. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

3.2. SWOT-ELEMZÉS A KIEMELT TERÜLETEKEN

3.2.1. A lovasturizmusra vonatkozólag

Jól láthatóan vannak erősségek és lehetőségek az ágazatban és a kiemelt létesítmények fejlesztést tekintve is. Ezekre lehet építeni, és segítheti a komoly előrelépést a turizmusban. Viszont a veszélyekre is különösen nagy figyelmet kell fordítani, ezzel elősegítve, hogy ne álljanak a fejlesztések és a haladás útjában.

Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
•Kedvező természeti adottságok a tereplovaglásra •Történelmi háttér •Növekvő érdeklődés a lovak és a lovaglás iránt •Megfizethetőség •Aktív kikapcsolódásra való igények növekedése •Képzési lehetőségek bővülése •Lovak képzettsége, teherbírása •Szakmai képzettség javulása	•Nem megfelelő jogi háttér •Hiányos marketing tevékenység •Külföldi megjelenés hiányosságai •Tőkehiány •Idegenforgalmi szaktudás hiánya •Szakemberek közötti összefogás hiánya •Fiatalabb generációk motivátlansága	•Magyar szolgáltatástermék kialakítása •Lovas múlt felélénkítése •Szezonális leküzdése •Nemzetközi kapcsolatok gondozása •Turisztikai programcsomagba kapcsolás •Munkahelyek teremtése az ágazatban •Létesítmények korszerűsítése •Nemzetközi rendezvények szervezése	•Pénzügyi finanszírozás •Nem megfelelő színvonalú szolgáltatások nyújtása •Szakmai összefogás nélkül nem lehetséges egységes kínálatot kialakítani •Konkurencia megjelenése a piacon •Szabad tereplovaglás jogi háttere - erdőtüzvény

5. ábra: SWOT-analízis: Lovasturizmus

Forrás: Kincsem – Nemzeti Lovas Program, Lovasturizmus Termékfejlesztési Stratégia alapján (A táblázat saját szerkesztés)

3.2.2. A kiemelt létesítményfejlesztésekre vonatkozólag

Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
•Egyes létesítmények hírneve (márka) •Létesítmények szolgáltatásainak színvonala •Infrastrukturális fejlesztések •Állami ménesek értékörző szerepe	•Kevés a korszerű létesítmények •Fejlesztésre szoruló lovardák •Működés gazdasági feltételei (támogatások) •Jogi szabályozás	•Létesítmények korszerűsítése •Nagyobb vendégforgalom generálása •Munkahelyek teremtése •Nemzetközi rendezvények és versenyek helyszínéül szolgálnak	•Bevonható források mértéke •Versenyek illetve rendezvények szervezése nélkül csökken a résztvevők száma •Konkurencia •Több ország is erős a lovassportok terén

6. ábra: SWOT-analízis: Kiemelt létesítményfejlesztések

Forrás: Kincsem – Nemzeti Lovas Program, Lovasturizmus Termékfejlesztési Stratégia alapján (A táblázat saját szerkesztés)

3.3. EGYSÉGES, HATÉKONY ÁLLAMI VAGYONGAZDÁLKODÁS

A Nemzeti Lovas Program céljai közé tartozik, hogy fenntartsa a lovaságazat fejlesztésének fenntartása. Jelenleg is jelentős vagyonok tartoznak hozzá, mint pl.: ingatlanok, földterületek, egyéb tartós eszközök, maga a lóállomány és a már elismert márkanév. A vagyon összetétele tehát igen csak szerteágazó.

Ahhoz, hogy az ágazat vagyonelemeivel gazdálkodni lehessen szükséges egy elfogadott stratégia tervhez való hozzárendelése. Ennek első lépése az állami ágazati vagyonleltár összeállítása.

Figyelembe kell venni azt is, hogy a ráfordítások és az abból származó haszon nem mindig esik egybe egymással. A forrásokat és az eszközöket szükséges egy felelősség rendszerben elhelyezni, ezáltal az erőforrások hasznosulása nyomon követhetővé válik.

Ha mindezek elkészültek fel kell állítani egy állami tulajdonú gazdálkodó szervezetet a hatékony gazdálkodás érdekében.

A kormányzat oldaláról ehhez a következő intézkedések szükségesek:

- Az ágazathoz tartozó vagyonelemek egységes elven működő felmérése, összeírása.
- Az előzők alapján a vagyonleltár felállítása.
- A vagyonelemek értékének megállapítása.
- Egységes és állami vagyongazdálkodási rendszer kialakítása.

- A szükséges szervezeti keretek létrehozása, vagyonelemek átcsoportosítása, az elvárások megfogalmazása.
- Szükséges jogalkotási kérdések megfogalmazása.
- A lovaságazat vagyonához tartozó elemek egy állami tulajdonú gazdálkodó szervezetben való elhelyezése.

A mutatók tehát az alábbiak alapján alakulnak:

- ágazat vagyonelemeinek leltárba rendezése, teljeskörűségének mértéke
- fenntartás során a tulajdonosi érték növelésének mértéke
- hosszú távú fenntarthatósági stratégia megléte
- a Nemzeti Lovas Program által meghatározott célokhoz való hozzárendelhetőség

(Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

3.4. A MARKETING SZEREPE A LOVASTURIZMUSBAN

A lovasturizmus fejlesztésének egyik legnagyobb lehetőségét a marketing adja, hiszen egy jó reklám a potenciális érdeklődők felé nagyon meghatározó tud lenni, és a lehető legkülönbözőbb és sokrétűbb eszközöket kínálja a figyelemfelkeltésre a hazai és nemzetközi piac tekintetében is.

Ezek megismerése előtt azonban fontos meghatározni mi is az a termék, amit el szeretnénk adni. A lovasturisztika tulajdonképpen egy hatalmas programcsomagot jelent, ami többféle szolgáltatást foglal magába. Alapszolgáltatásnak tekinthetünk minden olyan szolgáltatást, mikor a látogató kapcsolatba kerül a lóval. Például alapszolgáltatás lehet a lovaglás és a szálláslehetőség, ha mellette kiegészítő szolgáltatásként tüntetjük fel az étkezési lehetőséget vagy az istállólátogatás, de tágabb értelemben az alapszolgáltatások körébe sorolhatóak a lovastáborok is, valamint a szolgáltatások speciális területe, a gyógylovaglás is. Egy adott létesítmény a legkülönbözőbb formában rendelkezhet ezen szolgáltatások összeállításáról saját profilja és lehetőségei szerint.

Fontos, hogy a szolgáltatások egyénenként más-más értéket képviselnek, amelyek lehetnek technikai-, gazdasági-, társadalmi-, pszichológiai- vagy személyes értékek. Ezen a területen különösen kiemelkedő a pszichológiai- és személyes érték. Pszichológiai érték alatt értjük a ló szeretetét, gyakran akár csak egy túra alatt is lelki kapcsolat alakul ki a lovas és a ló között. Személyes értéknek pedig azt nevezzük, amit az állat az ember számára képvisel, anélkül,

hogy különösebb pénzbeli értéket nyújtana a ló. Nehéz szétválasztani a két érték jelentését, mivel többnyire a kettő egyszerre is jelen van és összefonódik. Ezek az értékek nagy befolyással lehetnek a szolgáltatások értékesítése során.

Különösen nagy figyelmet kell fordítani arra, hogy a lovas szolgáltatások esetében is bekövetkezhet egy bizonyos telítődési pont, amikor a vendég hirtelen túl nagy adagban kapja a szolgáltatást. Ilyen például, ha tudását meghaladó helyzetnek tesszük ki a lovast, ugyanis ekkor már nem élvezetet nyújt számára az adott szolgáltatás, hanem félelmet kelt benne. Erre különösen nagy figyelmet kell fordítani, hiszen ilyen apróságokon múlhat, hogy egy látogató továbbra is igénybe fogja venni az általunk kínált szolgáltatásokat, vagy sem.

Lényeges pont, hogy minőséget is nyújtsunk, azaz olyan szolgáltatásokat és termékeket, melyek kielégítik a felénk támasztott elvárásokat. Ez a minőségi igény vonatkozhat az ágazat több területére; elsősorban a lóra, de létesítmény tulajdonosára, vezetőire, a személyzetre, valamint az istállóra és annak környezetére is. Az első benyomása a vendégeknek szintén rendkívül meghatározó, mivel szeretné kellemesen eltölteni idejét egy számára ismeretlen helyen és környezetben, így a bizalom kialakulásához lényeges, hogy milyenek a kezdeti tapasztalatai.

Az árképzésnél is figyelmesen kell eljárni, mivel a szolgáltatások esetében sosem olyan egyszerű meghatározni az árat, mint egy termékénél. Mivel az ágazati piac mérete nagy a szolgáltatók tekintetében, ezért követő árképzést szükséges alkalmazni, vagyis figyelembe kell venni a versenytársakat és a piaci helyzethez mértén kialakítani az árakat. Mivel az ár nagy mértékben befolyásolja a fogyasztót, így a leghatékonyabb módszer a differenciált árképzés, melynek segítségével közvetlenül a célcsoporthoz igazíthatjuk az árakat.

Bevett szokás ezen a területen kedvezményeket alkalmazni, melyek körében a leggyakoribb a szezonális kedvezmény. Mégis hazánkban viszonylag kevés helyen, vagy ritkán élnek vele, pedig lenne rá igény és lehetőség is. Emellett azonban elterjedt az engedmény más formája mint pl. a csoportkedvezmény, vagy az első óra ingyenessége, stb.

Ebbe a kategóriába tartoznak a jutalékok is, de az ország tekintetében ez nem használt módszer, hiszen a látogatók többnyire egyénileg keresik fel a különböző létesítményeket, nem pedig előre megszervezett programcsomagokat vesznek meg egy utazási irodától.

A marketing következő nagy területe, ami kiváltképp fontos számunkra az értékesítési módszerek és csatornák köre. Ez alatt azt értjük, hogy hogyan jut el a szolgáltatás a végső felhasználóhoz. Az értékesítési csatornák tulajdonképpen nem játszanak szerepet a lovasturizmusban, hiszen a lovardák saját maguk kínálják szolgáltatásaikat, nem veszik igénybe a közvetítő cégek és utazási irodák segítségét. Mindenki egyénileg választja meg az általa használni kívánt értékesítési módot, és bár hosszútávon kifizetődő lehetne a közvetítők bekapcsolása, a gyakorlatban ezt nem alkalmazzák.

Fontos marketingeszköz a promóció is, mely segíti a termék illetve szolgáltatás megismertetését a fogyasztóval, részletes információkat ad és felkelti az érdeklődők figyelmét. Kiemelten fontos lenne, hogy a lovasturizmus megfelelő reklámot kapjon, de ez jelenleg nincs meg hazánk tekintetében. Jóval több reklámra, esetleg imázsfilmre volna szükség mind a hazai, mind a nemzetközi turizmust tekintve.

Ennek kapcsán meg kell említeni, hogy milyen eszközök állnak rendelkezésünkre. (Hansághy, 2000, old.: 75-102)

A belföldi és külföldi marketingeszközöket figyelembe véve a következőkről beszélhetünk:

- Lovaglással, lovas hagyományainkkal kapcsolatos imázsfilmek illetve reklámok készítése, melyekben helyet kap a magyar táj szépségének és adottságainak kiemelése, a szabad lovaglás, és a magyar lófajta szépsége és értéke.
- Célszerű lenne tematikus jelleggel különböző kiadványokat létrehozni, amelyek tartalmaznak minden lényeges információt a különböző létesítmények régióként való elhelyezkedéséről, továbbá az általuk nyújtott szolgáltatási palettával, árakkal, szezonális lehetőségek figyelembe vételével. Ezek elkészítésénél különösen fontos, hogy ne csak magyar nyelven jelenjenek meg, hanem a küldő országok nyelvén is.
- Érdemes lenne hazai szintű kiállítások és vásárok szervezése, ahova minden érdeklődő ellátogathat, közvetlen kapcsolatot teremthet a szolgáltatókkal, és személyesen érdeklődhet az általa igényelt lehetőségekről. Ugyancsak célszerű Magyarország képviselete a nemzetközi kiállításokon és vásárokon, mivel a lovasturizmusban lényeges szerepet kapnak a személyes kapcsolatok. A szolgáltatók között összefogás szükséges, hogy országos szinten, de legalább régióként jelenjenek meg egy ilyen eseményen.
- Napjainkra az online marketing nagy szerepet kapott, így a honlapok meghatározóak szerkezetüket és grafikájukat tekintve az érdeklődők első benyomását nézve. Szükséges lenne kialakítani a kapcsolódó turisztika szervezeteknek egy igényes, és jól követ-

hető honlapot. Úgy gondoljuk ma hazánkban az egyik legnépszerűbb és legtöbb naprakész információt tartalmazó weboldal a lovasok.hu. Emellett nélkülözhetetlen, hogy pl. a MLTSZ is egy hasonló, kiemelkedő jelentőségű oldalt hozzon létre, hiszen igen csak nagy szerepe van a nemzetközi lovasturizmus irányításában és szervezésében. Szükségszerű egy, a potenciális vendégkör számára minden lényeges információt tartalmazó, megbízható oldalt kialakítani. Továbbá hasznos lenne, ha ezeken az oldalakon elérhetővé válna a szolgáltatások foglalása is, így könnyebbé téve a külföldiek számára pl. a szállásfoglalást.

- A továbbiakban a hazai rendezvények is fontos vonzerőként lépnek fel. Ezek felkeltetik a felnőttek mellett a gyermekek érdeklődését is a lovaglás illetve az általa kínált turisztikai lehetőségek iránt. A nemzetközi rendezvényeken való megjelenés szintén hasznos, nem csak a lovasturisztikai kínálat megjelenítése érdekében, hanem az egész ország népszerűsítése végett, akár más turisztikai ágazatok tekintetében is. Ide sorolhatjuk még a show-műsorok megrendezését is, melyben megjelennek a magyar lovas íjászat hagyományai is.
- Ma az egyik legköltségtakarékosabb módszer a study-tour. Ennek során az újságírók bemutathatnák, hogy az aktív és passzív turizmus számára milyen sokrétű turisztikai kínálatot biztosít az ország, különös tekintettel a lovastúra-útvonal hálózatunk bemutatására. Ez a külföldi szaksajtó figyelmét is felkeltené, így lehetőség nyílik új piacok és új szolgáltatók felé is nyitni.
- A kutatások, felmérések kérdése is kimagasló fontosságú. A Magyar Turizmus Zrt. is évente kutatást végez a lakosság utazási szokásairól. Ezt ki lehetne bővíteni a lovasturizmusra vonatkozó kérdésekkel.
- A Visegrádi Országok turisztikai együttműködése kapcsán nagy jelentőséggel bírna, ha az ágazat azon képviselői is megjelenhetnének, akik egyébként anyagi okok miatt nem tehetik ezt meg.
- A lovassport „nagykövetei – Némethy Bertalan Equitációs Iskola”
- Szóróajándékok, pl. képeslapok, naptárak, fotók, stb.

Láthatjuk, hogy mennyi különféle eszköz áll rendelkezésünkre a hazai és külföldi piacra iránulóan is. Ezek segítségével, és a fent említett megjelenésekkel lehetséges minél több érdeklődő elérése. (Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium, 2007)

3.4.1. Lovaságazati marketing a Nemzeti Lovas Program alapján

Az ország lovas hagyományai végett mind a mai napig önmagában híresnek számít szinte egész Európát tekintve. Marketingértékét tekintve figyelembe kell venni, hogy Európában az ágazat 100 milliárd forgalmat generál évente. A program marketing tevékenységében kiemelt szerepet kap a „Szabad tereplovaslás európai régiója” márka felépítése is, mely a fent említett marketing eszközök segítségével vihető véghez.

A Nemzeti Lovas Program két fő célterületre irányul: A hazai vásárlói kör megnyerésére, valamint az országon kívüli marketingre.

Kiemelt hangsúlyt kell fektetni a következőkre:

- Lovasturizmus: A tervezett túraútvonalak színvonalas szolgáltatásai és az ország adottságai lehetőséget kínálnak arra, hogy az egykori és jövőbeli vendégeink újra felferessék a hazai lovardákat. A létesítményfejlesztések szintén azt a célt szolgálják, hogy hagyományainkat újraélesszük, és a külföldiek igényeit kielégítsük.
- Kiemelt rendezvények: Évente egy rangos nemzetközi verseny rendezési jogának megszervezése, melyek az ország hírének erősítése mellett a forgalomnövekedést is elősegítik.
- Élspont: A Némethy Bertalan Equitációs Iskola ad helyet a tehetséggondozásnak, melynek névadója a modern ugrósport egyik megteremtője. Nem csak az ország, de a hazai lótenyésztés hírére is erősíti, s továbbá a magyar tenyésztésű lóállomány piaci lehetőségeit.
- Lófajtáink népszerűsítése: A hazai fajták megjelenítése a különböző kiadványokban, internetes felületeken és a sportpályák környezetében költségtakarékos reklámozás lehetőségét adja. (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

„A program alapján még hangsúlyt kapnak a következő rendezvények:

- Lovas Világjátékok – 2018
- Nemzeti vágta – évente
- egy országos turisztikai, hagyományőrző rendezvény
- Lovas Világkupa – évente
- Díjugratás CSIO – 2012-től évente
- Szakági kontinens és világversenyek szervezése
- Magyar Derby – évente
- Lovasíjász világtalálkozó

- Fiatal Lovak VB 2012. Bábolna – távlovaglás
- Négyesfogathajtó EB – 2013
- Kettesfogathajtó EB – 2014
- Ügetőszilveszter” (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

Az ágazati marketing fő célkitűzései

Nemzetközi célok:

- Magyarország lovas nemzet imázsának felépítése.
- A szabad tereplovaglást európai régiójaként való pozicionálás a nemzetközi piacon.
- A magyar lófajták megismertetése a közönséggel.
- Folyamatos és naprakész információk közvetítése az érdeklődők felé.
- Szakmailag is elismert, kiemelkedő színvonalú lovas versenyek tartása.
- A Lovas Világjátékok megszerzése 2018-ra.
- Az ország hagyományainak, mint a lovasíjászat és a magyar huszár értékeinek hangsúlyozása.

Hazai célok:

- A lovaglás népszerűsítése a sport és hobbi tekintetében is.
- Magyar lófajták piacának fejlesztése.
- A gyermekek érdeklődésének felkeltése a lovaglás iránt.
- A lovarda választás segítése szakmailag.
- A rendezvények népszerűsítése, elérhetővé tétele, valamint a látogatottság növelése ezen a területen.
- Új generációk megnyerése, és a korábbi célközönség visszanyerése.

A célok megvalósításához szükséges intézkedések

Kormányzati oldalról:

- Az Agrár Marketing Centrum és a Magyar Lovas Turizmus Zrt. forrásainak bevonása.
- A kiemelt rendezvények előrelátható finanszírozásának biztosítása.
- A Lovas Világjátékok megrendezésére pályázat megírása, valamint megvalósításához szükséges források biztosítása.
- A lovasíjászat hagyományőrzése nemzetközi rendezvényeken.
- Művészeti produkciók létrehozásának támogatása (pl. Kincsem c. film).
- A SZÉP kártya és ehhez hasonlóan Gyermekkártya kialakítása, és elfogadtatása az ágazatban.

Lakossági, társadalmi szervezetek oldaláról:

- Információs adatbázisok feltöltése és minőségbiztosítás.
- Lakosság érdeklődésének felkeltése különböző módszerekkel (pl. lovas események szervezése és azokon való részvétel).

Mutatók:

- a lovardákban igénybe vett szolgáltatások összessége
- kiemelt rendezvények látogatóinak száma
- nemzetközi versenyeken való részvételeke és eredmények
- a magyar rendezésű események száma, forgalma

(Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012)

3.5. A KUTATÁS MÓDSZERTANA

Dolgozatunk ezen fejezetében ismertetjük felvetéseinket, valamint a kérdéseink megválaszolásához szükséges kutatómunkánk módszereit, eredményeit. A felvetett problémákra kapott válaszok alapján következtetéseket vonunk le, és személyes véleményünket is megfogalmazzuk.

Kutatási módszereinket tekintve felhasználtunk szekunder és primer forrásokat is a következők szerint:

- Szekunder források: Kormányprogramok, Fejlesztési Stratégiák, Agrárszaktanácsadás és Képzési tankönyvek, egyéb lovasturizmussal foglalkozó szakirodalmak, SWOT - analízis felhasználása
- Primer források: online kérdőív, létesítmények elemzése személyes vélemény alapján

A kutatási folyamatot első sorban a szakirodalomból gyűjtött tapasztalatokra alapoztuk, de emellett kulcsfontosságúnak tartjuk, hogy naprakész információkkal dolgozhassunk.

Első lépésként az internetet hívtuk segítségül, valamint a témához kapcsolódó szakirodalmakat és hatósági szervek kiadványait, fejlesztési programjait vizsgáltuk. Majd ezután úgy gondoltuk, hogy a kérdőíves vizsgálat a legalkalmasabb a fogyasztói szükségletek meghatározásához.

Kutatásunk során a hazai lovasturisztikai piac helyzetét vizsgáltuk, különös tekintettel a 2012-ben, a Kormány által is elfogadott Nemzeti Lovas Programra. Ennek célja, hogy a lovaságazatot ismét a fejlődés útjára állítsa, s azt fenntartsa.

A következő kérdések merültek fel bennünk a lovasturizmus kapcsán:

- Milyen lehetőségeket rejt a turizmus ezen ága?
- Milyen fejlesztések szükségesek ahhoz, hogy újra méltán viselhessük a lovas nemzet címet, és ehhez milyen források állnak rendelkezésre?
- Miként jut el a termék a szolgáltatótól a fogyasztóig?
- Miként és hogyan tájékozódhatnak az érdeklődők?
- Milyen módon hat ki a lovasturizmus a gazdaság egyéb ágazataira?
- Valamint mi a véleménye a hazai lakosságnak a lovasturizmus helyzetéről?

3.5.1. Szekunder kutatási módszerek

Feltáró kutatás

Első sorban azért választottuk ezt a lehetőséget, mert viszonylag kevés forrás állt rendelkezésünkre, így alapvető információkhoz jutottunk hozzá az internetes honlapok illetve különböző szakirodalmak segítségével. Felkeltette érdeklődésünket továbbá, hogy milyen adatokra akadhatsz rá, ha a keresőbe a „lovasturizmus” kifejezést beütjük. Ez közel 30 ezer találatot jelent, ami tartalmaz többek között pályázatokat és arra való felhívásokat, utazással kapcsolatos lehetőségeket, turisztikai szövetségek adatszolgáltatását, stb.

Az internet mellett különböző szakirodalmakat illetve internetes anyagokat dolgoztunk fel, melyek a következők: Nemzeti Lovas Program, Lovasturizmus Termékfejlesztési Stratégia és Intézkedési terv, Lovas Akadémia kötetei, Lovak jólléte és egészségvédelme c. könyv, és a Lovastúra vezetése c. könyv, KSH adatbázisa.

Sajnos ez a kutatási módszer nem biztosította számunka azokat a válaszokat, melyeket kerestünk, ezért szükségesnek láttuk a primer kutatási módszer alkalmazását, így kérdőíves felmérés mellett döntöttünk.

3.5.2. Primer kutatási módszerek

Kérdőíves felmérés

Kutatásunk legfontosabb része a kérdőíves felmérés lett, hiszen ennek segítségével kaptunk biztos képet arról, hogy hogyan vélekedik a célközönség a turizmus ezen területéről. Ők azok, akik a szolgáltatásokat igénybe veszik, kikapcsolódni, utazni vágyanak.

A kitöltés megvalósításához az internetet hívtuk segítségül, és egy online kérdőív közzétételével mértük fel a véleményeket. A felmérő ívet bárki szabadon elérhette, de különböző kö-

zösségi oldalakon, valamint lovakkal és lovaglással foglalkozó honlapokon is megosztásra került. Úgy gondoljuk, így hiteles képet kaptunk az érdeklődők igényeiről, hiszen olyan személyekhez is eljutott űrlapunk, akik kifejezetten szakmaibeliak, illetve alkalmanként vagy rendszeresen igénybe veszik a lovardák által nyújtott szolgáltatásokat, ugyanakkor a célközönség azon részének állásfoglalásáról is visszajelzést kaptunk, akik a leendő fogyasztói csoporthoz tartozhatnak. Ezt fontosnak véljük, hiszen nem csak olyan egyének véleményére voltunk kíváncsiak, akik kifejezetten érdekeltek ezen a területen, hanem azokéra is, akiket a későbbiekben foglalkoztathat.

Felmérésünk összeállításakor a következő kérdésekre kerestük a választ az egyének vonatkozásában:

- Milyen gyakorisággal veszik igénybe a lovas szolgáltatásokat, illetve ha nem lovagolnak, akkor annak mi az oka?
- Mi a véleményük Magyarország lovas nemzeti mivoltáról?
- Hallottak –e már az általunk vizsgált Nemzeti Lovas Programról?
- Az általunk is kiemelt négy létesítmény közül jártak –e már valamelyikben? Milyen gyakran keresnének fel egy ilyen intézményt?
- Ismerik –e a patkós minősítési rendszert, és milyen szempontok alapján választanak lovas létesítményt kikapcsolódásukhoz?
- Milyen szolgáltatásokat várnak el egy adott létesítmény kapcsán?
- Milyen fejlesztési lehetőségeket látnak ezen a területen?
- Illetve megfelelőnek gondolják –e az ágazat reklámozását?

Alkalmaztunk nyílt és zárt kérdéseket, valamint az eldöntendő kérdéseket, elősegítve ezzel a gyors kitöltést, és a kiértékelés egyszerűségét, de ugyanakkor részletes információszerzést is.

A kitöltők életkoruk megadását a következők szerint teheték meg:

- 0-18 év
- 19-25
- 26-35
- 36-45
- 46 év felett

A legtöbb válaszadó 19-25 év közötti kategóriából volt (49%), majd 20%-al következtek a 46 év felettiak, 13%-al a 26-35 év közöttiek, 10%-al a 36-46 év közöttiek és végül 8%-ot tettek ki a 18 évesek vagy az alattiak.

Úgy véljük kifejezetten nagy volt az érdeklődés az általunk előtérbe helyezett téma iránt, ugyanis 2 nap alatt több mint 200 kérdőív érkezett. Összesen 240 db kitöltött űrlap érkezett

be, melynek mennyisége elégséges ahhoz, hogy átfogó képet kapjunk a felhasználói szektor igényeiről, illetve hogy, milyen szolgáltatásokat preferálnának.

3.5.3. Eredmények és javaslatok

3.5.3.1. Feltáró kutatás értékelése

Mivel mára az internet világa meghatározó szerepet tölt be a mindennapi életben, és első sorban, aki bármilyen programot és utazási lehetőséget keres az internet által nyújtott lehetőségekre támaszkodik, így mi is ezt tettük.

A feltárást a Google kereső programjával végeztük. Amit kiemelkedően fontosnak látunk, hogy a találatok második helyén egyből a szálláslehetőségek jelennek meg a különböző lovardák tekintetében. Ez azért válik lényegessé, mert mára egyre inkább megnőtt a kereslet arra, hogy a látogatók ne csak a lovas szolgáltatásokat vehessék igénybe, hanem a hozzájuk kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokat is.

A továbbiakban különböző lovasturisztikai programokra lettünk rá régiónkénti bontásban.

A Magyar Lovas Turisztikai Szövetség honlapja illetve a lovasok.hu kiemelt jelentőséggel bír. Bár úgy véljük, hogy a MLTSZ honlapja hagy maga után kívánni/kivetni valókat. Sajnos számunkra se a honlap grafikai kinézete, se információ tartalma nem bizonyul elégségesnek, mindemellett nem tartalmaz naprakész adatokat sem.

Ellenben a lovasok.hu weboldalon rengeteg lényeges forrást találunk lovakkal, lovardákkal, programokkal, magazinokkal kapcsolatosan. Folyamatosan megjeleníti az aktuális eseményeket, ami rendkívül hasznos. Jelenleg ez az oldal tartalmazza a legnaprakészebb híreket is. Az oldal grafikai kinézete is sokkal megbízhatóbb tartalmat sugall, mint a MLTSZ honlapja. Egyszerűbb a követhetősége is, így sokkal felhasználóbarátabbá is válik. Szükséges lenne a megújítás ezen a területen, mivel a lovasturizmus egyik képviselőjéről beszélünk.

Ezzel szemben a lovasok.hu weboldalon rengeteg lényeges forrást találunk lovakkal, lovardákkal, programokkal, magazinokkal kapcsolatosan. A keresőprogram használata mellett a Központi Statisztikai Hivatal honlapján található lovasturisztikával kapcsolatos adatok voltak tanulmányunk elkészítésében segítségünkre. Hasznos adatokat találtunk főként a fejlesztési kívánt létesítmények vonatkozásában, és a turistaérkezések tekintetében.

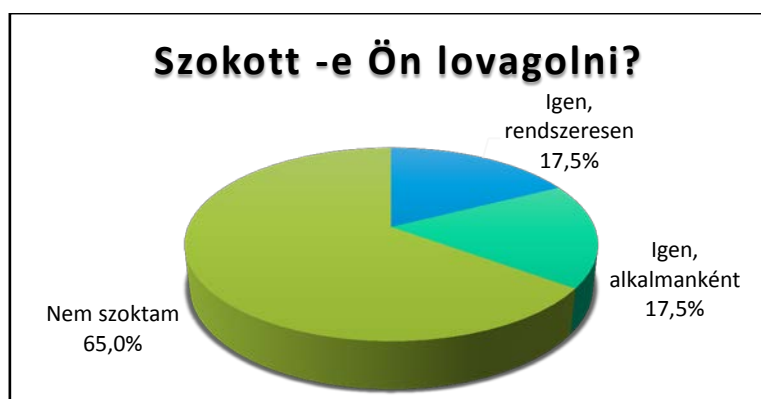
Az internetes kutatás mellett különböző szakirodalmakra is támaszkodtunk. Valamint a Kin- csem Nemzeti Lovas Program volt számunkra a legalapvetőbb forrás, hiszen ez alapján jött témaválasztásunk ötlete is.

Elmondhatjuk, hogy kutatásunk ezen formája sikeres volt, rengeteg információt kaptunk a lovasturizmus helyzetéről, és az általa kínált szolgáltatásokról, fejlesztési lehetőségekről az internetről, szakirodalmakból, valamint a különböző fejlesztési programokból.

3.5.3.2. Kérdőíves felmérés kiértékelése

Az általunk készített felmérést 240 fő töltötte ki. Válaszakra hagyatkozva az alábbiakban láthatóvá válik, hogy ezek milyen eredményeket mutatnak.

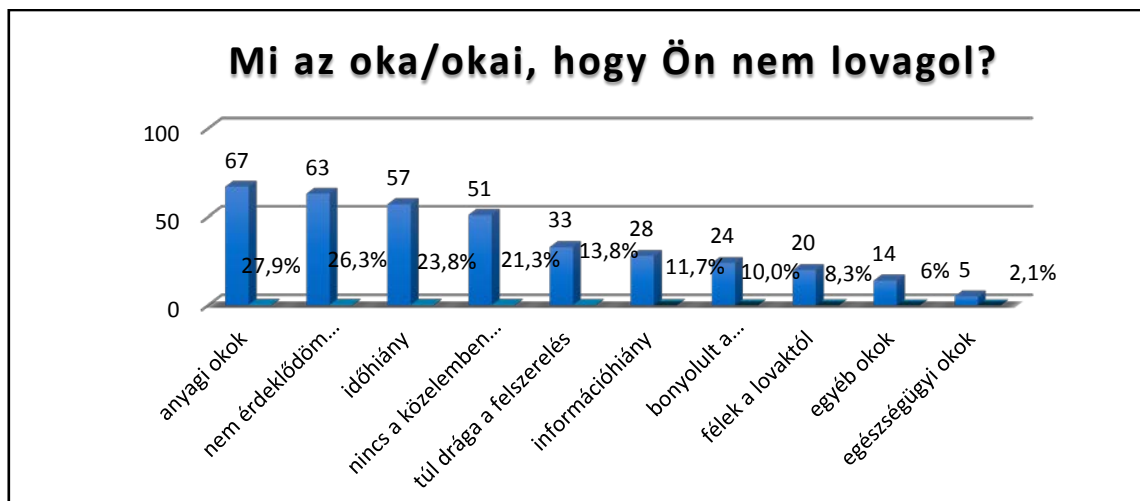
A legtöbb válaszadó 19-25 év közötti kategóriából volt (49%), majd 20%-al következtek a 46 év felettiak, 13%-al a 26-35 év közöttiek, 10%-al a 36-46 év közöttiek és végül 8%-ot tettek ki a 18 évesek vagy az alattiak.

19. diagram: Lovaglási szokások

Forrás: Saját szerkesztés

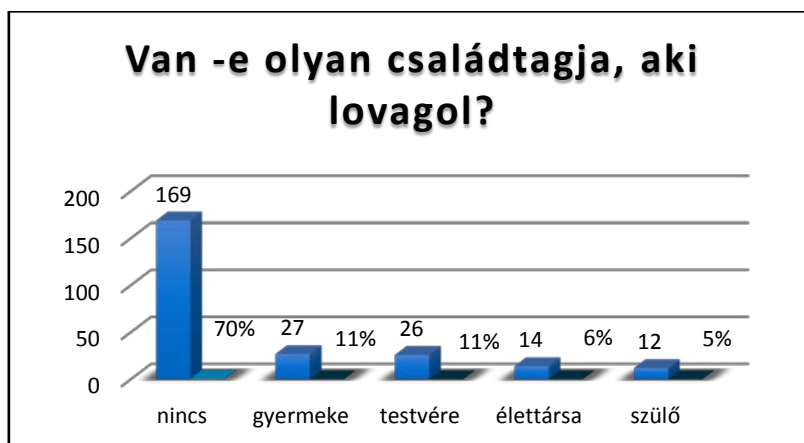
Első kérdésünk arra vonatkozott, hogy a válaszadók szoktak –e lovagolni, és ha igen, milyen gyakorisággal. Az alábbi diagramon látható, hogy a kérdezettek 65 %-a nem szokott lovagolni, valamint a lovaglók száma egyenlő megoszlást mutat a rendszeres és alkalmankénti szolgáltatást igénybe vevők között.

20. diagram: Mi az oka, hogy a kérdezett nem lovagol?

Forrás: Saját szerkesztés

Második kérdésünkkel arra kerestük a választ, mi az oka annak, hogy a kérdezett nem lovagol. Ennek folyamán a válaszadó több lehetőséget is megjelölhetett. A százalékos megoszlás azt mutatja, hogy a 240 kitöltőből, mennyien jelölték meg az alábbi okokat. Jól látható, hogy az érdeklődők körében a legmérvadóbb az anyagi helyzet, az időhiány, a távolság és a nem megfelelő információ. Ezentúl jelentős arányt mutat azoknak a száma, akik egyáltalán nem érdeklődnek a szolgáltatás iránt. Mindez magyarázza azt is, hogy az előző kérdésünknél miért olyan magas azoknak az aránya, akik nem lovagolnak.

21. diagram: Családtagok lovaglási szokásai

Forrás: Saját szerkesztés

Ezek után az iránt érdeklődtünk, hogy a kitöltőknek van –e olyan hozzátartozója, aki igénybe vesz lovas szolgáltatásokat. Mint az előző kérdésnél, itt is több válasz megjelölése volt lehetséges. Az eredmények azt mutatták, hogy a legtöbbszörnek nincs olyan családtagjuk, akik lo-

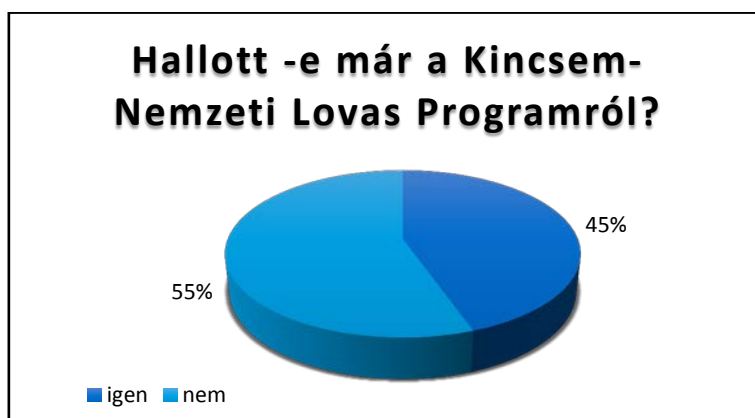
vagolnak. Második legmagasabb eredményt pedig a gyermekek száma adta. Ebből arra következtethetünk, hogy a gyermekeket jobban foglalkoztatja az általunk kiemelt terület. Ez azért fontos, mert egy családban nagy hangsúlyt fektetnek a szülők arra, hogy gyermekük kívánságait teljesítsék. Minél korábban kezd el valaki érdeklődni a lovak iránt, és foglalkozni velük, a későbbiekben annál tudatosabban fogja keresni a lehetőségeket rá, és többnyire már saját gyermekét is ennek megfelelően fogja nevelni. Életre szóló lelki kapcsolat és kötődés alakulhat ki a gyermek és a ló között, erre épít pl. a lovasterápia is, mely főként sérült gyermekek gyógyítására szolgál fizioterápiás és rehabilitációs céllal, valamint pszichés problémák kezelésével.

22. diagram: Vélemények Magyarország lovaskultúrájáról

Forrás: Saját szerkesztés

Az következőkben azt vizsgáltuk, hogy a kitöltők véleménye szerint híres –e hazánk lovaskultúrájáról. Úgy véljük, a vélemények alapján egyértelműen megállapítható, hogy híres a lovaskultúránk. Különösen fontos, hogy ezt a későbbiekben is fenn tudjuk tartani, mert meghatározó jelleggel van országunk turizmusára, és a külföldi látogatókra érkezésére is.

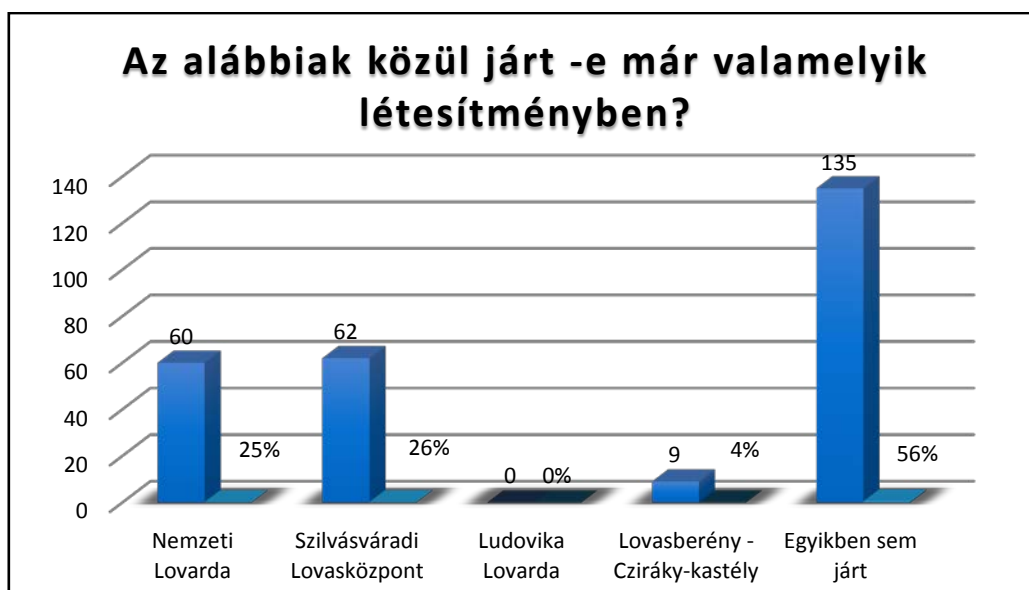

23. diagram: Nemzeti Lovas Program ismerete

Forrás: Saját szerkesztés

A továbbiakban arról érdeklődtünk, hogy hallottak -e már a válaszadók a Nemzeti Lovas Programról. A diagramról leolvasható, hogy csaknem egyenlő a számok aránya, mégis csak a kérdezettek 45%-a hallott róla, ami nagyon kevés. Következtethetünk arra, hogy a program ismertetése és reklámozása nem volt teljes körű, hiszen már két éve elfogadásra került, de a többség még mindig egyáltalán nem hallott róla.

Következő kérdésünk arra irányult, hogy honnan szereztek tudomást a program mivoltáról a megkérdezettek. A válaszokból kiderült, hogy nagyon sokan sajtóanyagokból (nyomtatott és online), reklámokból (TV és rádió), hirdetésekből, a lovasok.hu illetve a MLTSZ híreiből értesültek a program elindításáról. Azonban meglehetősen nagy volt a száma azoknak is, akik ismerősöktől, családtagtól, vagy barátoktól kaptak információt, és megjelölték válaszuk mellett, hogy az adott személy lovagol. Ebből az a következtetés vonható le, hogy természetesen azok, akik a szakmában dolgoznak, vagy rendszeresen veszik igénybe a lovas szolgáltatásokat, hallottak már a programról.

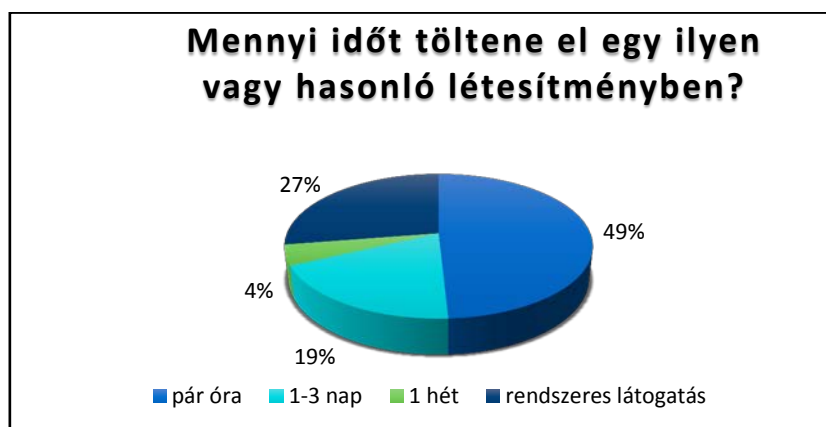

24. diagram: Járt-e már valamelyik létesítményben a válaszadó?

Forrás: Saját szerkesztés

Fontos volt számunkra, hogy a korábbi fejezetekben már kiemelt létesítmények közül, melyek kerülnek fejlesztésre a program alapján, járt –e már a kérdezett valamelyikben. A megkérdezetteknek több lehetőséget is módjába állt kiválasztani. Ebből az derült ki, hogy 1% híján a látogatók száma azonos volt a Nemzeti Lovarda és a Szilvásváradi Lovasközpont tekintetében. Azon kitöltők száma is igen magas arányt mutatott, akik még egyik létesítményben sem jártak, ez 56%. Ezeken a területeken a megforduló turisták száma is nagyobb, ami arra enged

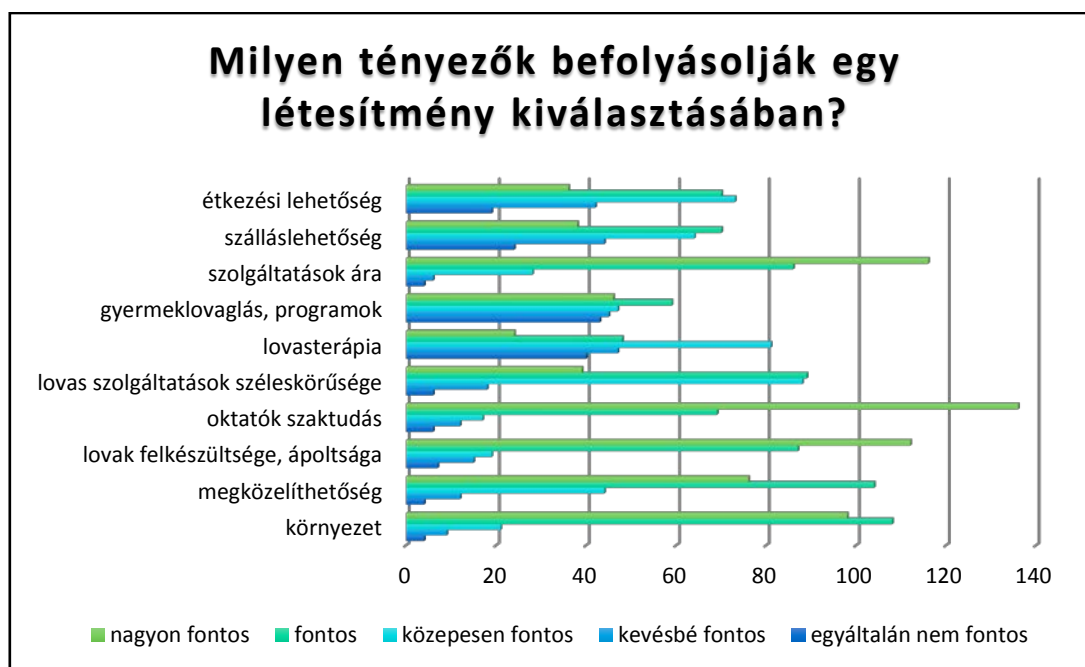
következtetni, hogy azokban az intézményekben, melyek turisztikailag is több attrakciót illetve programot kínálnak a szolgáltatóként, sokkal bátrabban keresik fel az emberek a lovas létesítményeket is. Kivételt képez a Ludovika Lovarda, mely bár Budapesten található, az elmúlt években a Nemzeti Községi Egységhez kapcsolva működött. Ma már ismét lovarként üzemel, de léte, választhatósága a fent említett okok miatt nem került be a köztudatba, ily módon nem is hallottak róla, illetve nem keresik fel.

25. diagram: Időtöltés aránya egy létesítményben

Forrás: Saját szerkesztés

A szolgáltatók számára fontos lehet, hogy mennyi időt töltene el létesítményükben egy vendég, amennyiben lehetősége van rá. A kérdés minket is foglalkoztatott. A válaszok alapján érzékelhető, hogy a megkérdezettek 49%-a rendszeresen igényelné a látogatást. Ez azt engedi feltételezni, hogy a lovarkák számára ez a szezon figyelembe vétele nélkül biztosíthat éves szinten állandó bevételt. 19% pedig azt jelezte, hogy 1-3 napot is eltöltene egy ilyen létesítményben, amit ugyancsak kiemelkedően fontosnak tartunk. Ha valaki több napot is eltöltene a lovak környezetében, az azt jelenti, hogy már nem csak az állandó, hanem kiegészítő szolgáltatások is szükségszerűvé válnak, mint a szálláshely és az étkezési lehetőség megléte.

26. diagram: Befolyásoló tényezők egy létesítmény kiválasztásánál

Forrás: Saját szerkesztés

A következő felvetésünk arra irányult, milyen tényezők befolyásolják az egyéneket egy létesítmény kiválasztásában. Az alábbi diagram alapján a következők állapíthatók meg:

- A többség az oktatók szaktudását, a lovak felkészültségét illetve ápoltságát, a szolgáltatások árát nagyon fontosnak találja.
- Meghatározó még a környezet, a megközelíthetőség, a lovas szolgáltatások széleskörűsége, továbbá a gyermekprogramok és a szálláslehetőség megléte.
- Közepesen fontos megjelölést kapott az étkezési lehetőség és a lovasterápia elérhetősége.

Tehát nagy hangsúlyt kell fektetni a szakemberképzésre, hiszen az ő szakmai felkészültségük később meghatározó lesz abban, hogy a vendégeket megnyerje, s ezáltal elérje, hogy folyamatosan visszatérjenek. Ehhez persze elengedhetetlen feltétel, hogy a lovak is felkészítettek, ápoltak legyenek. A szolgáltatások ára ugyancsak nagy nyomatót kapott, hiszen ez is fontos vonzerőt jelent egy létesítményben, ilyen a megfizethetőség, valamint az ár-érték arány.

Továbbiakban meghatározó értéket képvisel a szép és nyugodt környezet igénye, hiszen a vendégkör választásának, kikapcsolódásának, elengedhetetlen feltétele. A megközelíthetőség sem elhanyagolható szempont, mivel az igénybevételt jelentősen befolyásolhatja. Kevés érdeklődő fog érkezni egy olyan területre, ami jobbra csak autóval közelíthető meg, vagy még azzal is nehezen. A gyermekek állnak általában a családok középpontjában, így nagy jelentő-

séggel bír, ha egy létesítmény táborozási lehetőséget, illetve gyermekprogramokat biztosít. Ha a gyermek jól érzi magát, vissza szeretne térni az általa megszokott környezetbe, és kedvenc lovához. Ez a szolgáltató számára is hasznos, ugyanis továbbra is a bevétel egy számottevő pontjáról van szó.

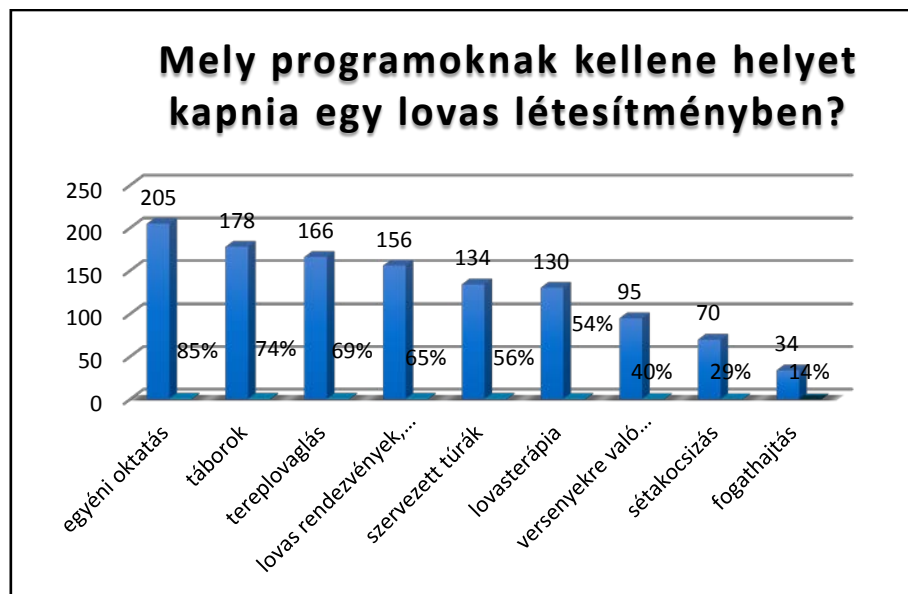
Az igényekből kiderül, hogy a szállás- és étkezés a szolgáltatáshoz kapcsolódó biztosítása vendégmegtartó lehetőséget jelent. Ha külföldi vendégek érkezésére is számítani szeretne egy létesítmény lényeges, hogy ezekkel rendelkezzen. A külföldi látogató ugyanis jobban örül, ha egy helyen megkap minden szolgáltatást, amit igényel. Könnyebb és kényelmesebb számára, ha nem kell ingáznia a szállása és a lovarda között, mivel egy idő után az is kimerítő lehet, illetve így biztosabb, hogy minden idejét az általa választott kikapcsolódási formával töltheti el.

27. diagram: Patkós minősítési rendszer hasznossága

Forrás: Saját szerkesztés

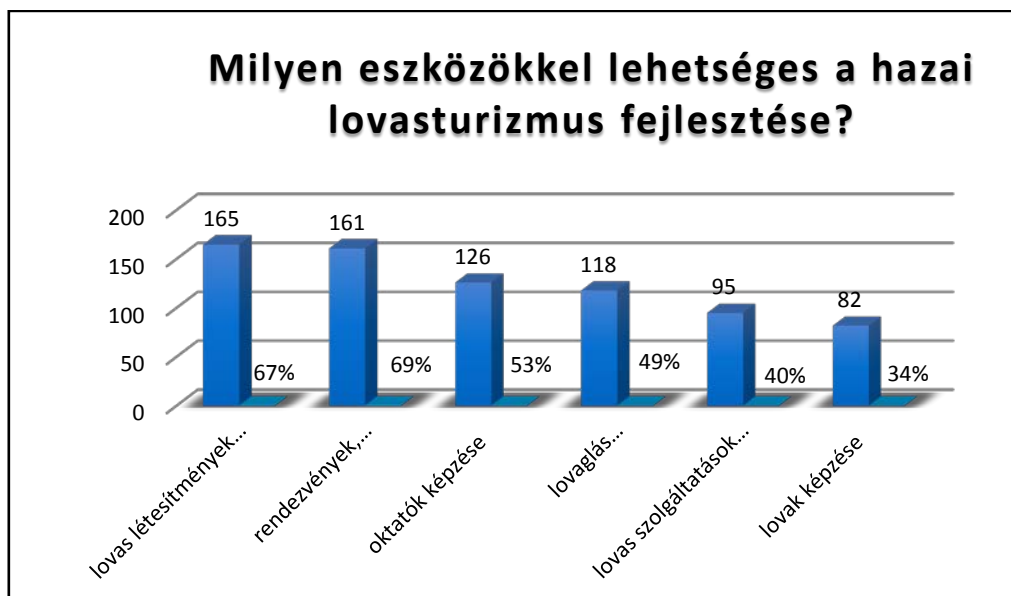
Az általunk felmért közönség válasza alapján látható, hogy a kérdezettek 68%-a nem ismeri a patkós minősítési rendszert, és csak 26 %-uk igen. Ez arra utal, hogy nem megfelelő a rendszer működtetése. A patkós minősítés olyan, mint a szállodák körében alkalmazott csillagok. A vendégek ez alapján meg tudják ítélni, mennyire kiemelkedő az általuk választott szálláshely, milyen szolgáltatásokat nyújt, stb. A patkós minősítés ugyanígy elősegíti, hogy a látogató olyan létesítményt választhasson, amely a számára elvárt szolgáltatásokat fogja nyújtani. Amennyiben az érdeklődők számára ezen információk tudatosabban lennének a szolgáltatáshoz kapcsolva, egyrészt aktívabbá tenné a választást, másrészt jelentősen megnövelné a lovas programokhoz kötött szórakozás, kikapcsolódás imázsát.

28. diagram: Milyen programok kapjanak helyet egy lovas létesítményben?

Forrás: Saját szerkesztés

Majd arról szerettünk volna képet kapni, hogy milyen programokat kíván látni egy lovas létesítmény kínálatában a vendég. A válaszadók több lehetőséget is megjelölhettek. Legmagasabb igény az egyéni oktatásra, táborokra, tereplovaglásra, rendezvények és bemutatók szervezésére, és szervezett túrákra irányul.

29. diagram: Lovasturizmus fejlesztési lehetőségeinek eszközei

Forrás: Saját szerkesztés

Következő kérdésünkkel arra szerettünk volna rávilágítani, hogy miben látják a potenciális fogyasztók a létesítmények fejlesztési lehetőségeit. Természetesen most is lehetséges volt több válasz megjelölésére. Láthatóan a kérdezettek többsége a legnagyobb lehetőséget a létesítmények korszerűsítésében és minősítésében látják. Második helyen szerepel a rendezvények szervezése, majd az oktatók képzése. A lovaglás bevezetése az óvodák és iskolák programjába is viszonylag magas arányt mutat. A jövő megalapozásához, talán ez a terület adná a potenciális előbbre lépés egyik elemét. A gyerekek érdeklődése (óvodai iskolai programokon keresztül is) igen nagy számot mutat. Így ha ebben a korban megnyerik a szívüket a lovaglás igénye felé, a későbbiekben belőlük válhatnak a leghűségesebb fogyasztók, akik már családjukban tradícióként is továbbvive, hosszútávú befektetéssé válhatnak. A szolgáltatások bővítése és a lovak képzése már viszonylag alacsonyabb megoszlást mutat.

30. diagram: Megfelelő reklámot kapnak-e a lovas programok?

Forrás: Saját szerkesztés

Felmérésünk utolsó kérdése arra irányult, hogy a kitöltők miként vélekednek a lovasturizmus reklámozásáról. A válaszok aránya alapján egyértelműen látható, hogy a kérdezettek 85% úgy véli, nem kapnak megfelelő reklámot a hazai lovas programok.

Erről a kérdésről mi is hasonlóan vélekedünk. Ugyan az interneten rengeteg forrás található, de csak azok találják meg, akik tudatosan keresik, ezzel szűkítve a felhasználók körét. Ez a későbbiekben is problémát fog okozni. Nem válhatunk ismét lovas nemzetté a megfelelő marketing nélkül, hiszen a reklámozás módszerei a legalkalmasabbak arra, hogy a szolgáltatók széles körrel tudják megismertetni szolgáltatásaikat, és az általuk kínált programlehetőségeket. A marketing segítségével, olyan egyénekhez is eljuthat az általuk nyújtott termékek, akik eddig lehet, hogy sosem gondoltak erre a kikapcsolódási lehetőségre, de a későbbiekben feltélt érdeklődésüket.

ÖSSZEGZÉS

Bizonyítás és személyes vélemény

Kutatásunk és kérdőívünk kiértékelése alapján a következő megállapításokra jutottunk:

- Magyarországon a lovasturisztika nem nyújt megfelelő tájékoztatást és információkat. Ez nagy részben igaznak bizonyult, hiszen felmérésünkéből is megállapítható volt, hogy sokan azért nem élnek a lovaglás lehetőségével, mert nem rendelkeznek a terület által nyújtott lehetőségekről megfelelő információ mennyiséggel. Internetes és szakirodalmi kutatásunk során ugyan jelentős mennyiségű adatra leltünk, de ez azért volt lehetséges, mert kifejezetten ezeket kerestük. Tehát csak azok számára ad tájékoztatást, akik kimondottan érdeklődnek a téma iránt, és tudják, hogy hol keressék. Azonban nagyon meghatározó lenne, ha olyanokhoz is eljutnának a lovasturizmus adta lehetőségek, akik még nem gondoltak rá, de megfelelő reklámokkal, megvalósított programoknak nyilvánossá tételével motiváltakká válhatnának.
- Nagyon fontos szemponttá válik a lovas létesítmények fejlesztése. Talán az egyik legnagyobb vonzerő a lovaságazatban, hogy az érdeklődők szép környezetben, korszerű létesítményben élhessenek szenvedélyüknek. Ezáltal kiemelkedő jelentőségű, hogy megtörténjen a színvonal javítása, mert a legtöbb ma működő lovarda állapota nem megfelelő a vendégforgalom lebonyolítására. Továbbá elengedhetetlen, hogy az ország, nemzetközi szintű rendezvények és bemutatók megszervezésére alkalmas épületkomplexummal rendelkezzen. Ez ugyanis nagymértékben befolyásolja a külföldről érkező turisták számát, itt tartózkodásuk időtartamát és minőségét.
- A szolgáltatók oldaláról figyelemmel kell kísérni, hogy mára a fogyasztók igényei megváltoztak. Nélkülözhetetlen, hogy egy létesítmény több lábon álljon egyszerre, így az alapszolgáltatásokon túl a kiegészítő szolgáltatásokat is folyamatosan bővítsék (szállás- és étkezési lehetőség, táborok, stb.).
- Sok lehetőség van a lovasturizmusban, de még közel sincsenek kihasználva. Ahhoz, hogy ez lehetséges legyen és megtörténjen, elsősorban szemléletváltásra van szükség. Meg kell tudni keresni az anyagi források biztosítását (pályázatok, támogatók által). Élni kell a média által felkínált lehetőségekkel (reklámok, rövid filmek, imázsfilmek, sajtó)

javaslatok:

- Magyarország „lovasbarát” régióvá válásához a szükséges feltételek biztosítása
- attrakciófejlesztés
- túraútvonalak kialakítása országos szinten
- rendezvények és bemutatók szervezése
- gyermekprogramok és táborok bevezetése
- óvodai és iskolai élet tevékenységeiben is helyet kapjon a lovaskultúra megismertetése, és gyakorlatban való kipróbálása
- turistafogadás feltételeinek javítása
- kitűzött fejlesztések megvalósítása, színvonal emelése
- létesítmények minősítése és a minősítési rendszer ismertetése széles körben
- szakember képzés
- emberközpontúság
- pénzügyi finanszírozás megteremtése
- megfelelő marketingtevékenység lefolytatása: különösképpen ügyelve arra, hogy széles kör számára elérhetővé váljanak az információk

Ezáltal úgy véljük, bizonyítást nyert hipotézisünk, hiszen minden kitűzött kérdésre megtaláltuk a választ.

Mindezeket túl szükségessé válnak a különböző régiókban a szolgáltatók összefogása. Természeti adottságukra és kulturális lehetőségeikre támaszkodva, erősségeikre alapozva egy olyan komplex kínálati csomag kialakítása indokolt, mely megakadályozná, hogy egymás riválisává váljanak.

Elengedhetetlen lenne ez annál is inkább, mivel a lovaskultúra nemzeti értékünk, így annak fenntartása és megőrzése kulturális örökségünk része.

Irodalomjegyzék

Győrffy-Villám András: Lovasakadémia 10. – A lovasturizmus kézikönyve (Mezőgazda Kiadó, 2001)

Győrffy-Villám András - Hecker Walter – Jankovics Marcell – Szelestey László: Lovas Nemzet (Helikon Kiadó, 2004)

Hansághy Péter: Lovasakadémia 6. – Marketing a lovasturizmusban (Mezőgazda Kiadó, 2000)

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium: Kincsem – Nemzeti Lovas Program (2012)
internetes letöltés: http://www.lovasszovetseg.hu/fajlok/Kincsem_program_egyeztetesre.pdf

Lovas Szakmai Munkacsoport: A Lovaságazati Stratégia Alapjai (2010. március) internetes letöltés: http://www.logyogysz.hu/_data/VFS_9ceb3f150ae44d31b769e0c3a349b0c1.pdf

Magyar Turizmus Zrt. Termék Csoport és Magyar Lovas Turisztikai Közhasznú Szövetség: Lovas Turizmus Termékfejlesztési Stratégia (2009)
internetes letöltés: <http://2010-2014.kormany.hu/download/3/6c/20000/Lovas%20strategia.pdf#!DocumentBrowse>

Dr. Mentés Katalin: Lovak jólléte és egészségvédelme (Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási intézet, Budapest 2009)

Nemzetgazdasági Minisztérium: Turizmusfejlesztési Stratégia (2011.május)
internetes letöltés: http://www.terport.hu/webfm_send/2704

Perei Gábor: Lovastúra vezetés (Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási intézet, Budapest 2011)

Dr. Szajkó István, Dr. Kertész Győrffy Eszter, Dr. Mentés Katalin: A lovak tenyésztése, takarmányozása és betegségei (Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet, Budapest 2014)

Internetes letöltések, források:

<http://cms.equi.hu/>

<http://lovasprogram.kormany.hu/>

<http://www.lovasok.hu/index.php?i=82392>

http://hu.wikipedia.org/wiki/Kincsem_%E2%80%93_Nemzeti_Lovas_Program

<http://nosza.info/blog/tag/kincsem-nemzeti-lovas-program>

<http://nosza.info/blog/2013/06/19/megujul-a-szilvasvaradi-lovasstadion/>

<http://www.lovasbereny.hu/telepulesunk/latnivalok/cziraky-kastely>

<http://www.eturizmus.pte.hu/szakmaianyagok/Turisztikai%20term%C3%A9ktervez%C3%A9s%20%C3%A9s%20fejleszt%C3%A9s/book.html>

<http://www.lovasok.hu/index.php?i=49476>

<http://www.lovasszovetseg.hu/index.php?page=254>

<http://www.lovasok.hu/index.php?i=50858>

<http://www.lovasok.hu/index.php?i=82495>

<http://www.turalovaglas.hu/index.php/16-kincsem-program/8-kincsem3>

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0051_Turizmus_kutatasok_modszertana/ch07s04.html

<http://www.europakapu.eu/hirek/2014/10/28/131251/lovasturisztikai-szolgaltatasok-fejlesztese-magyarorszag-i-leader-tersegekben/>

<http://www.lovasok.hu/index.php?i=82528>

<http://www.lovasok.hu/index.php?i=80138>

http://www.szilvasvarad.hu/index.php?page=latnivalok_nenes

http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_oga013.html

http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_oga011b.html

http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_oga010b.html

<http://www.u-szeged.hu/showimage.php?imageID=2776>

[http://hu.wikipedia.org/wiki/Czir%C3%A1ky-kast%C3%A9ly_\(Lovasber%C3%A9ny\)](http://hu.wikipedia.org/wiki/Czir%C3%A1ky-kast%C3%A9ly_(Lovasber%C3%A9ny))

http://www.ksh.hu/stadat_eves_6_4

http://www.ksh.hu/teruleti_4

<http://www.nemzetilovarda.hu/>

http://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar_Kir%C3%A1lyi_Honv%C3%A9d_Ludovika_Akad%C3%A9mia

<http://epiteszforum.hu/az-ujjaszuletett-ludovika>

<http://cms.equi.hu/kiadvanyok/kincsem-nemzeti-lovas-program/1-helyzetelemzes/>

<http://lovarda.lovak.hu/lovak-szallas/>

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/vidékfejlesztési-minisztérium/parlamenti-allamtitkarság/hirek/budai-gyula-3-6-milliárd-forint-jut-a-lovak-agazat-fejlesztésére>

Mellékletek

Táblázatok:

1. táblázat: Lovasturizmus - prioritás, ütemezés, akciók, források

Prioritások	10
A tevékenység végrehajtásának kezdő időpontja	2012. 03. 15.
A tevékenység végrehajtásának befejező időpontja	folyamatos
A tevékenység, mely más tevékenység eredményére épít, mint előfeltétel	- szabad tereplovaglás jogi feltételeinek megteremtése - minősítési rendszer működtetése - útvonal GPS-el való kijelölése - marketing terv végrehajtása
A tevékenység megvalósításának helyszíne	Magyarország régiói, lovardák, ménesek helyszínei
A tevékenység megvalósításának célcsoportja	szolgáltatók, külföldi és belföldi fizetőképes kereslet
A tevékenység megvalósítójától elvárt szakmai kompetenciák és referenciák	- minősítési rendszer kidolgozása, több éves szakmai tapasztalat - lovastúra útvonalak kijelölésében való jártasság - igazolt hazai és nemzetközi aktív szakmai gyakorlat - tevékenység bemutatása - megfelelő kompetenciával rendelkező szakemberek igénybevétele az MLTSZ ajánlásával
Szükséges jogi lépések	a szabad terephasználatra vonatkozó önálló jogszabály megalkotása meglévő jogszabályok áttekintése, módosítása (pl. erdőtörvény, állatvédelmi szabályozás)
Intézményszervezési intézkedések (intézményrendszer fejlesztése)	-

Támogatáspolitikai eszköz / intézkedés	-
Támogatáspolitikai tartalom	-
Forrás (hazai előirányzat vagy uniós program megnevezése)	A turisztikai szolgáltatások fejlesztésére a megvalósulás helyszínétől és a település nagyságától függően a Regionális Operatív Programok 2. prioritásából illetve a Darányi Ignác Terv forrásaiból
Indidaktív forrásanyag	-
Ütemezés (év vagy időtartam)	-

Forrás: Kincsem – Nemzeti Lovas Program

2. táblázat: Kiemelt létesítmények - prioritás, ütemezés, akciók, források

Prioritások	10
A tevékenység végrehajtásának kezdő időpontja	2012. március
A tevékenység végrehajtásának befejező időpontja	folyamatos, fejlesztésenként változó
A tevékenység, mely más tevékenység eredményére épít, mint előfeltétel	- lovaskultúra oktatás programja - lovassportok fejlesztése - országmarketing, lovaságazati - marketing
A tevékenység megvalósításának helyszíne	Szilvásváradi Lovasközpont, Nemzeti Lovarda, Ludovika Lovarda, Lovasberényi Lovaskultúra Központ
A tevékenység megvalósításának célcsoportja	sportot művelő, vagy azt néző közönség, belföldi és külföldi versenyzők, szponzorok, köz- és szakoktatásban résztvevő tanulók, oktatók
A tevékenység megvalósítójától elvárt szakmai kompetenciák és referenciák	-
Szükséges jogi lépések	-

Intézményszervezési intézkedések (intézményrendszer fejlesztése)	-
Támogatáspolitikai eszköz / intézkedés	-
Támogatáspolitikai tartalom	-
Forrás (hazai előirányzat vagy uniós program megnevezése)	infrastrukturális fejlesztésre a Regionális Operatív Programok keretén belül van lehetőség, a megvalósítás helyszínétől függően, TÁMOP 2.2.1: A szakképzés és a felnőttképzés minőségének és tartalmának fejlesztése (a megjelölt forrás tényleges felhasználhatósága további döntés kérdése)
Indidaktív forrásanyag	-
Ütemezés (év vagy időtartam)	-

Forrás: Kincsem – Nemzeti Lovas Program

Kedves válaszadó!

Kérjük, szánjon pár percet kérdőívünk kitöltésére, mely a hazai lovasturizmus helyzetével illetve annak fejlesztési lehetőségeivel foglalkozik, segítve ezzel kutatási munkánkat! A kérdőív kitöltése anonim és önkéntes alapon működik!

1. Neme?

- ☐ nő
- ☐ férfi

2. Életkora?

- ☐ 0-18 év
- ☐ 19-25
- ☐ 26-35
- ☐ 36-45
- ☐ 45 év felett

3. Lakhelye?

- ☐ Budapest
- ☐ nagyváros
- ☐ kisváros
- ☐ falu/község

4. Legmagasabb iskolai végzettsége?

- ☐ általános iskola
- ☐ középiskola/szakközépiskola/gimnázium
- ☐ OKJ-s képzés/felsőfokú szakképzés
- ☐ főiskola/egyetem

5. Foglalkozása?

- ☐ tanuló/hallgató
- ☐ alkalmazott
- ☐ vezető
- ☐ vállalkozó
- ☐ nyugdíjas
- ☐ munkanélküli

6. Szokott -e Ön lovagolni?

- ☐ igen, rendszeresen
- ☐ igen, alkalmanként
- ☐ nem szoktam

7. Mi az oka/okai, hogy Ön nem lovagol? (Többet is választhat)

(Kérjük, csak akkor válaszoljon, ha az előző kérdésre „nem”-el válaszolt!)

- ☐ nem érdeklődöm iránta
- ☐ nincs a közelemben lehetőség rá
- ☐ anyagi okok
- ☐ egészségügyi okok
- ☐ időhiány
- ☐ túl drága a felszerelés
- ☐ bonyolult a megszervezése

- ☐ információhiány
- ☐ félek a lovaktól
- ☐ egyéb okok

8. Van-e olyan családtagja, aki lovagol? (Kérjük, jelölje meg a korosztályt a válasszok mellett!)

- ☐ gyermeke
- ☐ felesége/férje
- ☐ testvére

9. Ön szerint Magyarország híres a lovaskultúrájáról?

- ☐ igen
- ☐ nem

10. Hallott –e már a Kincsem – Nemzeti Lovas Programról?

- ☐ igen
- ☐ nem

11. Kérjük, amennyiben már hallott a Kincsem - Nemzeti Lovas Programról adja meg, hogy honnan?

12. Az alábbiak közül járt –e már valamelyik létesítményben? (Többet is választhat)

- ☐ Nemzeti Lovarda
- ☐ Szilvásvárad Lovas Központ
- ☐ Ludovika Lovarda
- ☐ Lovasberény – Cziráky Kastély
- ☐ Egyikben sem

13. Mennyi időt töltene el egy ilyen vagy hasonló létesítményben, ha lenne rá lehetősége?

- ☐ pár óra
- ☐ 1-3 nap
- ☐ 1 hét
- ☐ rendszeres látogatás

14. Milyen tényezők befolyásolják egy létesítmény kiválasztásában?

(Kérjük, választ jelölje fontossági sorrendben 1-5-ig skálán a következők szerint: 5- nagyon fontos 4-fontos 3 – közepesen fontos 2-kevésbé fontos 1- egyáltalán nem fontos)

- ☐ környezet
- ☐ megközelíthetőség
- ☐ lovak felkészültsége, ápoltsága
- ☐ oktatók szaktudása
- ☐ lovas szolgáltatások széleskörűsége
- ☐ lovasterápia
- ☐ gyermeklovaglás, gyermekprogramok
- ☐ szolgáltatások ára
- ☐ szállás lehetőség
- ☐ étkezési lehetőség

15. Hasznosnak tartja-e a lovardák minősítési rendszerét, a patkós minősítési rendszert? Miért?

- ☐ igen
- ☐ nem
- ☐ nem ismerem

16. Ön szerint az alábbiak közül mely programoknak kellene helyet kapnia egy lovas létesítményben? (Többet is választhat)

- ☐ egyéni oktatás
- ☐ tereplovaglás
- ☐ szervezett túrák
- ☐ sétakocsizás
- ☐ fogathajtás
- ☐ versenyekre való felkészítés
- ☐ lovas rendezvények, bemutatók
- ☐ lovasterápia
- ☐ táborok

17. Ön szerint milyen eszközökkel lehetséges a hazai lovasturizmus fejlesztése? (Többet is választhat)

- ☐ lovas létesítmények minősítése, fejlesztése
- ☐ oktatók képzése
- ☐ lovak képzése
- ☐ lovaglás bevezetése az óvodák és iskolák programjába
- ☐ lovas szolgáltatások számának növelése
- ☐ rendezvények, bemutatók szervezés

18. Ön szerint megfelelő reklámot kapnak a hazai lovas programok?

- ☐ igen
- ☐ nem

Köszönjük a kitöltést!